

ДБб 73/1884

ИЗВЕШТАЈ О РАДЊИ
СРПСКОГ ДРУШТВА „ЦРВЕНОГА КРСТА“

ЗА ВРЕМЕ

ОД 1. ЈАНУАРА ДО 31. ДЕКЕМБРА 1884.

ПОДНЕСЕН VIII. РЕДОВНОЈ ГЛАВНОЈ СКУПШТИНИ

ДРЖАНОЈ

25. МАРТА 1885. ГОД

У БЕОГРАДУ.

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАРИЈА НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

1886

Л. Б. Б.
74

Лука Ђеловић
БЕОГРАД

ID = 50619919

УНИВ. БИБЛИОТЕКА
И. Бр. 45093
LUKA ĆELOVIĆ
БЕОГРАД
ИЗВЕШТАЈ О РАДЊИ

СРПСКОГ ДРУШТВА „ЦРВЕНОГА КРСТА“

ЗА ВРЕМЕ

ОД 1. ЈАНУАРА ДО 31. ДЕКЕМБРА 1884.

ПОДНЕСЕН VIII. РЕДОВНОЈ ГЛАВНОЈ СКУПШТИНИ

ДРЖАНОЈ

25. МАРТА 1885. ГОД.

У БЕОГРАДУ.

У БЕОГРАДУ

ШТАМПАРИЈА НАПРЕДНЕ СТРАНКЕ

1886

УРЕДНИК ДРУШТВЕНИХ ИЗВЕШТАЈА:

МИЛАН СТ. МАРКОВИЋ

ЧЛАН ГЛ. ОДБОРА.

С А Д Р Ж А Ј

	СТРАНА
I. Извештај о радњи друштвеној за 1884.	3
1. Радња Главног Одбора	3
2. Стање друштвених пододбора	23
II. Имовно стање друштвено	
1. Примање и издавање Гл. Одбора у год. 1884.	28—29
2. Закључни рачун магацина при Гл. Одбору у години 1884	30
3. Стање магацина Гл. Одбора крајем 1884	38
III. Одлуке треће међународне конференције Црвенога Крста у Женеви 1884.	45
IV. Протокол осме главне скупштине друштва Црвенога Крста	53
V. Протокол састанака Главног Одбора, председништва и одсека	64
VI. Одликовања српским Црвеним Крстом у год. 1884.	203
VII. Чланови друштвени у Београду за год. 1884.	204
VIII. Међународни Одбор Црв. Крста у Женеви	209
IX. Главни Одбор српског друштва Црвенога Крста за 1885 год. и његови одсеци	210

I.

ИЗВЕШТАЈ О РАДЊИ ДРУШТВЕНОЈ за 1884 годину

1. Радња Главног Одбора.

Придржавајући се верно наређења правила друштвених, која говоре о сазиву годишњег скупа и извешћа о раду друштвеном, Главни Одбор има част поднети овим VIII. редовном скупу чланова српског друштва Црвеног Крста свој извештај о раду и имовном стању друштвеном у току девете друштвене године, т. ј. за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1884. Но у колико су неки у тој периоди започети послови, логичном везом рада и природом предмета, прешли и у ову календарску годину, те доширу до последњих дана административне периоде овога одбора, — говориће наш извештај и о њима, тим пре, што ће бити на дневном реду већања овога скупа.

Познато је, да је садањи Гл. Одбор примио управу друштвену после лањскога главнога скупа, држаног 20. Маја 1884. Не рачунајући не пуна три месеца ове 1885 године, који су по духу друштвених статута намењени управо томе, да се закључе рачуни и спреми извештај о радњи друштвеној за протеклу годину, време управног рада одборског обухвата једва седам месеци. Па ипак

у том кратком времену Главни је Одбор имао толико међународних односа, толико организаторских и административних послова и питања материјалне природе, да слободно можемо рећи, да се ни једна година, од како постоји наше друштво, не може с овом у томе погледу мерити и да су чланови одборски суделовали на тим предметима истрајношћу и оданошћу, којом су се трудили, да испуне своје обвезе према друштву, којим до данас управљају, а уједно тиме да осведоче своју љубав према хуманитарној установи, намењеној народу у Краљевини Србији, као и да оправдају ону високу милост, којом је друштво удостојено узвишеном заштитом Њеног Величанства Краљице Наталије.

Резултат одборскога рада у међународном правцу показује се у томе, што је наше друштво ступило чвршће у коло осталих народних друштава Црвенога Крста и што се ти односи с дана у дан умножавају на углед и корист нашега друштва.

Организаторски и административни рад одборски ове године створио је јак темељ, на коме се може и мора даље оснивати и унапређивати наша установа, ако се хоће да дође до оних успеха, који су смер и задаћа Црвенога Крста у Србији.

А они послови, који су у највећој мери апсорбовали радну снагу одбора у овој години, послови материјалне и финансијске природе, ти су послови од толиког значаја, да ће бити — ми не сумњамо — од велике стварне користи за друштво, да ће му обезбрити опстанак за сва тешка времена и прилике, ако одлуке одборске прихвати друштво с оном готовошћу и потпомогну виши фактори с оном предусретљивошћу, какву та питања захтевају и заслужују.

Установа Црв.
Крста у Србији.

Пре него што све те односе и предмете обележимо и значај њихов покажемо, споменућемо, да установа Црвенога Крста у Србији стоји на истој

основи, као и у ранијим годинама. Представник је друштва Главни Одбор у Београду. Пододбори у унутрашњости, који су се одржали још по старом уређењу и који су радили само по позиву од стране Главног Одбора, нису ни у овој години реорганизовани. Но у томе смеру спремљен је материјал, којим ће се сада моћи у целој земљи установити пододбори, њихово постојање и непрекидан рад на пољу друштвене задаће утврдити, и материјално напредовање обезбедити.

На задаћи друштвеној, која је прописана §-ом Ратна спрема 1. наших статута, на име у погледу ратне спреме у време мира, Гл. Одбор у току ове године није предузимао никакве стварне кораке. Нисмо предузимали никакве кораке с тога, што смо се старали да о количини и каквоћи спреме добијемо упутства са надлежнога места. То је и постигнуто, те је будућој управи друштвеној дата могућност, да у овоме правцу учини шта треба и на што је правила друштвена позивају.

Међутим Главни Одбор није ни у овој години изгубио из вида хуманитарну мисију наше установе.

У току ове године истина друштво није указивало Помоћ друштвена. никаквих услуга у нашој отачбини, јер рањеници из ранијих ратова, који би могли имати право на потпору, нису се ни пријављивали. Но услед несреће, која је крајем 1884 год. тресом земље постигла становништво краљевине Шпаније, нашао се Главни Одбор побуђен да пострадалима притекне у помоћ. Па како смо по правилима нашега друштва овлашћени да редовним својим средствима помогнемо само ратне рањенике и болеснике, то смо у овом случају похитали да узмемо иницијативу и да у име нашега Црвенога Крста, као члана међународне хуманитарне заједнице, учинимо апел на милосрђе нашега становништва у корист пострадалих. А одлуку своју основали смо на оп-

штим начелима наше установе, којој је основа узајамна помоћ, као и на решењу треће међународне конференције друштва Црвенога Крста, којим се друштва упућују, да и у мирно доба притичу у помоћ у случају великих несрећа. Наш позив нашао је племенитог одзива код нашег грађанства, не само у престоници, него и у многим крајевима наше земље, те је које заузимањем чланова Главног Одбора, које усталашћу других скупљено и послано 1500 динара.

Услуге друштвене.

Као у ранијим годинама, тако је и ове године Главни Одбор указао своје услуге разним удружењима. Тако је српском лекарском друштву уступљена у дому друштвеном сала, у којој је сместило то друштво своју канцеларију и држало своје састанке. Општини београдској дат је и ове године у нашем дому локал за каламљење деце, а касније дата јој је сала и соба, у којој је иначе архива одборска, за комисије што су вршиле попис људства и имања у престоници. У свима овим случајевима Главни је Одбор давао своје локале на употребу без накнаде, само се општина вар. Београда у последњем случају обвезала, да дворане опет постави у оно стање, у коме су биле при предаји.

Продаја ствари квару подложних.

По предлогу санитетског одсека а на основу решења прошлогдишњег скупа, Главни је Одбор у другој половини протекле године решио, да се распрода сав прибор у магацину, који је као квару подложен заостао још из ранијег времена. Продаја је извршена уобичајеним путем, т. ј. по претходној процени од стране Главног Одбора, јавним надметањем, те је постигнута од туда сума од 2698·65 динара, која је ушла у благајну као приход из ове године. Осим тога уступљен је један део прибора болницама у Београду и Смедереву; а од туда је добивено свега 467·06 динара.

Садање стање магацина показује извод, који ће се скупу саопштити, и извештај прегледача, који су инвентисање магацина извршили и изводе са књигама сравили.

Стање магацина при Главн. Одбору

При благајни Гл. Одбора остало је готовине из прошле 1883. године свега 92. 537·71 динара. Та је сума у току ове године умножена:

Стање благајне Гл. Одбора

1) приходом од продатих ствари	3.165·71 дин.
2) готовином примљеном од друштвених пододбора	2.561·50 дин.
3) од улога чланова.	908— дин.
4) од наплаћених купона лутријског зајма из год. 1876 у	2.228·25 дин.
5) од прилога из ковчежића и из иноземства у	535·50 дин.
6) од интереса на капитал друштвени код Управе Фондова у	16.908·59 дин.

Свега је било дакле примања: 26.317·59 дин.

Издавање је било у 1884 години:

1) оправка куће и рад у парку	180— дин.
2) путни трошак изасланику друштвеном у Женеву	1500— дин.
3) плата друштвеном послужиоцу	720— дин.
4) канцеларијске набавке и штампарски послови.	} 2303·89 дин.
5) огрев, осветлење и други трошкови.	

Свега је дакле било издавања: 4703·89 дин.

А готовина пренесена у год. 1885 износи: 114.141 д. 41 п.

Та готовина састоји се из:

1) капитала код Управе фондова	76.150— д.
2) недигнутог интереса на тај капитал до 31 окт. 1884.	16.908·59 д.
3) лутријских обвезница 50 ком. у вредности	5.000— д.

4) новца готовог при благајни
 Главног Одбора у . . . . . 16.082·82 д.

Из позиција прихода види се, да друштво — изузимајући незнатну суму од улога чланова, — нема других прихода осим интереса на свој капитал, и да тим интересом покрива своје редовне текуће трошкове. То је уједно и узрок, зашто Главни Одбор није у стању, да врши ону задаћу, која је правилима друштвеним предвиђена за време мира. А од већих поклона у новцу Одбор је ове године примио само 200 рубаља, као добровољни прилог Агафоника Иларионовича Ситникова из Русије.

Чланови друш-
 тва

Број је чланова друштвених у Београду истина у овој години порастао, скоро двоструко према ланској години, јер су плаћали улог њих 139 лица, и то 128 лица прописани улог по 6 дин. а 11 њих већи улог у 12 дин. Али то је тако незнатан број и одзив од стране становништва према нашој установи тако је слаб, да не можемо а да не констатујемо то стање и да не напоменемо, да у неким земљама, које су много мање него што је Србија, има скоро више одбора Црвенога Крста, него што има у Србији чланова тога друштва. Истина мора се и то признати, да установа и задаћа Црвенога Крста у великој маси нашега народа није довољно позната, и ако је Главни Одбор обавештавао народ више пута у овоме погледу и позивао га на прилагање у корист нашега друштва. Док општа свест не продре у велику масу, док друштво не буде имало своје сталне и јаке изворе прихода у добровољним прилозима становништва нашега, дотле неће бити трајно обезбеђен опстанак нашем друштву, нити ће му бити могуће да оствари своју задаћу онако, као што то раде друштва Црвенога Крста у другим земљама. А од новинарства, које код осталих народа свагда најснажније потпомаже ову установу, надамо се, да ће нас од сада редовно потпомагати у нашој

Одзив народа
 према друштву

тежњи и да ће у свима приликама ићи на руку српском друштву Црвенога Крста, које је у првом реду посвећено жртвама најсветије дужности према отачбини. Очекујемо и надамо се да ће ова жеља, коју овде јавно изјављујемо нашем новинарству, уродити у будућности корисним плодом за наше друштво.

И у овој години нашло се председништво Глав-^{Друштвена од-}ног Одбора побуђено да лицима заслужним за наше^{личја} друштво, подари друштвено одличје Крста. Одликовано је свега 7 лица.

Друштвена захвалница није ни једна у овој години издата.

Међународни односи нашега друштва били су,^{Међународни} као што смо већ напред споменули, живљи и јачи^{односи Српск.} него у протеклим годинама. Осим редовне свезе са^{Црв. Крста} међународним одбором у Женеви и замене наших извештаја са главним одборима Црвенога Крста других народа на име: немачког, руског, аустријског, угарског, талијанског, јелинског и француског, послали смо сва досадања издања нашега друштва неапуљском одбору Црвенога Крста, који је то молио за своју библиотеку и музеј. А у нове везе ступили смо са северо-америчким друштвом Црвенога Крста, које нас је позвало, да суделујемо на светској изложби, отвореној 1 Декембра по нов. 1884.^{Изложба у Њу-} у Њу-Орлеансу, где су била нарочита одељења по-^{Орлеансу} свећена санитарској струци и прибору за негу рањеника. Овом позиву нисмо се могли одазвати, јер немамо никаквих ствари ни спреме, коју би могли на изложбу послати. То је био узрок због кога смо морали одбити и позив белгијског гл. одбора Црвенога Крста и нашег г. Министра народне привреде, да учествујемо ове године при изложби у Анверу. Но како је Гл. Одбор руковођен жељом, да се што више користимо том међународном изложбом, која ће имати нарочити одсек за све што се тиче

Црвенога Крста и неге рањеника, то смо по предлогу, који је поникао у самом одбору, као и по позиву краљ. белгијске владе, који нам је саопштио г. Министар иностр. дела (актом од 6. Марта о. г. бр. 2602), решили: да пошљемо на ту изложбу

Изложба у Ан-
веру

свога нарочитог изасланика, да простудира све изложене предмете и све установе на изложби, које се тичу Црвенога Крста и да о свему томе поднесе свој извештај Гл. Одбору. А за изасланика Главни је Одбор изабрао свога члана и председника свога санитетског одсека г. Д-р К. Гонсијеровског.

Трећа међу-
народна конфе-
ренција Црвен.
Крста

У најважније међународне односе нашег друштва у протеклој години спада учествовање наше у трећој међународној конференцији друштава Црвенога Крста и влада потписница Женевске Конвенције. Лањски главни скуп решио је да и наше друштво буде заступљено на тој конференцији, а Гл. Одбор изабрао је за свога представника секретара одборског г. Милана Ст. Марковића. Владу српску заступао је г. Др. Сава Петровић, санитет. пуковник и лични лекар Њег. Вел. Краља. На конференцији било је заступљено 22 друштва Црвен. Крста из Европе и Америке, и 22 државе, које су признале Женевску Конвенцију. Посланика друштвених било је 57, а владини 25. О укупном раду и одлукама конференције поднео је Гл. Одбору опширан свој извештај друштвени изасланик, а и владин је посланик саопштио Гл. Одбору оне одлуке конценцијске, које се тичу друштва Црв. Крста и војске, и по налогу, који је г. министар војни дао војно-санитетском комитету, позвао је наш Одбор, да се о применама донетих одлука споразумемо. Оба извештаја Гл. је Одбор штампао у 1000 примерака, да би упознао нашу публику са значајем конференцијских решења за развиће установе Црвенога Крста и правац рада Гл. Одбора. Немамо потребе, да овде набрајамо поједине одлуке и пре-

поруке конференцијске. Али кад узмемо у вид, да се у међународну заједницу Црв. Крста примају само она друштва, која прописују и врше припремне радове за време мира¹⁾, као што је то изриком споменуто на конференцији; кад би хтели приступити код нас у Србији извршењу свију оних одлука, које се односе на установљење болничарски и носилачких чета; на наставу болничарског особља оба пола; на вежбање болничара при маневрама војске у мирно доба; на набавку сваковрсног прибора, или једном речи, кад би хтели, као што гласи једнодушна одлука треће међународне конференције, сву тежњу и сав рад друштва Црвенога Крста у мирно доба управљати на то, да у случају мобилизације војске буде готова сва помоћ и сва спрема, прибор и особље, за вршење друштвене задаће, — кад све то имамо у виду, онда нам се тек показује, каквом радном снагом располажу и каква су материјална средства била у стању да прикупе друштва Црвенога Крста оних народа, који су овакве постулате ставили и овакве одлуке донели. Те одлуке треће међународне конференције најбољи су, истина само негативни, доказ, како стоји наше друштво у погледу спреме прибора, особља и материјалних средстава, али оне су уједно и путовођа будућој управи друштвеној на пољу њенога огромнога рада, који јој предстоји и у погледу императивне дужности, да се свима средствима што пре постара са поуздане и довољне материјалне изворе, којима ће српско друштво Црвенога Крста бити у стању, да испуни према народу своме оне обвезе, које су му предвиђене правилима друштвеним и у дужност стављене једнодушним одлукама оне међународне конференције, на којој је суделовало српско друш-

¹⁾ Види говор председника међународног Одбора на 3-ћој жене-невској конференцији, у извештају изасланика друштвеног стр. 12.

тво Црвенога Крста и српска држава први пут, од како је Србија приступила Женевској Конвенцији. Таква тешка, али уједно племенита и патријотска задаћа очекује будућу управу друштвену!

Ручник рат-
них закона

У свези са међународним односима и радима нашега друштва, споменућемо овде још један предмет о коме смо реферисали већ VI и VII главном скупу, а на коме је и у току ове године Главни Одбор предузимао нужне кораке. Ми мислимо овим нацрт „*ручника ратних закона*“ („*Les lois de la guerre sur terre*“), који је институт за међународно право израдио и свима главним одборима Црвеног Крста распослао у смеру, да се владама дотичних земаља препоручи као основа за земаљско законодавство. Из ранијих извештаја наших¹⁾ познато је, да је по иницијативи Главног Одбора именована била од стране г. министра војног нарочита комисија да тај ручник претресе и простудира, но тај је посао заостао био услед тога, што су неки чланови те комисије премештени из Београда. Зато је Главни Одбор предузео крајем прошле друштвене године по нова по овој ствари кораке, и г. министар војни наименовао је нову комисију, којој је опет председник ђенерал г. М. Лешјанин, а чланови: г. г. Петар Топаловић, ђенерал-штабни пуковник; Гаврило Поповић пуковник - аудитор, Др. Сава Петровић санитет. пуковник, Милан Ст. Марковић правозаступник и секретар нашега Гл. Одбора и Андра Ђорђевић професор велике школе. Та комисија отпочела је већ свој посао, а о резултату њенога рада Главни ће Одбор извести међународни женевски одбор, чији је председник као члан института за међународно право и референт ручника ратних закона, нами и упутио тај предмет.

¹⁾ Види извештај за год. 1880 стр. 5. и за год. 1881—1883. стр. 15—17.

О раду, који се односи на друштвену органи-
зацију, имамо да споменемо пре свега, да је про-
шла скупштина усвојила предложену јој допуну §
4. наших статута. Тој допуни је смер, да се ра-
шири мрежа друштвених органа у Србији и да се
распростре и на иноземство, у колико је то кори-
сно за материјалне цели нашега друштва. Одмах
после главнога скупа, одбор се обратио г. министру
унутрашњих дела, као надлежној власти, да допуну
штатута о друштвеним повереницима одобри. По-
четком ове календарске године, г. министар је тра-
жио нека објашњења од Гл. Одбора о задаћи дру-
штвених повереника у иноземству, и одбор је по-
хитао да свој одговор одмах даде г. министру. Но
до данас потврда још није стигла, те из тога уз-
рока није Главни Одбор ништа могао ни предузи-
мати за сада још у овом погледу.

На организацији друштвеној Главни је Одбор
даље у току ове године по поднетом нацрту своја
три члана (г.г. Михаила Јовановића, М. Ст. Марко-
вића и Дим. Пешике) усвојио нов пословник за Гл.
Одбор. Ранији пословник није могао више служити
за основу поступања и рада одборског, јер је био
израђен по правилима друштвеним, која су 1877.
укинута. Нов пословник пак оснива се на садањим
статутима друштвеним, њиме се регулишу сви од-
носи одборски, његових појединих одсека, председ-
ништва и осталих органа одборских у мирно и
ратно доба. У њему је на основу искуства од де-
вет година, одређен круг рада званичног особља
одборског и донете су тачне одредбе о руковању
друштвеном имовином.

И за пододборе друштвене Главни је Одбор
у току ове године по поднетом нацрту једнога свога
члана (секретара М. Ст. Марковића) донео нарочита
правила. До сада пододбори нису имали никаквих
правила, него су се администровали како су знали.

Друштв. пра-
вила

Пословник Гл.
Одбора

Правила за по д-
одборе Црвен.
Крета

Однос њихов према Гл. Одбору и према земаљским властима, са којима су по природи друштвенога рада морали долазити у додир, био је само површно одређен. Новим правилима за пододборе уређено је сада њихово установљење, њихова унутрања организација и поступак, као и њихов спољни однос. А осим тога једним наређењем (§ 13.) тих правила предвиђено је, да се наши пододбори у случајима великих несрећа, као што су поплаве, епидемије, пожари итд. могу огласити као нарочити добротворни одбори за такве несреће, да могу прилоге прикупљати и све што треба у томе правцу радити, но да не употребљују на то имање друштвено. Овим наређењима хтело се постићи, да се у нужди, када је хитра помоћ најпотребнија, не очекује та помоћ од случајне иницијативе, него да створимо у земљи нашој у напред одборе, који ће у случајним несрећама притећи одмах у помоћ. Овом хуманитарном мисијом, коју смо наменули и поверили нашим пододборима, ми се надамо, да ће мо популарисати установу Црвенога Крста, који ће моћи притицати народу нашем у помоћ у свима тешким приликама и у време мира.

Збирка модела
и апарата

У погледу организаторскога рада имамо да споменемо још две одлуке одборске донете у 1884 години. Једна се односи (по предлогу секретара одборског г. М. Ст. Марковића) на установу збирке модела и апарата за пренос и негу рањеника. Тај музеј установиће се при Гл. Одбору и већ су за то учињени претходни кораци, по којима ће се прикупљање модела моћи у врло кратком времену отпочети. Друга одлука односи се на повећање библиотеке при Гл. Одбору, која је до сада умножавана само случајним, приватним поклонима или заменом од других Гл. Одбора, а за коју је сада решено, да се систематички попуњују делима из литературе Црвенога Крста. На основу тога ре-

Умножавање
библиотеке

шења први је пут у току ове девете друштвене године увећана библиотека куповином знатнијег броја дела из књижевности Црв. Крста.

Осим редовног годишњег рада одборског, о коме смо данас у првом реду говорили, осим спољних и међународних односа, које смо мало час споменули, и осим послова на пољу устројства друштвеног, о коме смо сада реферисали, остаје нам само да речемо још неколико о оној важној грани нашег одборскога рада, коме смо највише времена и труда посветили, а која ће по важности својој бити предметом већања овога главнога скупа. То је питање о умножењу друштвених средстава, пошто досадањим нашим средствима и приходима нисмо у стању ни помислити на извршење наше задаће и наших обвеза.

Умножење друштвених средстава

Познато је да је VII. главни скуп друштвени прихватио у начелу поднети му предлог о срећкама у корист српског Црвенога Крста. По жељи и одлуци скупа, Главни је Одбор изабрао једну ширу комисију, да дотични предлог простудира и оцени. То је и учињено. А пре него што је Одбор и доспео, да цео преглог са комисијском оценом узме у претрес, поднет је Гл. Одбору од банкарске радње „Меркур“ у Бечу предлог о емисији срећака српског Црвенога Крста. Том понудом, која се у свему осниваше на системи усвојеној код лутријског зајма аустријског, угарског и талијанског Црвенога Крста, давао је Меркур нашем друштву чисту ообит од 600.000 динара под тим условима, да се цела сума (амортизациони фонд), потребна за исплату згодитака и амортизације, положи у српске државне касе, а за то да српска влада прими јемство за исплату згодитака и амортизације, као и да издејствује својим путем слободну продају наших срећака у Аустро-Угарској. На основу те понуде Главни Одбор обратио се Влади, саопштио

Срећке у корист српског Црв. Крста

а).
Понуда „Меркуров-а“

јој је те услове и умолио за изјаву, да ли би краљевска Влада учинила надлежне кораке за продају срећака у Аустро-Угарској и да ли би вољна била дати своју гаранцију за срећке Црвенога Крста, кад се амортизациони фонд полаже у њене благајнице. Међутим Гл. је Одбор приступио студији понуде, изабрао је стручњаке, да понуду оцене са финансијске и математичке стране. Протоколи саста-нак Гл. Одбора и комисије стручњака, који ће се уз овогодишњи извештај штампати, посведочиће најбоље како је Одбор ту понуду свестрано испи-тао и како је до решења дошао да понуду усвоји. Али је у исто доба, кад је Одбор ову одлуку до-нео, стигао од г. министра финансије одговор да држава из виших разлога не може примити на себе гаранцију, која се тражи, обећавајући међутим дру-штву Црвенога Крста своју потпору у часу, кад би наступили згодни моменти за извршење овакве операције. Услед тога одговора прекинути су са Меркуром сви даљи преговори, а његова понуда умножила је само акта друштвене архиве.

б). Понуда А.
Шпрингера и
Касела

На месец дана после овога предмета, поднета је Главном Одбору од банкарске куће Ад. Шприн-гер & Касел из Беча нова лутријска понуда, која се битно разликује од прве, не само сумом, која се друштву без сваке одговорности друштвене и без државне гаранције нуди, него и по системи, на ко-јој се оснива и која, као што се у спроводном пи-сму понуде вели, није до сада примењена ни од каквог друштва ни од какве државе. Том понудом даје се друштву чиста добит од 1,000.000 динара, а амортизацијони фонд, чији интерес служи за ис-плату згодитака за све време извлачења од $35\frac{1}{2}$ година и који се по истеку тога рока дели на не-извучене срећке, тај фонд положили би понуђачи код народне банке у Бечу, где би било извлачење и исплата срећака. У поједина наређења те понуде

ми се овде нећемо сада ни упуштати, јер ће понуда доћи данас пред овај главни скуп друштвени у форми, која је резултат одборског саветовања и споразума са понуђачима, те ће се објаснити њена основа и њено извршење. —

* * *

О личном саставу Главног Одбора у деветој друштвеној години и његовом управном раду имамо да наведемо ово. Унутрашња
радња Главног
Одбора

На VIII. годишњем скупу, држаном 20 маја 1884. попуњено је у Одбору према правилима друштвеним шест упражњених места избором нових чланова. А на састанку од 3 Јуна 1884 конститујсан је Главни Одбор, те су изабрани за

Председника : Владислав Вујовић.

Подпредседника : Др. А Медовић.

Секретара : Милан Ст. Марковић.

Благајника : Коста Лекић.

Магационара : Димитрије Пешика.

У истој седници конститујсани су и одсеци, који су себи пзабрали своје председнике, а на име :

I. Одсек административни и за међународне односе ;

Председник : Г. Јован Мишковић.

Чланови : ГГ. Илија Маргетић, Јован Бошковић, Св. Николајевић, Стеван Турчић, Стојан Бошковић.

II. Одсек економни :

Председник : Г. Никола Крсмановић.

Чланови : ГГ. Димитрије Пешика, Живојин Јовичић, Коста Лекић, Михаило Јовановић.

III. Одсек санитетски :

Председник : Г. Др. Гонсијеровски.

Чланови : ГГ. Др. А. Медовић, Д. Милутиновић, Др. Ј. Машин, Др. Л. Стефановић.

У свима одсесима вршио је секретар Главног Одбора дужност пословође.

Од чланова, који су скупом у Одбор изабрани, није се могао примити одборничке дужности г. Др Сава Петровић, а одмах после скупа иступио је из Одбора члан г. Милорад Шапчанин и г. Др. Лазар Докић. Њихова места попунио је по другом ставу § 4 друштв. статута сам Главни Одбор и изабрао је г.г. Др. Ј. Машина, Стојана Бошковића и Дим. Милутиновића. У току године иступили су даље из Одбора још г.г. Стојан Бошковић, Св. Николајевић и Јован Бошковић, а умр'о је Др. Ј. Машин, услед чега су њихова места попуњена избором гг. Борђа С. Симића, Михаила Вујића, Лазара Андрејевића и Др. Рад. Лазаревића. Већ при крају административне одборске године (у марту 1885) иступио је из Одбора и г. Јован Мишковић, за то Главни Одбор није његово место ни попуњавао.

Рад друштвени вршен је у седницама председништва, одсека и Главног Одбора.

За време од како је садањи Одбор управљао друштвом, т. ј. од 20 маја 1884 па до 25. Марта 1885 имало је председништво свега 11 седница.

Главни Одбор имао је 23 састанка.

Од одсека је имао само административни и санитетски по 2 седице.

Осим тога било је више комисијских седница.

По решењу одборском штампаће се од сада у извешћу друштвеном сви протоколи седница председништва и одсека, као и записници састанака Главног Одбора. Сви ти протоколи и записници

дају најбољег доказа о обиму и количини одборског рада у току ове године.

13. новембра 1884 благовољело је Његово Величанство Краљ од председника, подпредседника и секретара одборског примити у нарочитој аудијенцији печатан извештај о раду друштвеном за год. 1881 до 1883, а 14 новембра имали су исти одборски представници част поднети тај извештај узвишеној заштитници друштвеној, Њеном Величанству Краљици. Њихова Величанства благовољела су најмилостивије примити поднета им извешћа и известити се о стању друштва.

Послове друштвене, административне и економне радове одборске, вршили су поједини часници одборски.

Рачунске и магацинске књиге вођене су као и до сада, и извршена је контрола касе и књига, као и инвентисање магацина.

Руковаоц друштвене архиве и вршилац канцеларијских послова имао је месечну плату од 24 динара.

Деловодни протокол имао је 243 броја до краја 1884, а до главног скупа (25 марта 1885) било је још 122 бр.

Надзор над друштвеним домом и парком поверен је нарочитом лицу, које је и послужитељ одборски. Осим стана у дому и огрева, ужива он и месечну плату од 60 динара.

* * *

Библиотека Главног Одбора умножена је у току девете друштвене године, које заменом, које набавком, овим књигама и списима :

1. Bulletin international des sociétés de secours aux militaires blessés publié par le comité international de la Croix — Rouge. Genève свеска 57—60.
3. C. Lueder La Convention de Genève Erlangen 1876.

3. Dr. Friedrich Esmarch. Die erste Hülfe bei plötzlichen Unglücksfällen. Lpzg 1882.
4. Manuel de l' infirmière — ambulancière rédigé par la commission d' enseignement etc Paris 1884.
5. Dr. Julius Port Taschenbuch der feldärztlichen Improvisationstechnik. Vom internationalen Comite des Rothen Kreuzes gekrönte Preisschrift. Stuttgart 1884.
6. History of the Red Cross. The treaty of Geneva and its adoption by the United States. Washington 1883.
7. Вѣстникъ росс. общества краснаго креста у С. Петербургу за 1884.
8. Normale für Eisenbahn — Sanitäts Züge. Wien 1880.
9. Dr. Gruby Sociétés et matériel de secours pour les blessés militaires. Exposition de 1878. Paris 1884.
10. Reglement für den Sanitäts — Dienst des k. k. Heeres. Anhang : Freiwillige Sanitätspflege. Wien 1880.
11. Foreningen „Det rode Kors“. Ottende Aarsberetning. Kjøbenhavn 1884.
12. J. Mundy Der Transport von Kranken und Verletzten in grossen Städten. Wien 1883.
13. Julius zur Nieden Der Eisenbahntransport verwundeter und erkrankter Krieger. Berlin 1883.
14. Dr. W. Cubasch Die Improvisation der Behandlungsmittel im Kriege. Wien 1884.
15. Dr. Friedr. Esmarch Über Samariter Schulen. Leipzig 1884.
16. С. В. В. Руски Црвени Крст у Црној Гори за вријеме турско-црногорског рата 1875-78. Н. Сад 1884.
17. Bosco Pietro Le leggi di guerra e la convenzione di Ginevra. Roma 1884.
18. Τα υπο του επικουρου των εν πολειμω τραυματιων συλλογου πεπραγμενα απο της 1. ιανουαριου μεχρι της 31. δεκεμβριου 1882. — Αδηγησιν 1883.
19. Исто за 1883 годину.
20. Dr. F. Gross. Manuel du brancardier. Nancy 1884.
21. Arsberättelse vid Föreningeus för frivillig vard af sarade och sjuke i fält arssammankomst den 11 December 1883.

22. Föreninges för frivillig vard af sarade och sjuke i fält
arsberättelse den 2 December 1884.
23. Sechster Rechenschaftsbericht des Verwaltungsausschusses
des unter dem Höchsten Protectorate Ihrer Majerstät der
Königin Olga stehenden Württembergischen Sanitäts —
Vereines von Rothen Kreuz zur Pflege im Felde verwun-
deter oder erkrankter Krieger. Stuttgart 1884.
24. Statuto delle Croce Rossa italiana. Roma 1884.
25. Croce Rossa italiana. Satto — Comitato regionale della
X. circonscri militare di Napoli. Bolletino № 3. Napoli.
1884.
26. Société française de secours aux blessés militaires des
armées de tere et de mer. Bulletin № 43. Paris 1884.
27. Manuel des infirmiers et brancardiers de l' armée fédérale
Berne 1879.
28. Fünfter Generalbericht der österr. Gesellschaft vom Rothen
Kreuz. Wien 1884.
29. Dr. Anton Loew Das Erste Viertel — Jahrhundert des
Rothen Kreuzes in Oestereich 1859—1884. Wien 1885.
30. Instruction für die Blessirten — Transports — Colonnen
der österr. Gesellschaft vom Rothen Kreuze. Wien 1884.
31. Instruction für die Blessirten — Transports — Colonnen
des Rothen Kreuzes in den Ländern der heiligen Krone
Ungarns.
32. Jahresbericht pro 1883. des unter dem Protectorate Sei-
ner k. u. k. Apostolichen Majerstät Franz Josef I. und Ihrer
k. u. k. Majestät der Königin Elisabeth stehenden Ve-
reines vom Rothen Kreuze in den Ländern der heiligen
Krone Ungarns. Budapest 1884.
33. Ö császári és királyi Felsége I. Ferenez Jozsef Apostoli
Király és Öscsászári és király Telsége Ersébet Kiralyne
legmagasabb védelme alatt álló magyar szent Korona ors-
zági Voros Kereszt Egyletének 1884-evi Jelentése. Bu-
dapest 1885.
34. Hauszmann Alajos Leirása a magyar szent korona ors-
zágainak Vörös — Kereszt egylete által épített Ersebet
— Kórház. Budapest 1884.

35. Rechenschaftsbericht des Bayerischen Landeshilfsvereines über seine Thätigkeit in den Jahren 1880 bis 1884, München 1885.
36. Dr. Wladan Gjorgjevits. Die Entwicklung der öffentlichen Gesundheitspflege im serbischen Königreiche vom XII. Jahrhundert an bis 1883. Berlin 1883.
37. Dr. Paul Boerner. Bericht über die Allgemeine deutsche Ausstellung auf dem Gebiete der Hygiene und des Rettungswesens unter dem Protectorate Ihrer Majestät der Kaiserin und Königin Berlin 1882—83. Breslau 1885.
39. Милан Ст. Марковић. Милитаризам и народно газдинство. Београд 1884.
39. Verhandlungen der internationalen Conferenz von Vertretern der Geuer Couvention beigetretenen Regierungen und der Vereine und Genossenschaften zur Pflege im Felde verwundeter und erkrankter Krieger, abgehalten zu Berlin vom 22 bis 27 April 1869. Berlin 1869.
40. Dr. Treuenpreuss. Das Rohte Kreuz und das Völkerrecht. Berlin 1881.
41. Le comité international de la Croix. — Rouge de 1863 à 1884. Genève 1884.
42. Texte des voeux et resolutions adoptés par la troisième conférence internationale des Sociétés de la Croix — Rouge siégeant à Genève, du 1. au 6 Septembre 1884.
43. Congres international. Hygiène — Sauvetage — Economie Sociale.
44. Summarischer Überblick über das Wirken des Bayerischen Vereines sur Pflege und Unterstützung im Felde verwundeter und erkrankter Krieger von der Zeit seiner Gründung bis August 1884. München 1884.
45. Das elektrische Licht in seiner Anwendung auf die Kriegsheilkunde. Wien 1884.
46. Dr. Friedrich Esmarch. Katechismus zur ersten Hülfeleistung in Unglücksfällen. Wien 1884.
47. Dr. Mencke. Kriegschirurgische Hülfe unter freiem Himmel. Berlin 1884. (Поклон г. Мил. Ст. Марковића).

48. Dr. Carl Lueder. Recht und Grenze der Humanität im Kriege. Erlangen 1880. (Поклон г. М. Ст. Марковића).
49. Sautter Lemonnier & Cie. Note sur l'Appareil d'Eclairage électrique ayant servi aux expériences pour l'évacuation des blessés et l'enterrement des morts pendant la nuit après une bataille. Paris 1884.
20. Henri Dunant Un souvenir de Solferino.

2. Стање друштвених пододбора.

Напред је већ споменуто, да је Главни Одбор усвојио нарочита правила за друштвене пододборе у унутрашњости Србије. Но уређењу тих пододбора није се у току ове године приступило, него ће се то учинити тек после осмога главнога скупа.

Од старих пододбора послао је у току 1884 пододбор у Вел. Градишту благајни Гл. Одбора своју готовину у 2000 динара. Ивањички пододбор предао је своју готовину 281 дин. на основу одлуке седмог друштвеног скупа одбору за подизање споменика погинулим борцима на Јавору, а признаницу о томе поднео је Главном Одбору.

Друштвених новаца има код разних пододбора још свега 8671.60 дин. и то код :

Пододбора у Краљеву	80.20	дин.
„ у Пожези	99.60	„
„ у Јагодини	5796.20	„
„ у Ужици	2695.60	„

Нова правила за друштвене пододборе гласе :

Чл. 1. Пододбори су административни и извршни органи Главног Одбора за место или област, за коју постоје.

Пододбори се образују избором од местних чланова друштвених и имају 6—9 одборника, изабраних на три године.

По свршетку прве периоде, сваке године иступа трећина одборника, и то извлачењем коцке, која лица местни скуп може понова изабрати.

Упражњена места својих чланова треба да попуни сам пододбор и тај избор важиће до првог редовног местног скупа.

Радња пододбора ограничава се на област у којој постоји.

Са земаљским, државним и местним властима, пододбори стоје у службеном односу.

Чл. 2. Пододбори дужни су да раде на остварењу друштвених цели прописаних §. 1. правила за српско друштво „Црвенога Крста.“

За пододборе обвезни су упути Главног Одбора, а за време рата и његових комесара.

Пословник Главног Одбора важи и за пододборе у колико се према њиховом делокругу може да примени.

Чл. 3. Часништво пододбора бира из своје средине председника, благајника и пословођу.

Благајник вршиће уједно и дужност магационара.

Где су послови пододборски већи, може пододбор изабрати и нарочитог магационара из средине својих одборника.

Чл. 4. Пододбори управљају друштвеним имањем у своје подручју до предаје Главном Одбору.

У благајну њихову улазе :

- а). Улози чланова: утемељача, редовних и почасних.
- а). Поклони учињени пододбору.
- в). Приходи од ковчежића.
- г). Приходи од забава села ит.д.
- д). Суме, које пододбор прима од Главног Одбора или других пододбора.
- е). Суме, које пододбор добија за продате ствари друштвене.

Чл. 5. Пододборима ставља се у дужност, да код цркава манастира или на местима, где се народ на саборе, заветине, тргове састаје, изложе ковчежиће са знаком „Црвенога Крста“

То да се повери у местима, где нема пододбора, општинском кмету или лицу, које пододбор избере.

Сваки пододбор нумерисаће све ковчежиће у своје округу текућим бројем, а кључеве чуваће благајник пододбора.

Ковчежићи отвараће се годишње бар једанпут и то у присуству благајника и једног члана.

Чл. 6. Пододбори у варошима и варошицама стараће се, да у корист благајне друштвене приреде годишње бар две забаве (села, јавна предавања и т. д.) на дан 25 Јануара, кад је ово хуманитарно друштво у Србији установљено, и 26 Августа као на имендан Њеног Величанства Краљице Наталије, узвишене заштитнице српског друштва „Црвенога Крста“.

Чл. 7. Рад пододборски врши се у седницама, на које писмено сазива председник или његов заменик.

Седнице се могу држати сваког месеца једанпут редовно а кад је потреба и више пута.

О важнијим питањима и одлукама пододбори ће извештавати и Главни Одбор.

Из своје средине одређиваће два члана ради инвентисања магацина и прегледа рачуна.

О целокупном годишњем раду (узимајући у то и рад дотичног скупа) као и закључене рачуне о стању благајне и магацина, пододбори ће подносити Главном Одбору засебан извештај најдаље до краја Јануара, који ће се објавити на главном годишњем скупу друштвеном и штампати у годишњем извештају.

Вишак прихода подносиће се Главном Одбору према § 9. друштв. правила. Но ако у току године код појединих пододбора буде готовине до 300 динара, онда су они дужни послати одма све што преко 100 динара прелази Главном Одбору ради прихода.

Најдаље до конца Декембра, све ствари друштвене, квару подложне, пододбори ће изложити јавном надметању, пошто их претходно његова три члана процене.

Друштвена година подударе се са календарском.

Чл. 8. Сваке године најдаље до 15. Јануара пододбори сазиваће местне скупове, који су јавни, а на којима имају право гласа друштвени чланови, па били они чланови и других пододбора или Главног Одбора.

На овим местним скуповима, пододбори ће се придржавати у свему §. §. 67 и 68. пословника Главног Одбора.

Годишњи местни скуп одређиваће по два друштвена члана који ће благајну прегледати и реферат поднети идућем скупу.

У делокруг местног скупа спада:

- 1). Извештај о раду пододбора за прошлу годину;
- 2). Преглед рачуна и имовног стања пододборског;
- 3). Решавање предлога пододбора или чланова с тим, да се
Гл. Одбору на одобрење поднесу;
4. Избор пододборника;
- 5). Избор два рачунопрегледача.

Чл. 9. Председника или заменика његовог дужности су:

- 1). да сазива, отвара и затвара седнице пододборске и местног скупа, и да руководи радњу на тим састанцима;
- 2). да потписује преписку, коју води по друштвеном послу;
- 3). да пази да се послови тачно извршују;
- 4). да важнија питања и одлуке пододборске или местног скупа саопштава Главном Одбору;
- 5). да је властан у свако доба учинити преглед благајне и магацина, а у случају неуредности нужни корак предузети;
- 6). да по решењима пододборским или Главног Одбора односна документа оверава.

Чл. 10. Благајника и магационара дужности су:

- 1). да прима новце и ствари;
- 2). да води тавно дневник примања и издавања новаца и магацинску књигу по партијама азбучним редом;
- 3). да по овереним документима издаје новце, а ствари по реверсима дотичних лица;
- 4). да саставља годишње билансе и извод примања и издавања ствари;
- 5). да је он једини одговоран за штету или недостатак, као и за издатке, учињене противно тач. 3. овога члана.

Чл. 11. Пословође је дужност:

- 1). да врши у опште све канцеларијске послове пододбора;
- 2). да води протокол састанака и местног скупа;
- 3). да сва писма у деловодни протокол уводи и према решењу пододбора израђује;
- 4). да свршена акта, по аритметичком реду и роду предмета сајужене, фасцикулише, означив где треба, под којим се бројем предмет у којој години и фасцукули налази;

5). да саставља годишњи извештај.

Чл. 12. Поред права и дужности ових часника, дужност је у опште и осталих чланова пододборских, да врше поверене им послове и да се старају о потпомагању и унапређењу друштвеног смера.

Чл. 13. У случају локалних несрећа (пожара, поплаве, епидемија, града и т. д.) друштвени пододбори могу радити као нарочити добротворни одбори за олакшање тих несрећа, прикупљати прилоге и предузимати све у погледу оваквих догађаја.

Но у таквим случајевима пододбори не могу трошити имање „Црвенога Крста“.

О овом раду своје пододбори ће известити Главни Одбор, а рачун о примањима и издатцима предаће свагда јавности.

Чл. 14. За непредвиђене случајеве пододбори ће тражити упутства од Главног Одбора, а у време рата и од његових изасланика.

Ступањем ових правила у живот, престају важити сва до сад издавана наређења у погледу овога рода радње од стране Главног Одбора, који је према §. 12. друштвених правила зато надлежан.

примања и издавања Главног Одбора

ТЕК. БРОЈ	П р и м љ е н о		
		ДИНАРА	ПАРА
1	Остало је готовине по рачуну за 1883 годину	92537	71
2	Од продатих ствари из магацица	3165	75
3	Од потовине пододбора	2561	50
4	Од Управе народног зајма за купоне лутријске из 1876 г.	2228	25
5	Од улога чланова за 1884 год.	908	
6	Од прилога из ковчежића и са стране	535	50
7	Има прираслог интереса на ка- питал код Управе Фондова који није дигнут ни укамаћен	16908	59
	Свега	118845	30

4. Фебруара 1885 год.
Београд.

Благајник друштвени
К. Лекић.

Ч У Н

„Црвеног Крста“ за 1884 годину.

ТЕК. БРОЈ	И з д а т о ј е		
		ДИНАРА	ПАРА
1	За штампање извештаја и друге трошкове друштвене . . .	3023	89
2	За трошак изасланика у Женеву	1500	—
3	За оправке куће и рад у парку	180	—
4	Остаје готовине за 1885 годину	114141	41
	Свега	118845	30

(М. П.)

Председник друштва,
Саветник

В. Вујовић.

ЗАКЉУЧНИ РАЧУН МАГАЦИНА

Српског друштва „Црвеног Крста“

за 1884 год.

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА (ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
1	Апарата за кл.	КОМ.	1	1	—	1
2	Арњева	”	11	11	—	11
3	Авана	”	3	3	—	3
4	Ашова	”	1	1	—	1
5	Апарат за куп	К.	1	1	—	1
6	Американ. кљеште	”	5	5	—	5
7	Атропи	СТ.	6	6	—	6
8	Америк. копче	КУТ.	4	4	—	4
9	Астала пољски	К.	2	2	—	2
10	Апарат за кување	”	1	1	—	1
11	Алчица	”	20	20	—	20
12	Бригаљица од кац.	”	6	6	—	6
13	Бужија	”	5	5	—	5
14	Бургија	”	1	1	—	1
15	Бистурија	”	5	5	—	5
16	Бокала	”	1	1	—	1
17	Бризгаљ. стакл.	”	5	5	—	5
18	Бонет. шина	”	5	5	—	5
19	Белегија	”	1	1	—	1
20	Болничка кола	”	2	2	—	2
21	Бубреж. легена	”	151	151	—	151
22	Бригаљица	”	31	31	—	31
23	Вага	”	1	1	—	1

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА (ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
24	Виљушака	к.	37	37	—	37
25	Веза за фунт.	„	14	14	—	14
26	Гађа	„	198	198	198	—
27	Дасака креветских	кгр.	335	335	—	335
28	Долапа	к.	1	1	—	1
29	Длето	„	3	3	—	3
30	Душева	„	4	4	—	4
31	Дра Порта шине	„	6	6	—	6
32	Дашчица	„	5	5	—	5
33	Дасака	кгр.	41	41	—	41
34	Дашчица за листе	к.	4	4	—	4
35	Етуји болничарски	кгр.	26	26	—	26
36	Есмарк. Еласт. веза	„	4	4	—	4
37	„ шлинга	„	2	2	—	2
38	Етуји лекарски	„	4	4	—	4
39	Есмархових кутија	„	43	43	—	43
40	Етуји за операције	„	8	8	—	8
41	Есмарк. правих завој.	п.	213	213	—	213
42	Жица жути	к.	2	2	—	2
43	Жицаних удлзга	„	14	14	—	14
44	Жиц. панталона	„	4	4	—	4
45	Заклопаца	„	22	22	—	22
46	Застава	„	19	19	—	19
47	Заструг	„	1	1	—	1
48	Иконица	„	306	306	—	306
49	Игала хирурш.	кут.	2	2	—	2
50	„ (Sicherch).	„	13	13	—	13
51	Ибрика за кафу	к.	1	1	—	1
52	Иригатора	„	104	104	—	104
53	Јастучница	„	2906	2906	2905	1
54	Кључ за зубе	„	1	1	—	1
55	Кастрола	„	2	2	—	2

ТЕК. ГРОЈ	ЧЕГА	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА (ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
56	Кљеште за курш.	к.	21	21	—	21
57	„ „ зубе	„	3	3	—	3
58	Кукица кривих	„	5	5	—	5
59	Кревета дрвених	„	1	1	—	1
60	Кашичица	„	10	10	—	10
61	Када разних	„	3	3	—	3
62	Каната	„	8	8	—	8
63	Кљешта хирур.	„	2	2	—	2
64	Кандилца	„	9	9	—	9
65	Крстиџа	„	61	61	—	61
66	Кан. за операције	„	1	1	—	1
67	Карб. киселина	ст.	4	4	—	4
68	Кљеште обичне	к.	1	1	—	1
69	Казана разни	„	7	7	—	7
70	Корпе за руке	„	8	8	—	8
71	Кучине	„	20	20	20	—
72	Катанчиџа	„	14	14	14	—
73	Кожних компреса	„	1	1	—	1
74	Куглицјера	„	10	10	—	10
75	Кетгута	„	56	56	—	56
76	Кошуља	„	1177	1177	1121	56
77	Кајишчиџа од утега	„	55	55	55	—
78	Кревета гвоздених	„	139	139	—	139
79	Корнџанга	„	93	93	—	93
80	Катетара	„	69	69	—	69
81	Каучук платна	к.	26	23	—	26
82	Кашика	„	116	116	—	116
83	Лавора	„	52	52	—	52
84	Легена од кауч.	„	1	1	—	1
85	Ламапа	„	48	48	—	48
86	Лонаца	„	4	4	—	4
87	Левака	„	2	2	—	2

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА ПРИМ).	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
88	Лепеза китајских	Б.	26	26	—	26
89	Ламапа за шширит.	„	2	2	—	2
90	Листер-протектива	П.	28	28	28	—
91	„ газе	„	69	69	53	—
92	Ламфова	СТ.	1	1	—	1
93	Машина за сладолед	Б.	1	1	—	1
94	Мотака	„	19	19	—	19
95	Маказа за гипс. зав.	„	5	5	—	5
96	„ обичних	„	2	2	—	2
97	„ кривих	„	2	2	—	2
98	Машина за прање р.	„	4	4	—	4
99	„ за кафу	„	10	10	—	10
100	Мумаказа	„	1	1	—	1
101	Машица	„	1	1	—	1
102	Маске за нарк.	„	4	4	—	4
103	Мердевине	„	3	3	—	3
104	Маказе за скид. фл.	„	64	64	—	64
105	Мушема	„	2	2	—	2
106	Марама за нос	„	502	485	485	17
107	Мера за јело	„	8	8	—	8
108	Носила	„	5	6	—	6
109	„ ручних	„	61	61	—	61
110	Ножева	„	30	30	—	30
111	Нога дрвена	„	1	1	—	1
112	Наочара плав.	„	4	4	—	4
113	Нужника порц.	„	14	14	—	14
114	Нужница	„	18	18	—	18
115	Назувица	„	1	1	—	1
116	Нужника	„	63	63	—	63
117	„ стакл.	„	37	37	—	37
118	Носила висећих	„	5	5	—	5
119	Обручева	„	6	6	—	6

ТЕК. ГОД.	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД пр. год.	ИМА (ИРИМ).	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
120	Оклагија	К.	2	2	—	2
121	Органтина	"	188	188	135	53
122	Оков ногара за нос.	"	13	13	—	13
123	Огледала за уши	"	1	1	—	1
124	Пинцета	"	10	10	—	10
125	Плех. кут. за кафу	"	1	1	—	1
126	Порција	"	10	10	—	10
127	Повезака са црв. кр.	"	55	55	—	55
128	Платнених кеса	"	27	27	—	27
129	Пумпа за гној	"	1	1	—	1
130	Папендекала	"	117	117	—	117
131	Пљувоница	"	24	24	—	24
132	Плех. протава	"	24	24	—	24
133	Платна разног	"	—	—	87	—
134	Пљуваоница ручних	"	132	132	—	132
135	Пешкира и салвета	"	2204	2204	2204	—
136	Птизових чизама	"	74	74	—	73
137	Платна за сламњаче	"	2	2	—	2
138	Памука за зауст. крви	СТ.	3	3	—	3
139	Рекала	К.	102	102	102	—
140	Риф дрвен	"	1	1	—	1
141	Рума	"	1	1	—	1
142	Рајнтљика	"	2	2	—	2
143	Рукавица кожних	П.	4	4	—	4
144	Стругаљака	К.	3	3	—	3
145	Сикирица	"	1	1	—	1
146	Скалпела	"	11	11	—	11
147	Стакла за лампе	"	37	37	—	37
148	Самовар	"	1	1	—	1
149	Сланика	"	1	1	—	1
150	Сал. глицерин.	"	1	1	—	1
151	Стакла за шпре	"	5	5	—	5

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	(ИМА ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
152	Сатара	К.	2	2	—	2
153	Сакла за пијавице	„	8	8	—	8
154	„ „ кушице	„	12	12	—	12
155	Сулф. кинина	СТ.	13	13	—	13
156	Ст. за зауст. крви	К.	1	1	—	1
157	Столова за лампе	„	4	4	—	3
158	Специје аромат.	С.	1	1	—	1
159	Сонда	К.	27	27	—	57
160	Свиле	Т.	58	58	—	58
161	Сламњача	К.	225	225	225	—
162	Сунђера	КГ.	10	10	—	10
163	Троугл. марама	К.	6438	6438	6383	55
164	Тканица	„	1	1	—	1
165	Терм. за тел. т.	„	11	11	—	11
166	„ „ собу	„	2	2	—	2
167	„ „ куп.	„	18	18	—	18
168	Троакар	„	1	1	—	1
169	Тигања	„	4	4	—	4
170	Таблица	„	53	53	—	53
171	Тестерица	„	3	3	—	3
172	Тестера обич.	„	3	3	—	3
173	Теразија	„	6	6	—	6
174	Тасова за пепео	„	42	42	—	42
175	Терп. зејтина	„	1	1	—	1
176	Тестија	„	1	1	—	1
177	Тропфепарат	„	2	2	—	2
178	Табла за нумере	„	64	64	—	64
179	„ „ нош. јела	„	11	11	—	11
180	Турникета	„	26	26	—	26
181	Удлага платнени	„	21	21	21	—
182	Утега разних	„	62	62	62	—
183	Фуруна	„	4	4	—	4

ТЕК БРОЈ	Ч Е Р А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА (ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
184	Фењера	кгр.	15	15	—	15
185	Фиксова игла	„	1	1	—	1
186	Ферб. јуте	„	1	1	1	—
187	„ штоф	„	4	4	—	4
188	Хајстер. Мундшпер.	„	2	2	—	2
189	Хинеске свиле	т.	15	15	—	15
190	Чекића	к.	1	1	—	1
191	Чаршава	„	1580	1580	1569	11
192	Четака за патос	„	2	2	—	2
193	Чаша стак.	„	168	168	—	168
194	„ плех.	„	2	2	—	2
195	Чешљева	„	15	15	—	15
196	Чинија	„	7	7	—	7
197	Чпрака	„	26	26	—	26
198	Четака са шарп.	„	65	65	—	65
199	Чаркова	„	3	3	—	3
200	Чарапа	„	3	3	3	—
201	Чинија од туча	„	5	5	—	5
202	Чиода	„	25	25	25	—
203	Чаја	„	100	100	100	—
204	Шоља	„	3	3	—	3
205	Шатора	„	—	1	—	1
206	Шина плехан.	„	154	154	—	154
207	„ жицан.	„	49	49	—	49
208	Шпреапарата	„	7	7	—	7
209	Шерпења	„	1	1	—	1
210	Штром. јастука	„	12	12	—	12
211	Шлафрока	„	385	385	385	—
212	Шпатле	„	2	2	—	2
213	Шрафова	„	1	1	—	1
214	Шпатне гвозд.	„	4	4	—	4
215	Шипке за завесе	„	11	11	—	11

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	МЕРА	ОСТАЛО ОД ПР. ГОД.	ИМА (ПРИМ.)	ИЗДАТО	ОСТАЛО ЗА 1885
216	Штака	К.	38	38	—	38
217	Шафоља плех.	„	35	35	—	35
218	Пушка вел.	„	1	1	—	1
219	Кеса са руским зве- здарима и 1 прст.	„	1	1	—	1

2. Јануара 1885 год.
у Београду

Саставио :

Дим. К. Пешика,

УПРАВНИК ГЛ. МАГАЦИНА

ИНВЕНТАР

за 1884 годину

Магацина Главног Одбора српског „Црвенога Крста“.

ТЕК. БРОЈ	ЧЕГА	КОЛИКО	ИМА
1	Апарат за клистирање	Б.	1
2	Арњева	”	11
3	Авана	”	3
4	Ашова	”	1
5	Апарат за кушице	”	1
6	Америк. кљештице	”	5
7	Атропи	СТ.	6
8	Америк. копче	КУТ.	4
9	Астала пољских	Б.	2
10	Апарата за кув.	”	1
11	Алчица	”	20
12	Бризгаљица од кауч.	”	6
13	Бужија	”	5
14	Бургија	”	1
15	Бистурија	”	5
16	Бокала	”	1
17	Бризгаљица стакл.	”	5
18	Бонетових шина	”	5
19	Белегија	”	1
20	Болнич. кола	”	2
21	Бубреж. легена	”	151
22	Бризгаљица	”	31
23	Вага — децим.	”	1

ТЕК БРОЈ	Ч Е Г А	КОЛИКО	ИМА
24	Виљушака	Б.	37
25	Веза за фунтанеле	„	14
26	Дасака креветских	„	335
27	Долапа	„	1
28	Длета	„	3
29	Душека	„	4
30	Дра Порта шине	„	6
31	Дашчица	„	5
32	Дасака	„	41
33	Дашчица за листе	„	4
34	Етуји болничарских	„	26
35	Есм. еласт. веза	„	4
36	„ „ шлинга	„	2
37	Етуји лекарски	„	4
38	Есмарк. кутија	„	43
39	Етуји за операције	„	8
40	Есмар. првих завоја	П.	213
41	Жица жутих	КОТ.	2
42	Жицаних удлага	Б.	14
43	„ панталона	„	4
44	Заклопаца	„	22
45	Застава	„	19
46	Заструг	„	1
47	Иконица	„	306
48	Игала хируршких	„	2
49	„ (Sicherh.)	„	13
50	Ибрика за кафу	КОМ.	1
51	Иригатора	„	104
52	Кључ за зубе	„	1
53	Кастрола	„	2
54	Кљеште за куршум	„	21
55	„ „ зубе	„	3

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	КОЛИКО	ИМА
56	Кукица кривих	К.	5
57	Кревета дрвених	„	1
58	Кашичица	„	10
59	Када разних	„	3
60	Каната	„	8
61	Кљешта хируршких	„	2
62	Кандилца	„	9
63	Крстића	„	61
64	Канила за операција	„	1
65	Карб. киселина	СТ.	4
66	Кљеште обичне	К.	1
67	Казана разних	„	7
68	Корпе за руке	„	8
69	Кожних компреса	„	1
70	Кугелцијера	„	10
71	Кетгута	СТ.	56
72	Кошуља	К.	56
73	Кревета гвоздених	„	139
74	Корнцанга	„	93
75	Катетара	„	69
76	Каучук платна	М.	26
77	Кашика разних	К.	116
78	Лавора	„	52
79	Легена од каучука	„	1
80	Ламапа	„	48
81	Ланаца	„	4
82	Левака	„	2
83	Лепеза китајских	„	26
84	Ламапа за шпиритус	„	2
85	Ламфова	„	1
86	Машина за сладолед	„	1
87	Мотака	„	19

ТЕК БРОЈ	Ч Е Г А	КОЛИКО	ЦЕНА
88	Маказа за гипс. зав.	К.	5
89	„ обичних	„	2
90	„ кривих	„	2
91	Машина за прање рубља	„	4
92	„ „ кафу	„	10
93	Мумаказа	„	1
94	Машица	„	1
95	Маске за нарк.	„	4
96	Мердевине	„	3
97	Маказа за скидање фласт.	„	64
98	Мушема	„	2
99	Марама за нос	„	13
100	Мера за јело	„	8
101	Носила	„	6
102	„ ручних	„	61
103	Ножева	„	30
104	Нога дрвена	„	1
105	Наочара плавих	„	4
106	Нужника порцелан.	„	14
107	Нужница	„	18
108	Нужника	„	63
109	Нужника стаклених	„	37
110	Носила висећих	„	5
111	Обручева	„	6
112	Оклагија	„	2
113	Органтина	„	53
114	Оков. ногара за носила	„	13
115	Огледала за уши	„	1
116	Пинцета	„	10
117	Плех. кутија за кафу	„	1
118	Порција	„	10
119	Повезака са црв. крстом	„	55

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	КОЛИКО	ЦЕНА
120	Плат. кеса	К.	27
121	Пумпа за гној	„	1
122	Пашендекала	„	117
123	Пљуваоница	„	24
124	Плех. протава	„	24
125	Пљуваоница ручних	„	132
126	Птитових чизама	„	74
127	Платно за сламњаче	Тр.	2
128	Памука за заустав. крви	К.	36
129	Рифа дрв.	„	1
130	Рајнтљика	„	2
131	Стругаљака	„	3
132	Сикирица	„	1
133	Скалпела	„	11
134	Стакла за лампе	„	37
135	Самовара	„	1
136	Сланика	„	1
137	Салиц. глицерина	„	1
138	Стакла за шпре	„	5
139	Сатара	„	2
140	Стакла за пијавице	„	8
141	„ „ кушице	„	12
142	Сулфата кинин	„	13
143	Стакла за зауст. крви	„	1
144	Столова за лампе	„	3
145	Специје ароматичке	„	1
146	Сонда	„	27
147	Свила	Т.	58
148	Сунђера	К.	10
149	Тканица	„	1
150	Терм. разних	„	31
151	Троакар	„	1

ТЕК. БРОЈ	Ч Е Г А	КОЛИКО	ИМ А
152	Тигања	Б.	4
153	Таблица	„	53
154	Тестерица	„	3
155	Тестера обич.	„	3
156	Теразија	„	6
157	Тасова за пепео	СТ.	42
158	Терп. зејтина	Б.	1
159	Тестија	„	1
160	Тропфaparата	„	2
161	Табла за нумерисање	„	64
162	„ „ ношење јела	„	11
163	Турникета	„	16
164	Фуруна	„	4
165	Фењера	„	15
166	Фиксова игла	„	1
167	Хајст. мундшперер	„	2
168	Хинеске свиле	БЛ.	15
169	Чекића	Б.	1
170	Четака за патос	„	2
171	Чаша стаклени	„	168
172	„ плехани	„	2
173	Чешљева	„	15
174	Чинија	„	7
175	Чирака	„	26
176	Четака са шарпијом	„	65
177	Чаркова	„	3
178	Чинија од туча	„	5
179	Шоља	„	3
180	Шатора	„	1
181	Шина плеханих	„	154
182	„ жицаних	„	49
183	Шпре апарата	„	7

БРОЈ ТЕК	ЧЕГА	КОЛИКО	ИМА
184	Шерпења	К.	1
185	Штромајерових јастуч.	„	12
186	Шпатле	„	2
187	Шрафова	„	1
188	Шпатне гвозд.	„	4
189	Шипке за завесе	„	11
190	Штака	„	38
191	Шафоља плех.	„	35
192	Пушка велика	„	1
193	Кеса са нов. руским и 1 прст.	„	1

16. Марта 1885 год.

Београд.

Инвентирали су:

Мил. Јовановић

Стеван Ђурчић

Др. Л. Стевановић

III.

О Д Л У Ж Е

ТРЕЋЕ МЕЂУНАРОДНЕ КОНФЕРЕНЦИЈЕ

ДРУШТАВА ЦРВЕНОГА КРСТА

II

ВЛАДА ПОТПИСНИЦА ЖЕНЕВСКЕ КОНВЕНЦИЈЕ

ДРЖАНЕ

у Женеви 20. Августа (I Септембра) 1884*)

A). Предмети по програму конференцијскога рада

1.

Предлог

У ратно време радња међународнога одбора мора се посветити пре свега рањеницима и болесницима војске, која се повлачи, без разлике народности. (Бр. 8 програма).

На каквим општим начелима морају оснивати се односи и саопштења главних одбора међу собом? (Бр. 16).

Како се у ратно време може установити одвећ потребна кореспонденција са помажућим друштвима непријатељске војске? (Бр. 17.).

---

*) Историју ранијих конференција види у извешћу за год. 1881—1883 стр. 57—85.

Опширан извештај о раду и одлукама треће међународне конференције Црвенога Крста види у издању друштвеном по реферату друштвеног изасланика на конференцији, г. Мил. Ст. Марковића, печатаном у Београду 1885 8^о стр. 89. —

Одлука конференције:

„Да се предлози главног одбора руског о питањима под 8. 16 и 17., као и закључци реферата међународнога одбора о питањима под 16. и 17 упуте свима главним одборима, те кад се проуче и испитају, да се реше на идућој конференцији, а положај међународнога одбора да се дотле одржи онакав какав је данас“.

2.

Предлог

Ако би друштва морала и у мирно време набављати предмете, потребне у ратно доба, који су то предмети, што их треба нарочито препоручити да се набаве? (Бр. 2. програма).

Одлука конференције:

„1. Одлука бр. 4. од 1863 године остаје у сили (т. ј. у мирно доба спремају одбори и одсеци сваковрсни материјал за помоћ).

2. Друштва „Црвенога Крста“, а нарочито она, којима по њиховим правилима или по законима припада важан део санитетске службе, морају предузети нужне мере, да материјал довољан и по броју и по каквоћи, а местним захтевима одговарајући, буде спреман у случају мобилизације нарочито за прву потребу; а ако то неби могло бити, онда да се за материјал осигурају бар претходним мерама, тако да општа организација ратне мобилизације не буде спречена.“

3.

Предлог

О потреби да се међу главним одборима установи измена цртежа и других докумената о болничком материјалу. (Бр. 23. програма).

Одлука конференције:

„Позивајући се на раније одлуке у Берлину (1869) конференција изјављује жељу, да сваки главни одбор састави албум или збирку, излажући у цртежима, литографији и фотографији

цео болнички материјал, као и одговарајући материјал војне управе своје земље, па да пошаље један примерак од тих албума сваком од осталих главних одбора, као и владама, које су приступиле Женевској Конвенцији. Таква измена имала би ту последицу, да би се генерализирало оно што је данас само местно, као и да би се по могућности дошло до једнообразног санитарског материјала.

Конференција изјављује жељу, да се установи међународна комисија, којој ће задаћа бити, да студира моделе санитарског прибора.

Она изјављује жељу, да величина болничких носила буде једнака у свима војскама.

Она препоручује будућој конференцији да простудира организацију међународних музеја санитарског прибора.“

4.

Предлог

Који је најбољи начин организовања у мирно време обласних пододбора и женских комитета?

Којим се средствима могу они распростраити? (Бр. 1. програма).

Какве односе треба утврдити у ратно време између војне власти и друштава (Бр. 6. програма).

Одлука конференције :

„1. Односи, који се имају установити између државе и добровољне помоћи не могу се регулисати међународним правилима.

2. Нема опште формуле за све државе, да се организира добровољна помоћ. Ово устројство зависи од народних и местних околности.

Свакојако желити је, да у свакој земљи друштво „Црвенога Крста“ прокламује законито своју правну личност.

3. Пришомоћ женских одбора установи „Црвенога Крста“ неопходно је нужна.“

Предлог

Које мере морају се предузети у мирно време, да би се за ратно време осигурало вешто и довољно особље болничарско оба пола за пољске и резервне болнице, за возове евакуацијоне и санитетске, за тачке железничке, на којима се утоварива и истоварива, и евентуално за станице (етапе)? (Бр. 3 програма).

Каква средства морају употребити друштва, да болничарско особље, обучено у мирно доба о њиховом трошку или њиховом садејством, буде на расположењу друштава у време рата? (Бр. 4 програма).

Одлука конференције:

„Конференција препоручује друштвима да управљају своју приуговорну радњу за случај рата на ове тачке:

1. Да дају колонама за пренос рањеника, које треба формисати још за време мира, довољно рада, једно да се опроба њихово знање и да се то утврди, а друго да се навикну на врло потребну дисциплину.

2. Да добију за интересе добровољне помоћи ратним болесницима и војницима друштва ислужених војника, која имају изврсно и способно особље за добровољан пренос рањеника, где то до сада није учињено, а у земљама где постоје таква друштва и где је то могуће.

3. При испитивању болничарка, треба, осим обзира на њихова интелектуална и морална својства, водити рачуна и о њиховом здрављу, да ли ће дозволити њихова снага, да врше службу, која ће се од њих тражити.

4. Треба створити удружења људи употребљених за службу болесних: а) да би се у њима оджало осећање части овог занимања, б) да се осигурају од неизвесне будућности они, који при вршењу своје дужности онеспособе од чести или сасвим за даљи свој опстанак. Овај би се смер постигао узамјамним обезбеђењем на случај несреће.“

5. Да у мирно време већ означе за нарочите гране службе, које ће вршити, сва лица, која ће позвана бити да ступе активно у функцију и да их брзо уведу у дужност, која ће им припадати.

6. Да се осигурају резервним особљем, раније спремљеним и бројно довољним, које би могло попунити могуће празнине и отклонити све нереде у служби.“

6.

Предлог

Потребно је да се установи виши степен наставе за управитељке болница (амбуланција) (Бр. 22. програма).

Одлука конференције :

„Конференција препоручује помажућим друштвима, да прошире или оснују већ у мирно доба наставу госпођа, које би могле примити се да надгледају местне амбулације и сталне болнице Црвенога Крста. Та настава дала би им могућности да снажно подпомажу лекаре и хирурге интелегентним вршењем прописа, који се односе на хигијену болница и лечење болесника.“

7.

Предлог

Каква су искуства прибавила друштва до сада односно њихове интервенције у великим јавним несрећама ван рата. (Бр. 5, програма).

Одлуке конференције :

„Помажућа друштва могу у мирно доба што више потпомагати хуманитарна дела, која одговарају њиховој дужности за време рата, и указивати своју потпору у јавним несрећама, које као и рат, захтевају брзу и организовану помоћ.“

8.

Предлог

Каква су средства предузета или каква би се морала предузети од стране друштва, да би се могла доказати истоветност (идентитет) мртвих и рањених? (Бр. 11 програма).

Одлука конференције :

„1. Сваки народни одбор треба да настане свима средствима, која су у његовој власти, да се у војсци његове земље усвоји знак истоветности.

2. Конференција изјављује жељу да врховни команданти ратујућих војска објаве народу на ратној позорници, прокламацијом или наредбом, наређења кривичног закона за оне, који би пљачкали или сакатили рањене или мртве.“

9.

Предлог

Какве су мере предузимате или какве се имају предузети, да се предупреди злоупотреба уговорнога знака Црвенога Крста на белом пољу, у мирно и ратно време? (Бр. 18 програма).

Одлука конференције :

„Конференција изјављује жељу, да се у свима земљама предузму енергичне мере, законодавне или аналоге, којима би се стало на пут злоупотреби уговорног знака Црвенога Крста на белом пољу, како у мирно тако и у ратно доба.“

10.

Предлог

Како се у недостатку међународне конвенције по овоме предмету, може добити помоћ војних лекара, којима располажу нератујуће силе, за службу у војним болницама ратујућих странака? (Бр. 9 програма).

Одлука конференције :

„Конференција понавља жељу, изјављену у Берлину 1869, која је овако гласила :

Владе, које су потписале Женевску Конвенцију, умољавају се да се споразуму о следећем предлогу, и да га усвоје, као допуни чланак Женевској Конвенцији:

„У случају рата, нератујуће државе ставиће на расположење ратујућих странака, ради неговања рањеника у болницама, лекаре своје војске, без којих оне могу бити, а да редовна служба не трпи уштрба.

Ови делеговани лекари биће под заповешћу ратујуће војске, којој су придружени.“

Б). Предмети, решени по иницијативи конференције.

1.

Конференција изјављује женевском Међународном Одбору своју најтоплију захвалност и признање на дивноме раду показаном од како управља Црвеним Крстом за време последњих петнајест година. Конференција изјављује Међународном Одбору своје потпуно поверење на будућем раду друштвеном, који се сада распростире преко обе хемисфере. Конференција је вољна да потпомаже Међународни Одбор у свему и да прихвати све, што би Одбор у овоме погледу желио.

2.

Опити извршени у Октобру 1883 у Бечу, у Мају 1884 у Паризу, у Јуну 1884. у Алдершоту, 30. Августа и 2. Септембра 1884. у Генфу, са покретним апаратом за електрично осветлење, доказали су могућност, да се осветли велико бојно поље ноћу, у цели да се евакују рањеници и сахране погинули, а да се при томе овери њихова личност (идентитет).

Како је корист оваквих апарата неоспорна, то изјављује конференција жељу, да се у будућим ратовима употреби електрична светлост у свима случајевима, кад год војне власти то дозволиле буду.

3.

Конференција изјављује жељу, да се антисептични завоји уведу као правило у служби свију друштава Црвенога Крста. Жеља је, да се у мирно време особље обучи у оваквом превијању.

4.

Конференција изјављује да је приступањем америчких сједињених држава Женевској Конвенцији, Мис Клара Бартонова стекла велике заслуге за човечанство.

5.

Конференција решава да сума од 5000 франака и златна колајна, коју је Њено Величанство Царица Немачка, Краљица Пруска Августа, ставила конференцији на расположење, буде одређена као награда стечајна за конструкцију модела покретне болничке бараке.

Именовање нарочите комисије за израду програма овога стечаја и одбора за пресуду, поверава се Међународном Одбору.

6.

Конференција решава да идућа конференција буде у Карлсру-у 1886 или најдаље 1887. године.

7.

Трећа међународна конференција, скупљена приликом двадесетогодишњице Женевске Конвенције у вароши, где је Црвени Крст постао и добио санкцију међународним правом, живо одобрава идеју споменика, који би се подигао у Генфу, и изјављује жељу, да главни одбори свију народа потпомогну извршење и подизање споменика по моделу г. Рихарда Кислинга, члана конференције.

IV.

П Р О Т О К О Л

ОСМЕ ГЛАВНЕ СКУПШТИНЕ СРПСКОГ ДРУШТВА „ЦРВЕНОГА КРСТА“

Први састанак 25 марта 1885.

Бр. 1.

Председник Главног Одбора, члан државног савета г. Владислав Вујовић, отвори скуп у 9¹/₂ часова овим речима:

Господо! Мени је и ове године пало у део да вас овди поздравим са: Добро нам дошли.

Главни Одбор, под заштитом Њеног Величества милостиве госпође и Краљице Наталије, старао се, осим свога редовног рада, о томе, како ће да дође до већих средстава те да буде друштво спремно за догађаје, који се не могу предвидети но који могу изненадно наступити. Наши приходи од прилога друштвених чланова врло су незнатни и нису у стању да подмире редовне годишње трошкове. Зато је Главни Одбор тражио пута да као и друга друштва Црвенога Крста дође до великих средстава, те да испуни оне обвезе, које друштво према војсци и отаџбини својој има. О томе ће се поднети предлог овоме скупу.

Да ли и колико је Главни Одбор у прошлој години напредовао у раду на задаћи друштвеној, оцениће те сами, Господо, из извешћа, које ће вам секретар одборски прочитати.

Устанимо Господо, па узвикнимо:

Живео витешки наш Краљ Милан I!

Живела наша узвишена и племенита заштитница Краљица Наталија!

Живео Престолонаследник Краљевић Александер!

Збор се одазва са бурним усклицима: Живили.

Бр. 2.

Према првој тачци објављеног дневнога реда чита секретар г. Милан Ст. Марковић извештај о раду Главног Одбора за време од 1 Јануара до 31 децембра 1884 год.

Извештај овај усвојен је без примедбе.

Бр. 3.

Благајник Главног Одбора г. Коста Лекић саопштава скупу стање благајне при Главном Одбору по билансу печатаном на стр. 28 и 29. и реферат рачунопрегледача, који су ови поднели Главном Одбору. Тај реферат гласи :

Главном Одбору друштва „Црвенога Крста“.

Потписани прегледали смо данас рачуне друштва Црвенога Крста за 1884 г. према одостовереним документима, која оправдају примања и издавања, и нашли смо :

Да су рачуни и књиге у свему исправни.

Ово саопштавамо Главном Одбору.

8 марта 1884 год.

у Београду.

*Прегледачи рачуна
друштва „Црвеног Крста“*

Кузман Т. Кузмановић

Дим. Милојевић

М. Медовић

Скуп усваја биланс и реферат.

Бр. 4.

Магационар Главног Одбора, г. Димитрије К. Пешика, подноси скупу изводе из магацинских књига о примању и издавању, као и извештај о стању магацина при Главном Одбору, заједно са рефератом прегледача магацина, које је Главни Одбор одредио. Тај реферат гласи :

Главном Одбору српског „Црвеног Крста“.

По решењу председништва од 28 пр. мес. Бр. 2 прегледали смо магацин ствари и књиге магацинске, па смо нашли да су књиге уредне и тачне.

Примања у овој години било је само једно, а издавања седам, осим продатих ствари по решењу Главног Одбора. И ова сва издавања оправдана су документима.

Све ствари, које по књигама магацинским треба да има, оне се налазе у магацину, о чему и сачињени инвентар подносимо под %.

16 марта 1885 год.

у Београду.

Прегледачи :

М. Јовановић

С. Ђурчић

Др. Л. Стефановић

Скуп је узео на знање поднети извод и реферат.

Бр. 5.

Секретар чита извештај о стању друштвених пододбора у току девете друштвене године.

Скуп узима на знање овај извештај.

Бр. 6.

По другој тачци дневнога реда објављује г. председник, да никаквог предлога нема, који је скупу намењен и зато се преко ове тачке дневнога реда прелази даљем раду.

Бр. 7.

Г. председник саопштава да је на реду предлог одборски о умножењу друштвених средстава издавањем срећака у корист друштва Црвенога Крста, по пројекту, који се скупу подноси, а закљученим са бечком банкарском кућом Шпрингер & Касел.

Г. Ђорђе Симић, умољен од председника, као привремени члан Главног Одбора, позивајући се на оне потребе материјалнога рада и спреме, које су спомене у извештају о раду одборском, на закључке међународне конференције о приуговљавању средстава за негу рањеника још у мирно доба, као и на потребе, које ће по саопштењу војно-санитетског комитета имати да спреми наш Црвени Крст за српску војску, — објасњује и разлаже пројекат у његовој главној садржини.

Г. председник позива гг. чланове да изјаве своје мишљење о пројекту. Услед тога говоре, које у опште, које против појединих наређења тога пројекта, гг. Мих. Вујић, Коста Павловић, Илија Рајковић, Мил. Андоновић, Јован Анђелковић, а за предлог гг. С. Ђурчић, Сп. Стефановић, Мих. Јовановић, М. Ст. Марковић, Јован Максимовић и Ђ. С. Симић.

Затим изјављује г. Сп. Стефановић жељу, да се скупу остави времена, да предлог проучи, како би могао своје мишљење о њему дати.

Г. председник у име одбора изјављује да Одбор прима овај предлог.

Скуп усваја предлог с тим, да се нов састанак сазове за 15 дана и да се међутим сваком члану друштвеном уз позив пошаље и штампан пројекат овог уговора.

Други састанак 7 априла 1885.

Бр. 8.

Г. председник саопштава да је ранији састанак скупа одложен у смеру, да гг. чланови проуче пројекат, који је свима распослат.

Секретар саопштава скупу да је Одбор за време од последњег састанка скупа решио, да пројекат о срећкама поднесе једној нарочитој правничкој комисији, те да она даде своје мишљење о најважнијем питању, које се према томе у уговору појављује за друштво, на име о питању, да ли по томе уговору у опште или ма по коме члану његовом по наособ, може произаћи каква материјална одговорност за друштво Црвенога Крста. У ту комисију изабрао је Одбор

г.г. Јов. Максимовића, Јована Авакумовића, Алексу С. Јовановића чланове касационог суда, Јов. М. Лешјанина, председника суда београдско-трговачког, и Андрију Ђорђевића професора велике школе.

Комисија дала је своје мишљење на писмено и оно гласи овако :

5 априла 1885 год.

у Београду.

№ 129.

На позив Главног Одбора друштва Црвенога Крста састала су се данас доле подписана господа, коју је Главни Одбор умолно, да даду своје правно мишљење о пројекту уговора са Ад. Шпрингером & Кеселом о срећкама у корист српског друштва Црвенога Крста, а на име о томе, да ли по томе пројекту уговора у опште или по ма коме члану његовом по наособ, може произаћи каква материјална одговорност друштва Црвенога Крста.

На ово изјавише потписани :

Текст уговора према својој садржини не даје никаква основа одговорности друштва Црвенога Крста ни према саговорачу ни према држаоцима (купцима) срећака. Начелно по грађанском законнику саговорачи одговарају један према другоме и трећима само онолико, колико се уговором обвежу.

Одговорност друштва Црвенога Крста према купцима срећака искључена је §. 2 и §. 5 а нарочито §. 15 уговора, који изреком упућује купце на гарантију, која им се даје, а то је депô.

§. 13-тим пројекта уводи се надзор за извршење уговора. Ово је врло умесно, и да тога наређења нема, друштво би требало да га унесе у текст уговора. То не повлачи никакву одговорност друштва Црвенога Крста, но даје јачу гарантију, да се име друштва не злоупотреби.

Код § 7. треба додати наређење, да квита о положеном депо-у буде на чувању код срп. друштва Црвенога Крста.

§. 14 треба ради јасноће боље стилизовати. Мишљења смо да треба овако да гласи :

„За све могуће правне односе, који проистичу из државине сређака између банкарске куће (или њеног правног пријемника) као издаваоца и трећих лица, признаје се надлежност бечког трговачког суда“.

И ако комисија налази, да према пројекту уговора, као што он сада гласи, не може бити никакве одговорности до друштва Црвенога Крста, то комисија ипак жели, да се у тексту сређака а према §. 15 пројекта, та неодговорност друштвена утврди, јер текст сређака, које се у свет пуштају и које односе између купаца њихових и издавалаца регулишу, меродаван је за питање о одговорности, пошто уговор веже само уговорне стране. Из ових побуда и разлога комисија жели, да јој се у своје доба дефинитивни текст сређака изнесе на оцену од стране Главног Одбора.

Чланови комисије :

- Ј. А. Максимовић члан Касац. Суда.
 Ј. М. Лешјанин председник суда београдско трговачког.
 Алекса С. Јовановић члан Касације.
 Андр. Ђорђевић проф. вел. школе.
 Ј. Ђ. Авакумовић члан Кас. Суда.

По прочитаном мишљењу комисије, секретар као извештач одборски, саопштава да је Одбор усвојио мишљење правничке комисије, и да се према томе § 7-ом додаје оно, што је комисија предложила, а § 14 да гласи такође по њеном предлогу. У свима осталим наређењима остаје предлог онакав, како је печатан и члановима распослат. Пошто је затим објаснио још неке тачке уговора, отворена је дебата о самом пројекту.

Гг. Мих. Вујић, Коста Павловић. Мил. Андоновић, Панта Срећковић, Ђорђе Ж. Ђорђевић, Мил. Кр. Ђорђевић, Антоније Радовановић, Свет. Николајевић говоре против предлога.

Гг. Милан Ж. Ђорђевић, Мих. Јовановић, М. Ст. Марковић, Ђорђе С. Симић, Сп. Стефановић, говоре за предлог побијајући наводе чланова, који су противног мишљења.

Пошто је дебата о овоме предмету трајала пуна три сата приступи се поименичном гласању.

Скуп изабра из своје средине за контроле гласања г. г. Светомира Николајевића проф. вел. школе и Мил. Ж. Ђорђевића трг. који су поред секретара одборског записивали имена гласача.

Гласали су за предлог :

1. Гл. Араницки.
2. Ад. Јакша.
3. Др. Весовић.
4. Др. Герасимовић.
5. Јов. Ђурчић.
6. Ђорђе Вујић.
7. Спасоје Стефановић.
8. Петар Јовановић.
9. Михаило Михаиловић.
10. Исак Албала.
11. Стеван Ј. Поповић.
12. Андрија Спиридоновић.
13. Аврам Леви.
14. Петар Ђурчић.
15. Симон Ландау.
16. Васа Аниччић.
17. Јоца Томашевић.
18. Милан Најман.
19. М. Рајхмут.
20. Милан Ђорђевић.
21. Лазар Андрејевић.
22. Мих. Јовановић.
23. Др. Лазаревић.
24. Др. Гонсијеровски.
25. Мил. Ст. Марковић.
26. Стев. Ђурчић.
27. Жив. Јовичић.

Гласали су против предлога :

1. Димитрије Милојевић.
2. Мих. Кр. Ђорђевић.
3. Милан Андоновић.
4. Коста Павловић.
5. Панта Срећковић.
6. Кузман Кузмановић.
7. Радојко Поповић.
8. Ђорђе Ж. Ђорђевић.
9. Јован Калабић.
10. Анта Радовановић.
11. Јован Ђорђевић воскар.
12. Јован Илић.
13. Светомир Николајевић.
14. Дим. Пешика.
15. Дим. Милутиновић.
16. Мих. Вујић.
17. Влад. Вујовић.

Уздржали се гласања :

1. Др. Медовић.
2. К. Лекић.

По свршеном гласању настаде услед неоснованог тврђења неких гг. чланова, да су гласали и нечланови, неред тако, да г. председник није могао огласити резултат гласања.

Трећи састанак 16. Јула 1885.

Бр. 9.

Председник отвара скуп :

Господо!

Наш је главни скуп јаван и сваком поштеном грађанину приступан.

Молим Вас, Господо, ако има когод, да није члан друштва Црвенога Крста нека изволи сести са стране.

На дневном реду данашњег састанка имамо оне предмете који су заостали од последњег састанка.

Према првој тачци овога дневнога реда позива се скуп да изабере три рачунопрегледача за 1885 год.

Скуп изабра акламацијом г.г.

Косту Павловића
Јована Анђелковића и
Милоша Вујића.

Бр. 10.

Г. председник објављује, да по другој тачци дневнога реда скуп има да изабере шест чланова за Главни Одбор наводећи, да су у току друштвене године иступили из Одбора г.г.

Др. Сава Петровић
Милорад Шапчанан
Др. Л. Докић
Св. Николајевић
Јован Бошковић
Јован Мишковић

Првих пет места Главни је Одбор сам попунио према §. 4 друштв. правила и изабрао г. г.

Дим. Милутиновића
Др. Радмила Лазаревића.
Ђорђа С. Симића
Михаила Вујића и
Лазара Андрејевића.

А упражњено место г. Јована Мишковића, који је иступио у Марту ове год. дакле на кратко време пре самога гл. скупа, Главни Одбор није ни попуњавао.

Сви ови избори важе по правилима друштвеним само до главнога скупа, и зато је г. председник позвао скуп да по §. 4. друштв. правила попуни шест упражњених одборничких места.

За договор о избору наступа одмор од 15 минута а
Затим поименично гласање, које су бележили секретар и
скупом изабрана два контролора г.г. Милан Андоновић и Ди-
митрије Милутиновић. По списцима, које су они водили и који
се под .///. прилажу, гласало је од 44 члана за :

1. г. Димитрија Милутиновића 29
2. г. Др-а Радм. Лазаревића 23
3. г. Ђорђа С. Симића 23
4. г. Милојка Лешјанина 22

четири кандидата имено г.г.

Лазар Андрејевић
Спасоје Стефановић
Михајло Вујић
Милан Андоновић.

добили су по 20 гласова. Усљед тога су по ужем избору
проглашени за чланове Главног Одбора још г.г.

Михаило Вујић
Милан Андоновић,

Четири члана нису гласали.

Бр. 11.

По дневном реду позива г. председник скуп да избере
два потписника протокола главнога скупа друштвеног, а скуп
акламацијом бира г.г. Јована Дилбера и Милована Спасића.

Бр. 12.

Г. председник приступајући последњој тачци дневнога
реда вели :

Господо :

На главном скупу 7. Априла вођена је дебата о пред-
логу за умножење друштвеног имања од девет до пола један
сат по подне. Било је говора за и против предлога и дошло
се до гласања.

Пошто је гласање свршено, дигла се ларма. Чуо се глас
да је било грађана, који су гласали а нису чланови друштва.

Међутим скоро су се сви чланови разишли те се даље није могло ништа радити.

Главни Одбор кад је чуо овакав глас, изискао је белешке гласача од г. Свет. Николајевића и г. Мил. Ж. Ђорђевића, који су од скупа били одређени да гласове бележе, као контролори, па их је сравнио са главним списком уписаних чланова, који су онога дана били на скупу, и свој глас дали, те је нашао, да су сви, који су гласали, били чланови друштва.

И тако, господо, гласало је свега 44 члана. Од ових гласали су за 27, а 17 против предлога.

Саопштавајући вам по дужности овај резултат, а пошто су сви предмети, који су били на дневном реду свршени, оглашујем да су састанци VIII главног скупа закључени.

Нека г.г. чланови хтели су још говорити, но г. председник прочита §. 31 пословника у коме се наређује, да кад председник објави, да је састанак закључен, нико не може говорити и састанак продужавати.

Овај састанак почео је у 9³/₄, а свршен је у 11 часова.

№ 187.

(М. П.)

Председавао:

*Председник Главног Одбора,
Члан државног Савета,*

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Главног одбора,

Милан Ст. Марковић.

V.

ПРОТОКОЛИ САСТАНАКА
ГЛАВНОГ ОДБОРА, ПРЕДСЕДНИШТВА И ОДСЕКА
ЗА ВРЕМЕ УПРАВНОГ РАДА
Главног Одбора изабраног за 1884 год.

Састанак Главног Одбора
3. Јуна 1884 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, И. Маргетић, Др. Л. Стефановић, Н. Крмановић, Д. Пешика, С. Турчић, М. Јовановић, М. Ст. Марковић, Др. Гонсијеровски, Ј. Бошковић.

Бр. 1.

Приступљено је конститујисању Главног Одбора, те је изабран:

за председника г. В. Вујовић
за подпредседника г. Др. Медовић
за секретара г. М. Ст. Марковић
за благајника г. Коста Лекић
за магационера г. Д. К. Пешика.

Бр. 2.

Затим је приступљено подели одсека, па су ушли у:

Санитетски одсек:

Др. Медовић, — Др. Гонсијеровски, — Др. Стефановић, —
Др. Докић.

Одсек административни:

И. Маргетић, — Ј. Мишковић, — Св. Николајевић, —
С. Турчић, — Ј. Бошковић.

Одсек економни:

Н. Крсмановић, — М. Јовановић, — Д. Пешика, — К.
Лекић, — Ж. Јовичић.

Бр. 3.

Примљена је оставка на чланство, коју су поднели г. Др.
Сава Петровић санитарски пуковник и г. М. Шапчанин, ин-
тендант нар. позоришта.

Примљено на знање с тим, да се обојници писмено из-
јави да су им оставке уважене.

Бр. 4.

Затим је решено, да се Њеном Величанству Краљици
објави промена председништва, а тако исто и међународном
одбору у Женеви.

Бр. 5.

Др. Ј. Стефановић представља потребу лекарског друш-
тва за већи локал, па као члан овога одбора предлаже а као
пословођа лекарског друштва моли да се лекарском друштву
уступи у дому друштвеном већи локал.

Решено: да се лекарском друштву, осим собе коју сада
држи, уступи мала сала, с тим да су у случају потребе нашега
друштва обвезани дати салу у свако доба.

Тиме се не мења дозвола дата општини београдској од-
носно пелцовања деце.

Председник Главниг Одбора

Члан државног Савета

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Главниг Одбора

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

16. Јуна 1884 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, И. Маргетић, Ж. Јовичић, Др. Гонсијеровски, К. Лекић, Ст. Ђурчић, Д. Пешика, Др. Медовић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Секретар М. Ст. Марковић чита протокол седме годишње скупштине друштвене.

Усвојен без примедбе.

Бр. 2.

Секретар јавља да је готов материјал за печатање друштвеног извешћа.

Решено да се печата у 500 примерака и да се у томе смислу пише државној штампарији.

Бр. 3.

Приступљено је бирању чланова одборских, јер су два места упражњена (г. Шапчанина и г. Др. С. Петровића).

Изабрани су;

Г. Стојан Бошковић министар у пензији, за одсек административни и међународни.

Г. Др. Јован Машин санитарски потпуковник за одсек санитарски.

Избрану господу одмах известити писмом о избору.

Бр. 4.

Управник магацина при Главном одоору г. Д. Пешика подноси одбору ковчежић друштвени бр. 13 који је био код цркве Св. Марка и јавља да је предао таторима цркве други празан ковчежић бр. 3. од кога кључ подноси одбору.

Да се примљени ковчежић отвори, новац преброји и благајни преда. То је одмах и извршено и нађено је 31. дин. 70 п. д. А кључ ковчежића под бр. 3. предат је на чување благајнику.

*Председник Главног Одбора
Члан државног Савета*

В. Вујовић

Бележио :

*Секретар Гл. Одбора,
Мил. Ст. Марковић.*

Састанак Главног Одбора

24 јуна 1884 год.

Били су: г.г. др. А. Медовић, Ил. Маргетић, Ст. Бошковић, Д. Пешика, д-р Гонсијеровски, Ст. Ђурчић, Н. Крсмановић, М. Јовановић, Др. Стефановић и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. подпредседник јавља да су чланови одборски г. М. Ст. Марковић, Д. Пешика и М. Јовановић поднели нацрт новог пословника за Гл. Одбор, који се подноси на претрес.

Пошто је у предлогу казана побуда, са које је овај пословник израђен, одбор је то усвојио и приступио одмах претресу појединих §§-а.

Усвојен је I одсек: „Општа наређења (§. 1.—§ 10.) са додатком речи „по могућству“ у §. 1-ом, и стилистичном изменом §-а 3.“

У II одсеку „Међусобни однос између Главног Одбора, одсека и председништва“ (§. 11.—§. 16.) усвојен је цео осим §. 16., који отпада.

Одсек III. „Главни Одбор“ (§. 17—§. 36) усвојен је са овим изменама:

у §. 25. (сада 24.) реч „опомене на ствар“ замењена је са „позове на ред“

тачка 5. §. 33. (32) да гласи: „да расправља питања између појединих одсека или између одбора и одсека у случају неспоразума.“

у §. 36. (35.) додато је после речи „не дође“ „а изостанак свој не оправда.“

У IV одсеку „Одсеци“ (§. 37—§. 47.) додато је у §. 47. (46.) „а изостанак свој не оправда.“

Исте речи додате су и у §. 52. V. Одсека. Председништво, (§. 48—52.).

Затим је даље већање прекинуто с тим, да се настави у уторак у 6. час. по подне. Г.Г. чланови да се и на ту седницу позову особеним позивом.

Подпредседник Главног Одбора,

Др. А. Медовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

26. јуна 1884.

Били су: г.г. др. Медовић, И. Маргетић, С Николајевић, др. Гонсијоровски, М. Јовановић, Ж. Јовичић, Д. Пешика, К. Лекић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. Стојан Бошковић јавља писмом под .| да је препречен да дође на данашњи састанак и да ће неко време одсуствовати, јер иде у бање, па моли да се за то време не позива на седнице.

Г.Г. Др. Л. Стефановић и Др. Ј. Машин дошли су пре седнице и изјавише, да данашњем састанку не могу присуствовати због хитних послова.

Узето на знање.

Бр. 2.

Приступљено је специјалној дебати о пословнику Главног Одбора.

Усвојени су сви §§. по предлогу, почев од § 53. до § 62. — У овоме § додата је тачка 2-га. која гласи:

„Води дневник примања и издавања и уписује одмах свако новчано примање и издавање у дневник.“

Затим су усвојени сви §§. до § 78. као последњег, по предлогу, само је за § 74. и 75. (радња Главног Одбора у време рата), решено да ступе у живот, кад их друштвена скупштина одобри, а цео остали пословник да ступи живот од данас.

На упражњено место г. Др. Л. Докића изабран је за члана Главног Одбора и члана санитетског одсека:

Г. Димитрије Милутиновић дворски апотекар.

Бр. 3.

Према решењу главне годишње скупштине друштвене изабрани су за чланове комисије, која ће прегледати и оценити предлог г. Мил. Ст. Марковића о установљењу срећака српског црвеног Крста и то:

1.) Од нечланова одбора:

- Г.Г. 1. Васа Радуловић члан фирме бр. Андрејевић.
2. Петар Манојловић секрет. народне банке.
3. Никола Чајкановић чин. кред. завода.
4. Никола Х. Тома трг.
5. Вељко Савић трг.
6. Михајло Павловић трг.
7. Аврам Леви сараф.
8. Милан А. Медовић писар мин. финан.
9. Ђорђе Бер коресп. кредит. завода.
10. Никола З. Поповић трговац.

II.) Од чланова Гл. Одбора.

- г.г. 1. Никола Крсмановић.
 2. Михаило Јовановић.
 3. Стеван Ђурчић.
 4. Димитрије Пешика.

Подиредседник Главног Одбора,

Др. А. Медовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

13 јула 1884 год.

Били су: г.г. др. Медовић, И. Маргетић, др. Машин, др. Стефановић, Н. Крсмановић, Св. Николајевић, К. Лекић, С. Ђурчић, Д. Милутиновић, М. Ст. Марковић, М. Јовановић, др. Гонсијоровски.

Бр. 1.

Саопштен је допис пододбора нишког под Бр. 106, којим тражи упутсва за рад пододборски.

Да му се одговори и пошље оно што тражи.

Бр. 2.

Прочитано је писмо срп. лекарског друштва под Бр. 105. којим се изјављује захвалност на уступљеном локалу.

Узима се на знање.

Бр. 3.

Секретар саопштава да се састала комисија за оцену предлога о срећкама и да ће протокол те комисије изнети Одбору, чим га сви чланови комисије потпишу.

Узето на знање.

Бр. 4.

Према дневном реду приступљено је избору друштвеног изасланика за међународну конференцију.

Г. Свет. Николајевић мислећи да ће Влада послати правника као свога пуномоћника, изјавио је да би друштво требало да пошље лекара, јер су питања већином такве природе, која најбоље могу решити лекари.

Услед тога прочитана су питања Женевске конференције, а г. др. Л. Стефановић изјави да су по његовом схватању питања више правне но лекарске природе; а осим тога држи да се неби могао ни један лекар од чланова одборских примити, ако би случајно избор и на њих пао.

О природи питања говорили су још и друга г.г. одборници, нарочито г.г. М. Јовановић, С. Ђурчић, И. Маргетић, др. Машин, М. Ст. Марковић и др. Медовић, који је нагласио поред тога, да изабрано лице мора знати стање установе Црвенога Крста не само у Србији и цео рад нашега друштва, него постанак и развиће ове установе у опште. С тога према његовом мишлењу могао би Одбор бирати само двојицу од оне г.г., која ова својства имају, а то је или г. Ђорђа С. Симића вишегодишњег подпредседника Главног Одбора или г. М. Ст. Марковића, секретара Главног Одбора од постанка овог друштва. Но уједно додаје, да г. Ђ. С. Симић од 1882. није више члан Главног Одбора и да према томе управо не може ни ући у кандидацију.

Затим је закључена дебата и приступљено је поименичном гласању, услед чега је изабран за изасланика српског друштва Црвенога Крста на међународној конференцији у Женеви:

Г. Милан Ст. Марковић, секретар Главног Одбора, са свима гласовима против гласа г. Светомира Николајевића, који је гласао за г. Ђорђа С. Симића.

Бр. 5.

Питање о путном трошку за изасланика остављено је да се реши, док се претресу и питања за конференцију.

Подпредседник Главног Одбора,
Др. А. Медовић.

Бележио
Секретар Главног Одбора
М. Ст. Марковић.

Састанак председништва

22. Јула 1884.

Били су: Г. Г. Др. Медовић, Др. Гонсијеровски, Н. Кр-
мановић, К, Лекић, М. Јовановић и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. подпредседник саопштава писмо г-ђе Кларе Барто-
нове којим јавља да шиље историју друштва Црвенога Крста
у Америци.

На знање.

Бр. 2.

„Добров. задруга српкиња Новосаткиња“ позива на из-
ложбу рукотворина, која се отвара 22. јула 1884.

Одговорити на позив депешом — честитком.

Бр. 3.

Секретар М. Ст. Марковић ставља питање, где да се из-
ложе друштвени ковчежићи.

Решено: 1). у Вар. болници;

2). у свакој цркви београдској и топчидерској;
као и католичкој и евангеличкој;

3). на друштвеном дому;

4). код Вајферта.

Бр. 4.

За отправљање канцеларијских послова да се умоли опет
г. Д. Пешика по досадањим условима.

Бр. 5.

Бечко друштво Црвенога Крста јавља да покреће орган
и позива на сурадњу.

Да се одговори и обећа, да ће се по могућству учинити
по жељи, и да се абонује један примерак.

Бр. 6.

Г. Д. Пешика јавља (№ 98) да је продао 20 ока кучине.
Да објасни г. Пешика кад дође с пута.

Бр. 7.

Прочитани су предлози под № 108 и 112.
Да се упуते санитетском одсеку.

Бр. 8.

Саопштена је изјава № 102 по којој је из магацина изда-
та и наплаћена извесна количина прибора за болницу рипањску.
Новац 32·40 дин. унет је у благајну.

Подпредседник Глав. Одбора
Др. Медовић.

Бележио :
Секретар Главног Одбора
Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

1. Аугуста 1884 год.

Били су: г.г. Вујовић, др. Медовић, И. Маргетић, Ст.
Ђурчућ, М. Јовановић, К. Лекић, Д. Пешика, др. Гонсијеров-
ски и М. С. Марковић.

Бр. 1.

Г. Лекић предлаже да се извештај друштвени за 1881
—1883 даде у приватну штампарију, кад се у државној не
може да ради због нагомиланог посла.

Усваја се с тим, да то изврши г. Марковић, а ако он
не би могао, да преда г. Ђурчићу.

Бр. 2.

За тим је приступљено претресу питања и предмета, који су на програму женевске међународне конференције.

Секретар М. Ст. Марковић чита решења појединих питања, као што их је он изридио по прилогу под I.; а одбор усваја одговоре на питања под II. III. IV. V. VI. VII.

Питања под VIII. и IX. остају отворена.

За питање под VIII решава се;

„Главни одбор српскога „Црвеног Крста“ налази да треба међународни одбор да потпомаже рањенике и болеснике оне војске, која се повлачи, без разлике народности.“

Решење осталих питања остављено је за идући састанак.

Бр. 3.

Г. др. Гонсијеровски представља одбору жалосно материјално стање, у коме се налази д-р К., некадашњи војени лекар, па изнесећи његове заслуге, које је као лекар у Србији стекао, предлаже, да му друштво одреди сталну месечну потпору.

Решавање овог предлога остаје за идући састанак.

Председник Гл. Одбора

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Гл. Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

2 августа 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, д-р Медовић, И. Маргетић, Н. Крسمановић, М. Јовановић, К. Лекић, Ж. Јовичић, Д. Милутиновић, д-р Л. Стефановић, Ст. Ђурчић, д-р Гонсијеровски, Д. Пешика и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

По што је секретар још једаред прочитао решење првих 11 питања са програма међународне конференције, приступљено је даљем раду, те су прочитани и усвојени одговори на питања под XII. XIII. XVI. XVII. XVIII. XIX. XX и XXI као што у прилогу под $\cdot$ /. гласе.

Питање под XIV отпада, јер га је одбор, који га је ставио, повукао са дневнога реда, а питање XV не тиче се Србије, јер се односи на поморске ратове.

Бр. 2.

Приступљено је одређењу трошка за друштвеног изасланика на међународној конференцији.

Одбор одобрава да се изасланику изда за ову цел хиладу пет стотина динара.

Бр. 3.

Секретар чита пројекат о установљењу друштвених пододбора, као што је прегледан и усвојен од одређених одборника, као и предлог под бр. 118, којим се овај пројекат допуњује.

Пројект се у начелу усваја, с тим, да се подвргне специјалној дебати. Исто тако усвојен је и предлог под бр. 118.

Бр. 4.

Узет је у претрес предлог г. д-ра Гонсијеровског о указивању помоћи д-р К.

По што је г. предлагач отишао из седнице, сматра се да је одустао од предлога.

Бр. 5.

Г. д-р Медовић предлаже, да се о сваком важнијем кораку, који друштво предузима, извести Њено Величанство Кра-

лица-Заштитница, дакле и о изашиљању друштвеног представника на међународну конференцију.

Ово се усваја, а г. председник умољава се, да то саопшти Њеном Величанству.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Седница председништва

9 августа 1884.

Били су: г.г. В. Вујовић, д-р Гонсијеровски, К. Лекић, Д. Пешика, М. Ст. Марковић, д-р А. Медовић, и као гост г. Ђорђе С. Симћ.

Бр. 1.

Прочитани су протоколи седница председништва од 22 Јула и Главног Одбора од 1 и 2 ов. мес.

Бр. 2.

Прочитан је предлог под бр. 109. о измени друштвених одличја.

Да се г. М. Ст. Марковић, кад кроз Беч пролази, извести о коштању ових одличја, као и о томе, да ли би се стара могла заменити новим, па онда да се реши овај предлог као и они под бр. 107. и бр. 113. о одликовању предложених лица.

Бр. 3.

На предлог секретара решено је да се за друштвену библиотеку набаве ове књиге:

- 1). Протоколи берлинске конференције (9·50 фор.).
  - 2) Лидера Женевска конвенција (15 дин.).
- Набавку да изврши секретар.

Бр. 4.

Државни штампарија подноси неке рачуне о набавци хартије од стране друштва и тражи исплату.

Пошто друштво ништа није набављало, а и рачун се не подудара са спроводним писмом, то одбити овај захтев и јавити о томе штампарији.

Затим је седница закључена.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић.

Састанак одсека санитетског

15 августа 1884 год.

Били су : г.г. Д-р Гонсијеровски, д-р. Медовић, д-р. Лаза Стефановић и деловођа Д. Пешика.

Бр. 1.

Чита се предлог упућен овом одсеку под бр. 108 који садржи предлог, да се при Главном Одбору установи збирка модела, справа и прибора за транспорт и негу рањеника.

Усваја се и налази да би требало да се има, но да г. Милан Марковић садањи изасланик друштвен у Женеви набави предходно каталог са цртежима и распита гди би се ови модели могли набавити, пошто постоји фабрика ових модела.

Бр. 2.

Прочита се под бр. 112 поднесени предлог упућен овоме одсеку, о преводу дела д-ра Порта.

Усваја се, но да се претходно у предлогу споменуто дело набави ради прегледа, како би се донела одлука о награди за превод.

Бр. 3.

Одсек овај предлаже да се све ствари квару подложне продаји изложе.

Да се Главном Одбору саопшти на решење.

Бр. 4.

Г. д-р Медовић предлаже да г. д-р Л. Стефановић приликом долазења у канцеларију друштвену изволи примити на себе, да прегледа инструмента као и у опште све чини што у компетенцију лекарску спада.

По овоме умољен од стране одсека г. Д-р. Лаза Стефановић изјавио је да се прима.

Председник

Др. Гонсијеровски.

Деловођа

Дим. К. Пешика.

Седница председништва

25 августа 1884 год.

Били су; г.г. В. Вујовић, д-р А. Медовић, Јов. Мишковић, Н. Крسمановић, К. Лекић, Д. Пешика.

Бр. 1.

Прочитан је протокол седнице председништва од 9. ов. мес. Бр. 133.

Примљен је и од стране г. председника потписан.

Бр. 2.

Деловођа подноси предмете под Бр. 47. и 118 с тим, да се с погледом на § 11. друштвеног пословника има упутити надлежном одсеку, који ће према одлуци Главног Одбора од 2 т. мес. специјално претрести правила за пододборе „Црвенога Крста“.

Да се упути административном одсеку.

Бр. 3.

Д. Пешика чита свој реферат под Бр. 131. о извршеној одлуци председништва од 22. Јула т. год. односно раздатих ковчежића друштвених :

Прима се к знању с тим, да се поднесени кључеви хране у каси друштвеној.

Бр. 4.

Чита се писмо под Бр. 136. примљено од свештеника римо-католичког којим послати ковчежић враћа Главном Одбору, пошто је морално принуђен, да то учини.

Прима се к знању.

Бр. 5.

Прочитано је и писмо под Бр. 137. примљено од председника скупа црквено-школске јеврејске општине, којим захтева још један ковчежић из тамо наведених разлога.

Уједно прочитан је и одговор којим је реченој синагози послат накнадно још један ковчежић.

Прима се к знању.

Бр. 6.

Саопштава се одговор градишког пододбора под Бр. 134. којим јавља, да с погледом на §. 7. друштвених правила није му могуће до 1. Октобра т. г. тражени новац послати.

Прима се к знању.

Бр. 7.

Чита се писмо председнице америчког друштва Црвенога Крста под Бр. 139. којим јавља да је примила друштвено одличје с дипломом и изјављујући своју благодарност прилаже и писмо за Њено Величанство Краљицу, које моли да се достави и уједно доставља да ће за који дан ићи у Женеву, где ће имати особита задовољства да види и позна српског изасланика.

К знању, а писмо ће г. председник имати доброту да преда Њеном Величанству кад се амо вратило буде.

Бр. 8.

Прочитан је допис Напољског Одбора друштва Црвенога Крста под Бр. 140. којим се саопштава да је основана библиотека и захтева да му и наше друштво помогне својим издањима уједно јавља и за музеј, за који моли да му се шаљу модели, нацрти, илустрације и т. д. односно музеја, који је једини у Италији.

Да се напољском одбору сва досадања издања нашега друштва пошљу, а то да се чини и у будуће. Један примерак овог дописа упутити српском лекарском друштву с молбом да му и оно шаље, а за музеј јавити да друштво наше нема шта шиљати.

Овом приликом захвалити му на обећању шиљању његових досадањих издања и умолити га да и у напредак таква шаљу.

Бр. 9.

Прочита се писмо под Бр. 143. примљено од пододбора Ђупријског као и оно под Бр. 147. којим се јавља за шатор да га амо шаље према ранијој наредби Главног Одбора од 12. Јуна 1883.

К знању с тим, да се за подобне случајеве и на самоме писму има потписати оно лице, које ствар за друштво прима.

Бр. 10.

Изнесен је комисијски извештај под Бр. 144 о издавању срећака друштва Црвенога Крста с тим, да одређена лица нису сва потписала горњи протоком из разлога тога, што нису присуствовали седницама.

Пошто је овај протокол комисије прочитан а нађено да треба изнети га пред цели Одбор:

то је одлучено да се комисијски протокол и план поднесе на разматрање Главном Одбору, коме ће се уједно саопштити и то да нека лица нису протокол потписати хтела што нису на седнице долазила.

Бр. 11.

Чита се писмо Бр. 146 од пододбора ужичког којим јавља на претпис Бр. 65 да од 1880 г. пододбор у вароши и не постоји, а новац који пододбор има дат је под интерес и да ће та сума изнети до 200 дук. Уједно изјављује да ће колико је могуће новац прикупљати и Главном Одбору пошиљати.

Затим је саопштено председништву и писмо овог пододбора од 24. Јуна 1881 г. у коме је сем осталог споменуто и то, да ће ужички пододбор на концу 1881 г. имати 200 дук.

Према оваком стању ствари одлучено је да подписани члан Михаил Радуловић протојереј ужички, који је и на акту од 1881 г., потписан, поднесе тачан рачун о новцима датим под интерес означивши коме, колико, када и по који $\%$ издат и за које време.

Бр. 12.

Чита се писмо под Бр. 148 примљено од пододбора ђу-пријског, којим не потпуно одговара на претпис Бр. 15 и 24.

Одлучује се, да потпуно одговори, зато да му се такви накнадно тражи.

Бр. 13.

Д. Пешика чита свој предлог да Глаани Одбор преко Српских Новина и Видела обзнани претплату на билетен ме-народног Одбора.

Да се обзнани, но да се у име трошка за штампање не издаје.

Бр. 14.

Г. председник изволео је споменути да је наредио Д. Пешики да се извести од предузимача, шта би се тражило за поправку крова, по што на више места кућа прокисава.

Пошто је горње лице саопштило да су два зидара преглед учинила и да се ова нису сложила јер један је нашао да треба цео кров омалтерисати а други само око оцака и баце то је г. председник умолио г. Крсмановића да са мајстором његовим изволи доћи и о поправци нужној увери се и погодбу закључи.

Одлучује се да г.г. председник и Н. Крсмановић сами поправку нужну могу уступити лицу које нађу да ће тачно ово извршити.

Бр. 15.

Изнесен је састав честитке Њеном Величанству високој заштитници Краљици Српској који се има путем телеграфа доставити приликом имендана, пошто је у неколико измењен:

Одлучује се да се Њеном Величанству у Глајхенберг честитка отпрати у име Главног Одбора ерпског друштва Црвенога Крста.

*Председник Главног одбора,
члан државног савета,
В. Вујовић*

*Деловођа,
Д. Пешика*

Седница председништва

19 септембра 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, д-р Медовић, д-р Гонсијеровски, К. Лекић, Д. Пешика, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Секретар М. Ст. Марковић, јавља да се вратио с пута из Женеве, и да ће поднети свој извештај на писмено.

Прима се к знању.

Бр. 2.

Прочитан је протокол председништва од 25 августа ове године.

Прима се на знање.

Бр. 3.

Саопштено је писмо под бр. 150 из Александрије, којима се јавља да је Његовом Величанству Краљу поднет знак „друштва избављача“ и моли да се Црвени Крст српски заузме за одговор Његовог Величанства.

Да се упитају, кад су послали, који су владоци протектори и какве су им обвезе.

Бр. 4.

Прочитан је допис бу. 153. ивањичког пододбора о томе, да су 281 динар предати за споменик борцима на Јавору.

Узима се на знање с тим да се квита преда благајнику на чување.

Бр. 5.

Прочитан је допис изасланика друштвеног под бр. 154. и бр. 155.

Примљено на знање.

Бр. 6.

Г. Грандханц-Лоазо из Париза јавља да покреће лист: „Le Monde Humanitaire“ и моли да га помогнемо пошљањем извешћа.

Известити га да ће мо га периодно извешћавати, а један примерак абоновати.

Бр. 7.

Прочитан је позив амерички на светску изложбу бр. 157.
Захвалити се на позиву с тим, да друштво није у стању
послати што нема особених ствари за то.

Бр. 8.

Филип Радичевић шаље 3 комада „Руски Црвени Крст у
Црној Гори.“
У библиотеку.

Бр. 9.

Магационар подноси свој реферат број 159. о продаји
ствари, с тим да је суму од 2645·85 дин. предао благајнику,
Узето на знање.

Бр. 10.

Прочитан је допис ужичког пододбора од 6 овог месеца
Бр. 160.

Да се о року облигација наплати и новац пошље Главном
Одбору. Ово му саопштити.

Бр. 11.

Исто тако и допис пододбора ивањичког од 30 августа
1884. Бр. 101.

Узето на знање.

Бр. 12.

Магационар предлаже да се разни платнени остатци,
који се по одређеној цени нису могли продати, продаду укупно
по таксирању два члана.

Решено је да ранији г.г. прецениоци то учине, па затим
да се прода.

Да их г. Пешика позове.

Бр. 13.

Протокол о срећкама да се поврати предлагачу на накнадни поступак.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Секретар Главног Одбора
М. Ст. Марковић

Састанак председништа

29 септембра 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Д-р Медовић, Никола Крсмановић. К. Лекић, Д-р. Гонсијеровски, Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан је и усвојен протокол седнице председништва од 19 септембра 1884.

Бр. 2.

Прочитано је писмо министра председника г. Гарашанина, којим предлаже за одликовање друштвеним крстом г-ђу Марију Бакшетеф.

Решено да јој се да крст, и да се о томе извести господин министар.

Бр. 3.

Прочитан је допис Бр. 165. топчидерског свештеника, којим се јавља за похару цркве, којом је приликом и ковчежић друштва „Црвеног Крста“ обијен.

Прима се на знање с тим, да се пошље друга кутија кад се прва врати.

Бр. 4.

Примљена су 2 примерка правила талијанског друштва Црвенога Крста „Statuto della Croce Rossa Italiana“.

Да се унесе у библиотеку.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора,

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

7 октобра 1884 године.

Били су: г.г. В. Вујовић, И. Маргетић, Ј. Мишковић, Св. Николајевић, К. Лекић, Д. Пешика, М. Јовановић, Ж. Јовичић, М. С. Марковић, Д-р. Медовић, Ст. Бошковић, д-р Л. Стефановић.

Г. председник извештава, како је председник општине Београда д-р Вл. Ђорђевић, тражио салу за пописну комисију, но да му је он уступио малу собу, јер у сали је лекарско друштво. За тим је председник општине понова тражио салу, и пре него што је добио одговор друштва, он је дао да се сала заузме.

Прочитана је сва преписка по овоме предмету под бр. 162, 171, 172 и 173.

Решено: да се јави општини, да одбор уступа за пописну комисију салу, с тим, да се огради против самовласног заузимања сале; оставља се општини да сама одреди од своје стране *прилог*, који ће дати на корист друштва „Црвенога Крста“ према времену, за које рад пописне комисије устраје у

друштвеном дому. Но у сваком случају, да општина постави салу и ходник у стање, у ком су били.

Ово саопштити што пре председнику општине и лекарском друштву.

*Председник Главниг Одбора,
члан државног савета*
В. Вујовић.

Бележио
Секретар Главниг Одбора
М. Ст. Марковић.

Састанак одсека административног

9 октобра 1884 год.

Били су: г.г. Ј. Мишковић, И. Маргетић, Ј. Бошковић,
М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Приступљено је претресу правила за пододборе.

§. 4. т. б. одпада.

§. 5. додаје се у последњем одељку: „и то у присуству благајника и једнога члана“. Остале измене заведене су у тексту предлога. Затим је усвојен и предлог о §. 13. под бр. 118. А о начину установљења пододбора једногласно је нађено као најпоузданије средство изашиљање комесара Гл. Одбора.

Председник административног одсека
Јов. Мишковић

Секретар Главниг Одбора
М. Ст. Марковић

Састанак санитетског одсека

3. новембра 1884 год.

Били су: Г.г. Др. Гонсијеровски, д-р Медовић, Дим. Ми-
лутиниовић, Милан Ст. Марковић.

Бр. 1.

По прочитању протокола седница овога одсека од 15 августа, решено је да секретар М. Марковић пише д-ру Алији у Женеви и д-ру Порту у Минхену, те их умоли за каталоге и ценовнике оних фабрика, које израђују ствари и потребе за Црвени Крст. Затим да се приступи набавци модела.

Бр. 2.

Пошто је дело д-ра Порта, о коме гласи предлог под бр. 112, превео на српски Др. Тајсић, то се одустаје од решења бр. 2. у протоколу од 15 августа.

Бр. 3.

Прочитан је предлог М. Ст. Марковића о набавци књига за друштвену библиотеку и предлог је усвојен с тим, да се код једног антиквара у Немачкој поруче сва предложена дела. Затим је седница закључена.

Председник одсека

Др. Гонсијеровски.

Пословођа

М. Ст. Марковић.

Састанак Председништва

7. Новембра 1884 г.

Били су: г. г. В. Вујовић, Др. Медовић, Јов. Бошковић, Ст. Ђурчић, К. Лекић, М. Јовановић, Д. Пешика, Др. Гонсијеровски, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Секретар г. М. Ст. Марковић јавља да је комисија избрана од Главног Одбора за оцену предлога о срећкама, свршила свој посао и предлог једногласно усвојила. Даље јавља,

како је он приватним путем упитао мењачку радњу Меркур у Бечу, били она, ако би се пројект остварио, примила на себе продају извесног броја срећака Српског Црвеног Крста, добио одговор, да је ствар за Меркура одвећ мала и да он држи да би се друштво уморило издавајући сваке године такве срећке, а да неби опет постигло све оно, што друштво треба да оствари. Услед тога Меркур је, на позив његов, обећао поднети понуду, којом би друштво Црвеног Крста дошло у један мах до великих новчаних средстава.

Сада је Меркур послао нарочитог свог пуномоћника друштву у лицу г. Антона Шлезингера, директора бечког банкарског друштва, које је власник мењачке радње Меркур.

Подноси писмо Меркурово, којим се г. Шлезингер код друштва акредитира, као и понуду са планом о извлачењу срећака и амортизацији лутријског зајма. По тој понуди, коју у преводу прилаже, друштво Црвенога Крста издало би о трошку Меркуровом 300.000 срећака. За откуп тих срећака положио би Меркур друштву 600.000 динара једаред за свагда која сума прелази одмах на слободно руковање друштвено. Осим тога Меркур би положио 3,496.000 дин. у 5⁰/₁₀₀ српској ренти у српску државну касу, којом би се сумом за 50¹/₂ година исплаћивали згодитци и амортизовале све срећке, које би Меркур у 300.000 комада у 15 дин. сваку, продао.

Председништво, не улазећи у читање и оцену поднете понуде, претресло је само питање, да ли ће се понуда моћи примити и остварити, па је после дуже живе дебате решио:

да нарочита комисија простудира и оцени поднету понуду, а у комисију изабрани су г.г. Илија Маргетић, Никола Крсмановић, Јован Мишковић, Коста Лекић, Јован Бошковић, Мијајло Јовановић, Стеван Ђурчић и Милан Ст. Марковић.

Кад комисија понуду проучи и своје мишлење председништву поднесе, оно ће даље поступити, како нађе за најкорисније.

Бр. 2.

Секретар подноси два примерка повезаних извештаја о радњи друштвеној од 1881—1883 г. за Његово Величанство Краља и Њено Величанство Краљицу Заштитницу.

Решено: да г.г. В. Вујовић, Др. А. Медовић и М. Ст. Марковић поднесу извештаје у особеној аудијенцији Његовом Величаиству Краљу и Њеном Величанству Краљици.

*Председник Главног Одбора
Члан државног Савета*

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Гл. Одбора,

Милан. Ст. Марковић.

Прилог:

Превод са немачког

Усмени Саоразум.

Главни Одбор Српског друштва Црвенога Крста и потписани представник мењачке радње „Меркура“ споразумели су се, да се договоре о пројекту премијског зајма за српско друштво Црвенога Крста, сличном ономе, који је већ извршен у Аустрији и Угарској, те су се сагласили о следећим тачкама, по којима Српско друштво Црвенога Крста уступа ову операцију Меркуру.

1. Српско друштво Црвенога Крста издаће на основу дотичног закона 300.000 лутријских обвезница у номиналној вредности по 15 динара свака. Оне ће гласити на доносиоца и исплатиће се за 50^{1/2} година извлачењем по пројекту, који је Меркур израдио и предложио, а уговорачи усвојили.

2. Тачан текст обвезница утврдиће се између краљевске владе и Меркура, који битни услов поставља, да у тексту сређака буде изражена државна гаранција, јер се цео за зајам потребан капитал улаже у државну депозитну касу.

Обвезнице (Titres) гласиће на српском, француском и немачком језику.

Приметба к тачци 2-ој. Закон и државну гаранцију захтева Меркур у §. 1. и §. 2. само с обзиром на то, да би се сређеке српског Црвенога Крста могле слободно продавати у Аустро-Угарској,

Српско друштво Црвенога Крста обвезује се да посредством краљевске владе изради код ц. кр. Аустро-Угарске владе слободну продају срећака Српског Црвеног Крста и то према другом ставу §. 11. у року од шест месеци од подписа у §. 9. предвиђеног дефинитивног уговора.

3. Српско друштво Црвенога Крста обвезује се да 300.000 лутријских обвезница уступи Меркуру, који је са своје стране обвезан да прими те обвезнице на своју одговорност а под условима, предвиђеним у следећим тачкама.

4. При примању ових обвезница Меркур ће положити капитал за амортизацију у 3,496.000 динара 5% српске амортизабиле ренте, који је фонд потребан за исплату амортизације и премија (добитака) а по плану за амортизацију и извлачење што су оба уговорача усвојила. А државна каса, која овај капитал прима, водиће обрачун о интересу, који долази од амортизационог фонда, као и о оним квотама капитала, које се из тог фонда изузимају.

Меркур ће даље Српском друштву исплатити једаред за свагда у готовом новцу 600.000 словом шест стотина хиљада динара.

5. Штампање и посао око израде срећака иде о трошку Меркуровом, а под надзором комисије, о којој говори члан 13.

Штампар, којој је поверена израда срећака, предаће срећке друштву Црвенога Крста.

Ако Меркур хоће, пошто је положио новчане суме, споменуте у члану 4-ом да отпочне емисију пре него што су дефинитивне обвезнице готове, он је властан да изда привремене признанице (Interimscheine), а дужан је да ове после замени са дефинитивним обвезницама.

6. У току првих шест месеци по обнародовању закона, којим се зајам одобрава, Меркур ће одредити термин, кога ће примити обвезнице и положити у чл. 4 овога споразума споменуте суме.

јер по законима у тој монархији постојећим, могу се тамо слободно продавати само оне срећке, које носе на себи изјаву државне гаранције.

7. Меркур ће са обвезницама предатим му од друштва Црвенога Крста располагати начином, који му се најудеснији чини, а друштво Црвенога Крста неће моћи мешати се у то.

8. Исплате обвезница и на њих припадајућих премија извршава ће се на српским државним касама, као и код оних иноземних фирми, које ће се касније означити.

9. За испуњење овим споразумом примљених обвеза Меркур ће при потпису дефинитивног уговора између њега и његове финансијске групе с једне стране и српског друштва Црвенога Крста са друге стране, положити кауцију од 100.000 српске 5% амортизабле ренте или српских железничких обвезница.

За подпис дефинитивног уговора од стране Меркура и његове групе оставља му се рок до 19/31 Декембра 1884 г., а Српско друштво Црвенога Крста обвезује се да до истека овога рока неће ни с ким упуштати се у преговоре сличне операције и да је дефинитивно везано за садањи споразум, чим се до 19/31 Декембра т. г. горе именована кауција положи.

10. У случају да Меркур уговор не одржи, не може он тражити никакву накнаду за трошкове а кауција споменута у предидућем члану, припаће као накнада Српском друштву Црвенога Крста. У том случају уговарачи су ослобођени од свију међусобних обвеза и Меркур нема ништа да плаћа Српском друштву Црвенога Крста, а ово је власно да своје среће другоме прода.

11. У члану 9. споменута кауција у суми од 100.000 динара врати ће се потпуно Меркуру, чим наступи један од ових случајева :

а.) Чим амортизациони фонд у 3,496.000 као и српском друштву Црвенога Крста, сума у 600.000 динара према чл. 4. положена буде.

б.) Ако се за . . . . не добије одобрење за зајам, т. ј. ако влада дотични закон неби одобрила и обнародовала.

Ако би српско друштво Црвенога Крста добило тек касније одобрење за зајам, то се оно обвезује, да ће се из нова обратити искључно Меркуру ради емисије. У том случају Меркур се мора за 30 дана изјаснити, примали се емисије или не.

12. Оне премије и амортизационе квоте, које заостану у каси од неподнетих вучених обвезница, припадају у својину српског друштва Црвенога Крста, кад прође прописано време застарелости.

13. За надзор администровања амортизационог фонда, извлачење, исплате обвезница и премија, установиће се стална комисија из изасланика владиних, српског друштва Црвенога Крста и Меркура. Свагдањи председник или подпредседник српског друштва Црвенога Крста, биће председник речене контролне комисије.

14. Као што сљедује из предидућих чланака, овај ће споразум важити, ако се оствари до сада још не испуњени услов, т. ј. ако државни закон одобри операцију, која је предмет ове конвенције.

Састанак председништва

17 новембра 1884 г.

Били су од чланова председништва: г.г. В. Вујовић, Ј. Мишковић, Др. Медовић, К. Лекић. Д. Пешика и М. Ст. Марковић. Од чланова Гл. Одбора г.г. М. Јовановић, И. Маргетић и Ст. Ђурчић.

Бр. 1.

Прочитан је протокол седнице од 7/11 о. г. под Бр. 194. Усвојен без приметбе.

Бр. 2.

Председник јавља да је са подпредседником и секретаром Гл. Одбора имао част бити примљен 13. ов. м. од Његовог Величанства Краља, а 14. ов. м. од Њеног Величанства Краљице — Заштитнице ради подношаја друштвеног извешћа за год. 1881 — 1883.

Њихова Величанства благоволела су примити поднета извешћа и свестрано известице се о стању друштвеном.

Примљено са захвалношћу на знање.

Бр. 3.

Секретар јавља да проф. г. Д. Нешић не може да се прими посла у лутријској комисији, зато је на његово место изабран г. Петар Живковић проф. на вел. реалци.

Бр. 4.

Секретар чита концепт акта, који се има упутити краљ. влади по лутријској понуди Меркуровој.

Усвојен је цео акт а петит је утврђен овако :

1.) Је ли краљ. Влада вољна предузети код ц. кр. Аустро-Угарске Владе нужне кораке за слободну продају срећака нашега Црвенога Крста у Аустро-Угарској монархији, ако би друштво закључило са Меркуром дефинитивни уговор.

2.) Ако би Аустро-Угарска влада ставила услов, да срећке морају носити на себи израз о гаранџији краљ. Српске владе, је ли вољна Влада примити ту гаранџију, пошто ће се и онако сума потребна за исплату и амортизацију згодитака положити у државне касе.

3.) Је ли вољна Влада да прими амортизациони фонд у депозит, и да води обрачун о интересу који долази од амортизационог фонда као и о оним свотама капитала, који се из тога фонда изузимају (чл. 4). А у комисији, која ће водити контролу о целој манипулацији, имаће Влада свога члана (§ 13.)

Затим је решено, да акт овај са преводом понуде и амортизационог плана и плана о извлачењу, предаду г. министру председнику г.г. председник и секретар Гл. Одбора.

Бр. 5.

Решено је да се од сада протоколи састанака Главног Одбора, одсека и председништва печатају у званичним нови-

нама, а то да се почне са протоколима седница од последњег главног скупа друштвеног.

Уз годишњи извештај да се од сада печатају и сви протоколи седница о друштвеном раду.

*Председник Главног Одбора,
члан државног савета,*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Гл. Одбора,

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

29 новембра 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Д. Медовић, Ст. Бошковић, Јов. Мишковић, Мил. Јовановић, Дим. Милутиновић, К. Лекић, Н. Крсмановић, Ж. Јовичић, Ил. Маргетић, Др. Гонсијеровски, Д. Пешика, Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол седнице Гл. Одбора од 7. Октобра 1884 г.

Бр. 2.

Изасланик друштвен, на трећој међународној конференцији Црв. Крста, секретар Гл. Одбора г. М. Ст. Марковић, саопштава у изводу свој извештај о раду и решењима конференције и изјављује своје мишлење о мерама, које на основу конференцијских одлука, треба да предузме српско друштво Црв. Крста.

У свези са тим рефератом прочитан је и извештај Владиног изасланика на конференцији г. Д-ра Саве Петровића санитарет. потпуковника и личног лекара Његовог Величанства Краља.

У том извештају саопштавају се оне одлуке конференцијске, које се односе на друштво и на војску, и позива се Гл. Одбор да ступи у споразум са војно санитарским комитетом ради извршења конференцијских решења у колико се тичу војске и спреме за случај мобилизације.

Да се оба извешћа, друштвеног и Владиног изасланика, печатају уједно у хиљаду примерака.

Да се извештај растури у народу и распошље као и сви други друштвени извештаји члановима, одборима и друштвима.

Бр. 3.

На представку секретара г. Милана Ст. Марковића, Гл. Одбор усваја, да се у извештају о раду конференције, реферат, који је изасланик поднео конференцији о раду и стању српског друштва Црвенога Крста, печата и на француском језику, као што је поднет конференцији.

Бр. 4.

Предлог г. Милана Марковића под бр. 108 о установљењу збирке, мустара и модела за негу и пренос рањеника, при Гл. Одбору, који је предлог према пословнику друштвеном прегледао и усвојио санитарски одсек, одобрава у свему и Гл. Одбор.

Бр. 5.

Предлог г. Милана Ст. Марковића под бр. 186. о набавци 17 разних дела за друштвену библиотеку, усвојен од надлежног одсека, усваја и одобрава и Гл. Одбор, с тим да се одмах изврши набавка.

Бр. 6.

Г. Председник саопштава да је Гл. Одбор још поодавна послао г. министру војном пројекат ручника ратних закона, („les lois de la guerre sur terre“) с молбом, да министарство тај нацрт испита и своје мишлење даде, што би се саопштило

институту за међународно право, који је тај пројекат израдио и амо послао на студију.

Да се понови молба г. министру војном за оцену послатог пројекта.

Бр. 7.

Понуда Меркурова о лутријским срећкама српског Црвенога Крста да се пошаље у преводу свакоме члану Гл. Одбора на проучавање, а прешисачу г. В. Поповићу да се даде награда у 50 динара.

*Председник Главног Одбора,
члан држ. Савета*

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

15 декембра 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Ст. Бошковић, Др. Медовић, Ј. Мишковић, Ил. Маргетић, д-р Ј. Машин, Дим. Милутиновић, Ж. Јовичић, Ст. Ђурчић, К. Лекић, М. Јовановић, д-р Л. Стефановић, Д. Пешика, Св. Николајевић, Радивој Предић, Петар Живковић, Милан Ђорђевић, д-р Мих. Вујић и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка Гл. Одбора од 29 новембра о. г. Бр. 214.

Бр. 2.

Секретар саопштава према дневном реду, да је комисија, изабрана да проучи и оцени понуду Меркурову о лутријској операцији, свршила свој посао. Подноси протоколе њених са-

станака под бр. 204. 224 и 230. који су прочитани, као и мишлење г.г. Петра Живковића професора и Милана Ђорђевића трговца о плану извлачења и амортизације под бр. 226.

Члан Одбора и комисије г. И. Маргетић, одвојио је своје мишлење при комисијском саветовању, а подноси сада исто на писмено (Бр. 233.) Оно гласи: „Не налазим да је довољна гаранција, која се од Меркура тражи да положи у име фонда потребног за исплату амортизације и добитака лутријског зајма од 4,500.000 динара, што га Меркур друштву Српског Црвеног Крста нуди. По предлогу Меркуровом исти фонд износио би 3,496.000 дин. 5% српске амортизабиле ренте, рачунећи исту у 80%, а по мишлењу комисије одређене да проучи понуду Меркурову о зајму и мишлење своје о том поднесе, валао би тражити још од Меркура да даде у резервни фонд у истој ренти 234000 дин. па да се отуда недостатак попунити може, ако би рента до 70% спала. Ја држим, да је овај курс што комисија узима као најнижу вредност до које би речена рента пасти могла, сувише висок и да би по наш Црвени Крст врло несигурно и опасно било, кад би се у току 50¹/₂ година са тако високим курсом наше ренте задовољили, јер се зна, да у дугом времену често тешке околности наступити могу у којима сваки папир, па био он најсигурнији у својој вредности, јако спасти може. Ми знамо, да наша Влада, у сред највећег мира и благонаклоних прилика, није могла тај зајам по курсу од 70% закључити, него је морала са далеко мањим курсом до 62% задовољити се, па кад је то тако сада било, ја не знам по каквом би разлогу могли ми очекивати, да ће то стање у напредак повољније бити, и да Србија у току 50¹/₂ година неће ни у какав сукоб с никим доћи, нити изложена финансијским и политичким кризама, које ће се непремено у току тако дугог времена врло често појављивати. Немогући напред одредити, до какве би цене наша рента у неповољним за нас приликама пасти могла, налазим да би мудро било, да се наш Црвени Крст колико је могуће више за такве прилике осигура, а држим да би то довољно било, кад би узели, да ће вредност њена на 60% задржати се, па према томе сам мњења: да се од Меркура тражи, да положи у српској ренти у име

гарантије за исплату лозова и премија нашег Црвеног Крста, поред суме од 3,496.000 динара јошт 468000 динара, но ова последња сума да се сматра као резервни фонд из кога би се недостатци који би из падања ренте наступили, подмиривати имали. За случај пак да рента наша неочекиваним начином спадне и испод вредности 60% да се у уговору са Меркуром утврди, да је он дужан диференцију која би се отуда показала, одма другим сигурним вредностима попунити, које би му се, кад рента преко 60% у вредности скочи, опет повратити имале.

Оваку гарантију држим да би требало од Меркура тражити тим пре, што друштво српског Црвеног Крста нема никакве преке потребе, да се сада пошто пото задужује. Осим тога ми треба да имамо на уму, да је задатак Црвеног Крста не само патриотичан него и хуманитаран, јер он притиче у помоћ једнако и пријатељу и непријатељу рањеном, па држим да у том хуманитарном делу треба да се у неким извесним границама задржавамо, коко би наше многобројне потребе подмирити могли. Г. Ђурчић имао је доброту неки дан казати нам, да је у новинама читао, како је баш сад Италијанска влада предложила Италијанској народној скупштини да одобри зајам од 15,000.000 динара, за потребу Црв. Крста, па кад Италија која броји до 28,000.000 душа тражи на ту целъ толики зајам, онда ја неznam, чим би се могло правдати, да ми који немамо ни пуних 2,000.000 душа тражимо без извесних сигурних гаранција зајам у 4,500.000 динара. Ја држим да је мудрије, да се ми у тој хуманитарној утакмици показујемо према нашој државној величини, да се не напрежемо и не показујемо да у томе имамо велика средства на расположењу, а чинећи према нашим силама хуманитарну помоћ ратујућим странама, да изазовемо њихову симпатију и њихову помоћ кад ми у какав рат западнемо, па ако успемо, да они нами, нарочито велике државе, према њиховој величини и њиховом богатству укажу у случају рата хуманитарну помоћ, онда нема сумње да би та помоћ за Србију врло обилата била, а разуме се по себи да и народ Српски, у толиким приликама, поред те помоћи неби жалио ни највећих жртава, да рањеницима

међу којима би највише своје браће и својих синова имао, сваку могућу помоћ пружи и живот спасава.

Ствар о којој сада наш Црвени Крст има да решава врло је важна по нашу будућност а ја особиту пажњу свију нас обраћам на то да се сва могућа гаранција за осигурање нашег Црвеног Крста од Меркура тражи, како нам неби пропало ни оно што је наш Црвени Крст до сада стекао“.

Г. др. Мих. Вујић проф. вел. школе, кога је комисија изабрана за свога члана, поднео је такође своје мишлење на писмено. Он изриком напомиње, да при писању није имао пред собом план извлачења и амортизације. а мишлење његово гласи овако :

„Пројекат уговора, поднесен од стране Меркура о лутријском зајму, није по моме нахођењу никако повољно као што би то можда на први поглед а само привидно изгледати могло, а ево из којих разлога :

1. Што Меркур улаже капитал потребан за амортизацију лутријских обвезница у 5% српским државним рентама а у номиналној вредности од 3.496.000 динара, што у најбољем случају узев у средњу руку продајни курс њихов од 70% износи ефективно свега 2,447.200 дин. чему кад се још дода сума, коју „Меркур“ друштву уступа један пут за свагда“ у 600.000 динара, то онда свега на свега излази на 3,047.200 дин. Са овим капиталом, који „Меркур“ са своје стране даје, прима друштво Црвеног Крста на се обвезу, да уз *гарантију државну* а за 50¹/₂ год. исплаћује извучене лозове у ефективној вредности њиховој од 4,500.000 дин. — што износи дакле диференцију од 1¹/₂ мили,ун динара према горњем евентуалном рачуну од прилике 1,452.800 дин. у корист „Меркура“ а која би у ствари најзад имала пасти на терет друштву Црвенога Крста, које ба свакако око тога још и процеса са друштвом Меркура имало.

2. Интерес од 5% који горњи амортизациони капитал у рентама вуче, изнео би само прве године 174.800 дин. — а после би стално опадао саразмерно исплати вучених лозова тако, да оно што ће у напред можда више давати има само да покрије мањак у другој половини извлачења, — према томе

на то није рачунати, јер сав тај приход од интереса (ренти) има у ствари да иде на *исплату премију* (као што ће по свој прилици тако и бити изложено у плану амортизације, који ми у осталом није на углед дат.)

3. Што би најзад при самом исплаћивању извучених лозова, које се мора у *текућем новцу* да врши, друштво Црвеног Крста имало неприлике са продавањем ренти, чији је курс по самој природи њиховој веома променљив (зависан и од финансијских и од политичких прилика). Не треба при том заборављати да по самом закону о нашим државним рентама држава их неће моћи ни почети да откупљује пре 1895 године. Овако стоји ствар према тексту уговора, који је предамном а сви споредни предрачуни и обећања не вреде пошто је само уговор обавезан. Зајам под овако несигурним и неповољним условима по којима би друштво за примљених 600.000 дин. имало најзад после 50¹/₂ год. да двапут и по већу суму надокнади, могао би се примити само у невољи т. ј. онда кад би друштво тај новац с места неопходно потребовало, кад га на други јевтинији начин неби могло добити, и кад би најзад имало изгледа и рачуна да би му се за то време позајмљени капитал на сигурно и добро рентирати могао. Овако кад ни те невоље ни тога изгледа нема, онда на што уваљивати се у једну најблаже рекавши сумњиву финансијску операцију, која би само — — — — — а друштво Црвенога Крста најзад у неприлику и заплет довела?

Поред ових начелних мана има овај уговор још и доста споредних непријатних особина, као што су на прилику држава гаранција (чл. 3.) исплаћивање на српским државним касама (чл. 8.) неограничено право руковањем са лозовима без икакве контроле (чл. 7.) и најзад сам захтев и немачког текста лозова поред српског и француског (чл. 2.) — Но мислим да о њима није више потребе говорити.“ —

За тим је прочитан реферат г.г. П. Живковића и М. Ж. Ђорђевића о плану извлачења и амортизације, који гласи:

„Као члановима комисије за испит понуде Меркурове односно лозова Црвеног Крста, комисија је нама двојици сепар-

ратно поверила преглед и испит поднесеног плана за амортизацију као и општег плана вучења.

Ми смо се тога посла примили и о свему смо се најтачније уверили, како засебним тако и заједничким прорачуном и нашли смо :

а.) да је план амортизације, који је Меркур поднео у свему тачан и непогрешан.

б.) да се у општем плану вучења подкрала једна случајна погрешка, коју ваља исправити. Погрешка је у овоме: у четвртој групи извлачења, где се извлаче по 600 лозова са премијом од по 50300 дин. укупно, стоји да ће у месецима: Јануару 1891 до 1896 г., у Мају и Септембру 1891 год. до 1895 г. бити по једно вучење, дакле свега 16 вучења, а у плану амортизације има у томе времену свега 15 вучења, а толико и треба да буде, и с тога је погрешно 1. вучење више урачунато, а то треба исправити овако: У Јануару 1891 до 1896. у Мају 1891 до 1894, у Јулу 1895 и Септембру 1891 до 1894 године има по једно вучење, и тада излази прави 15 вучења, која потпуно одговарају и плану амортизације, као основи ове лутрије.

У свему осталом нашли смо најпотпунију тачност“.

Г. М. Ж. Ђорђевић у допуну овога реферата саопштава да је дао себи труда, те је израдио особени план амортизације по стопи од 75% и 60%. Тиме је дошао до доказа да је сума, коју је комисија пронашла као потребну, да се падање курса покрије и обезбеди и у случају да рента дође на 60%, да је та сума у 234.000 заиста довољна. Он наводи по томе рачуну суме, које би по истеку 5½ година друштву „Црв. Крста“ припале из укамаћења тог резервног фонда, кад би се курс ренте одржао на оној висини, коју је комисија претпоставила. Но у сваком случају осигурано је тим фондом падање ренте не само до 60% него и чак до 59—58%. — Према томе остаје при својој мишљењу, да је понуда за друштво повољна, а да је резервним фондом отклоњена свака штета и одговорност.

Г. Др. М. Вујић додаје, да налази да у амотиз. плану одмах у првој години има погрешке, јер се опомиње неки дефицит, којим се цео план квари.

Г. Свет. Николајевић је у начелу противан овој ствари, налазећи да стоји у опреци са хуманитарном задаћом Црвенога Крста. Друштво треба другим путем да набавља средства, а у случају рата помоћи ће нам не само наш народ, него и друга друштва. —

Г. М. Ст. Марковић наводи да је комисија свестрано испитала и понуду и планове, који су као исправни нађени. Понуда је за друштво повољна, јер оно добија суму, коју другим путем нема изгледа да набави и да подмири своје потребе. Погрешно је мишлење оне господе, која представљају ову ствар као *задужење* друштва. Сума у 600.000 динара прелази одмах у својину друштва, без икакве обвезе, накнаде или одговорности. Све што се има озбиљно да узме у претрес, то је питање о количини гарантног фонда, којим ће држава управљати и који служи за исплату згодитака и амортизације срећака. И у овом погледу комисија је ствар савесно испитала и обезбедила у том погледу и кулцу срећака и државу, јер је предложила резервни фонд, у 234.000 динара, којим је осигурано падање курса ренти до 60⁰/₀, што је према каквоћи те државне партије скоро невероватно.

Он остаје при томе, да је понуда за друштво корисна, и да би је Одбор потпуно оценити могао, држи да је потребно да се приступи специјалном претресу комисијског извешћа, те да би се могло одговорити Меркуру у уговореном року (до 19. Декембра) да ли се понуда у начелу према или не. —

Г. Ст. Бошковић мисли да се према приликама, које код нас постоје, не може лако доћи брзим путем до већих материјалних средстава, зато држи да не треба понуду одбити, него је само боље проучити, а за то треба још времена.

Г. Лекић је такође за то да се ствар још проучи и рок продужи, јер је по његовом мишлењу комисија брзо радила.

Г. Медовић слаже се са мишлењем г. Бошковића о тачнијој студији целе понуде с тим пре што и влада није још одговорила на друштвену представку. Кад се рок за одговор Меркуру продужи, може се још стручније ствар испитати.

Г. Др. Вујић изјављује, да су у питању овога зајма две тачке од битног значаја; прво: питање између којих ће гра-

ница кроз $50\frac{1}{2}$ година варирати курсе наших државних ренти — те да ли ће према томе амортизациони фонд у 3,496.000, који Меркур у рентама полаже — за све време од $50\frac{1}{2}$ год. на претпоставци курса од 80% — бити довољан, да исплату извучених лозова и премија подмири? Он је у први мах имао пред собом само пројекат усменог споразума без амортизационог плана и по њему је прво своје мишлење и дао. Господа, која су амор. план проучавала, налазе, да је и непогрешан но ипак су рачунали и са курсом од 75% и 70% и у њихову реферату најзад признали, да Меркур још један нарочити резервни фонд од двеста и неколико иљада динара у рентама уложи, а у цели покривања евентуалних дефицкта, који би могли наступити усљед падања курса. По његовоме мишлењу курс наших ренти може падати још и ниже, јер падање његово зависи вазда од две сасвим независне околности, колико од државног кредита, толико и стања новчане пијаце тако, да и при иначе добром стању државног кредита може курс државних папира ипак да падне просто усљед тога, што је на светским пијацама наступио одлив новца, те свак хита да своје ефекте пошто по то у новац претвори. Друго је битно питање: државне гаранције, коју он тако разуме, да се она не односи само на храњење амортизацијоног капитала већ се простире и на јемство, да ће дотични капитал бити довољан да кроз $50\frac{1}{2}$ год. сва извлачења лозова и премија покрије. Ово је питање најзад одсудно. Ако држава налази рачуна, да ову гаранцију даде, и друштво Црвеног Крста могло би најзад и без многог премишљања о менама курса — али само под тим условом гаранције државне — пристати на ову операцију, која друштву 600.000 динара, а Меркуру бар 1 милијун динара доноси.

У погледу аморт. плана налази да му се већ у самом почетку подкрали једна замашна погрешка, а на име та, што се суме потребне за исплату извучених лозова изузимљу из амортизационог фонда тек о идућем року извлачења, те је онда питање, одакле ће се на време изузимати новац потребан за исплате лозова и премија? Најзад напомиње, како би се план амортизације могао још пореметити и онда, кад би се држава

послужила оним правом конверзије или исплате које јој од 1895 год. сам уговор о зајму у рентама даје, те онда ренту или номинално исплатила, или их новим рентама — које би само 3—4% интереса носиле, заменила.

Г. Мил. Ж. Ђорђевић вели, да одговорности до Црвеног Крста неће бити никакве с тога, што Меркур даје друштву нуждан капитал, који сам по себи са својим интересом осигурава потпуну исплату. Опасности нема ни од падања курса, јер је комисија узела као гарантни фонд цифру од 3,730.000, па кад би курс кроз све време остао на 60%, што значи, да ниједну рентину облигацију неби продали скупље, до 60 места 100, Црвени Крст пошто исплати последњу премију по овој лутрији имао би суперхасне преко 550.000 дин. А све оне суме, које ви дошле од продатих облигација скупље по 60 дин., биле би чиста добит и преко те суме, дакле као трећа хасна. Према оваквом стању, кад би се рентине облигације продавале са ценом почев од 90 да до 60 дин. друштво би Црв. Крста осим садашњих 600.000 дин. у готовом, на сигурно имало да очекује после 50¹/₂ год. још 1¹/₂ милијун дин.

Па приметбу о великом ђару Меркуровом вели ово: кад би нам Меркур према пројекту комисије дао сада 3.730.000 номинално, он би за куповину те ренте по данашњем курсу (80%) морао да плати 2,984.000 дин. у готовом; кад се томе дода 600.000 динара у готову за Црвени Крст, он би имао да изда данас 3,584.000 дин. у готовом. Сви 300.000 сређака вреде по номиналу 4,500.000; према томе изгледа да би Меркур зарадио 916.000 дин. Али како он мора давати за продају тих сређака провизион, који ће бар по 5% изнети 225.000; пошто има да плати трошкове за штампање сређака, што ће опет изнети најмање 50.000 дин., кад он плати за администравање фонда народној банци бар 25.000 дин. и кад се урачуна интерес за две године на уложени капитал, док не прода све сређеке, а рачунајући тај интерес по 5% или 358.400 д. — то сви трошкови укупно износе 658.400 дин. Те тако он преко целе ове операције добија 357.600 дин. као чисту хасну. Према томе не стоји навод г. Вујићев нити о каквој опасности по друштво „Црв. Крста“ нити о претераној хасни Меркуровој.

Г. Вујић напомиње, да држава неће моћи пре 1895 год. да откупује свој зајам, те налази и у тој околности опасност. Та околност не постоји с тога, што кад год држава тај папир повуче, она ће га морати исплатити по номиналној вредности, дакле даће нам за 100 номин. 100 ефективно, а пошто смо цео рачун правили да ћемо ренту продавати по 60%, то ћемо за сваку облигацију, коју држава повуче добити у место 60. 100 дин. а то је видна хасна. На приметбу, да ми нећемо имати 5% интерес по номиналу, вели, да ће мо га имати ипак, јер ћемо новац, који добијемо од државе за исплаћену ренту, моћи свагда насигурно са 5% употребити. На против он налази, да штогод држава више рентиних облигација повуче, да је тиме наша хасна већа, јер нам осигурава продају по номиналу, а не по курсу.

На приметбу г. Вујућеву, да је план неправилан, што налази да на пр. за вучење у Септембру нећемо имати спремне капитала с тога што ће нам купони донети интерес тек у јануару, вели; да ваља имати на уму само то, да се лозови морају исплаћивати на 4 месеца по извлачењу, као што се то врши код свију других лозова. Према свему г. Ђорђевић вели, да је зато, да се понуда прими.

Г. Ст. Ђурчић говори у подужој беседи о јавним зајмовима у опште, а на име о зајмовима јавно признатих друштава са хуманитарном цељи и повлачи паралелу између обичних лутријских зајмова и овога премијског зајма, који се нуди српском друштву „Црвенога Крста“. разлаже како и кад се праве такви зајмови и налази да су све околности и прилике повољне за премијски зајам „Црв. Крста“, ако је друштво у опште вољво да чини зајам. Понуда Меркурова базира на оној истој основи, на којој су, аустријски, угарски и талијански „Црв. Крст“ узели премијски зајам, по коме та друштва не отцлађују из своје благајнице ни капитал ни интерес, него се све то покрива из нарочитог (амортизационог) фонда, кога финансијске групе (са којима је зајам начињен) дају, а који је одређен за исплату добитака и амортизацију лозова, а друштва примају начисто и без сваке обвезе на накнаду извесне суме на своје цељи, као што „Меркур“ нуди нашем друштву 600.000

динара чисте добити. За српску ренту, из које се по понуди састоји амортизациони фонд, тврди говорник, да је то један од најбоље ујемчених папира српских, јер крчмарина и таксене марке тако су приходи, који су сигурни не само у мирно доба него и у случају рата, јер ће се тада исто тако, ако не и више трошити пиће у Србији, а и приход од таксених марака неће престати да тече у државну благајницу, и према свему томе налази да је српска рента најбољи државни папир, коме курс у најгорем случају неће пасти испод 60 а то би падање у свако доба било покривено резервним фондом од 234.000 дин. који је комисија предложила. Ако наступи конверзија српске ренте, коју спомиње г. Вујић, онда то иде само у прилог амортизац. фонду, јер ће се ренте по закону исплатити нама у пуној номиналној вредности т. ј. по 100 а ми смо је примили просечно по 75, те тако би друштво начисто добило 25% у готовом новцу. За државну гаранцију вели да је то ствар краљ. српске владе, но свакако жели да се од Меркура тражи споменуто повишење амортизационог фонда, како српска држава не би никад дошла у незгоду, да из своје благајнице плаћа евентуалне минусе. Кад се фонд тако осигура, да онда нема апсолутно никакве опасности по државу, која гарантује лозове „Црвенога Крста“, онда говорник налази да би друштво требало да учини зајам у интересу своје хуманитарне цели и оне велике српске мисли, коју друштво у случају рата треба да има на уму и да је потпомаже.

Г. Јован Мишковић као председник лутријске комисије ограђује се против изјаве оних гг. одборника, који су навели да је комисија свој посао брзо радила. Комисија је у другим седницама испитала члан по члан, и закључила је дебату о појединим чланцима понуде или предлозима, који су истакнути, тек пошто су сви чланови комисије свагда изјавили да су потпуно о питању обавештени.

Он је са пуном свешћу и на основу тачног рачуна пристао на комисијски извештај и остаје и сада при њему.

Затим је предлог г. Ст. Бошковића стављен на гласање, усвојен је већином те је решено: да се понуда још боље испита, па пошто ни одговор од владе још није дошао, јавити

Меркуру, да ћемо још за један месец дана, дакле до 19/31 Јануара 1885. продужити студију понуде, а до тога дана да нећемо упуштати се с никим у преговоре овакве операције. С тога умолити и Меркура да нам јави, да ли он према нама остаје при својој понуди.

Чим одговор стигне, да се сазове седница одборска.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Седница председништва

29 Децембра 1884.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Н. Крсмановић, К. Лекић, П. Пешика и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол седнице председништва од 17. Новембра 1884.

Бр. 2.

Саопштон је акт г. Министра унутрашњих дела, којим наређује да се молба одборска за допуну друштвених правила поднесе првој претпостављеној власти, а на молбу да се удари прописна таксена марка. (!)

Решено: да секретар по овоме предмету учини шта треба.

Бр. 3.

Молбе Андрије Арамбашића, Јована Шкуљевића и Трифуна Драгића, који траже помоћ од друштва као бивши рањеници, одбијају се, јер молиоци нису поднели никакве доказе.

Бр. 4.

Секретар саопштава да је за библиотеку набавио протоколе берлинске конференције Црвенога Крста и Лидерово дело о Женевској Конвенцији, као и да је за повез тих књига платио по рачуну, који подноси, 3 дин.

Узето на знање.

Бр. 5.

Г. Пешика саопштава молбу г. Дишија из Белгије, који тражи замену таковског крста и одличје Св. Саве.

Одговорити му, да је друштво спровело његове молбе, па да чека решење од канцелара краљ. ордена.

Бр. 6.

Исти реферше да је пописној комисији пријавио имање друштвено.

Узима се на знање с тим, да се тапија друштвене непокретности и решење комисијско предаду благајнику одборском на чување.

Бр. 7.

Војно-санитетски комитет саопштава Главном Одбору све оне потребе, које друштво Црвенога Крста треба да спреми за случај мобилизације српске војске.

Поднети санитетском одсеку на решење и реферат, а у седницу одсека позвати и председника војно-санитетског комитета г. Др. Саву Петровића.

Бр. 8.

Исти комитет пита Главни Одбор, да ли је друштво Црвенога Крста учинило какве кораке да задобије за Црвени Крст „женско друштво“, према изјављеној жељи треће међународне конференције.

Упутити предмет одсеку санитетском и административном да га заједнички реше.

Бр. 9.

Благајник реферише да је наплатио 2078 дин. 25 пара на име камате од 1. Јула до 28. Декембра 1884. од купона државнога зајма по обвезницама, што се налазе у друштвеној благајни.

Узима се на знање.

Председник Гл. Одбора

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Гл. Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

30 декембра 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ј. Мишковић, Н. Крсмановић, И. Маргетић, М. Јовановић, Д-р Гонсијеровски, Ж. Јовичић, С. Турчић, Дим. Милутиновић, Д. Пешика, и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Председник саопштава да је Главни Одбор изгубио изненадном смрћу једнога свога редовног члана, Д-ра Јована Машина, који је и у ранијим годинама био члан одборски и награђен за своје заслуге друштвеним одличјем.

Одбор прима на знање ово саопштење и одзива се са: „Бог да му душу прости“.

Бр. 2.

На упражњено место одборско, као и у одсеку санитетском, изабран је по § 4 друштвених правила

Г. д-р Радмио Лазаревић, санит. мајор.

Бр. 3.

Према дневном реду приступљено је претресу „Правила за пододборе Црвенога Крста“ по предлогу, који је поднео г. М. Ст. Марковић а одсек административни са нижеименованим примедбама на своме састанку 9 октобра о. г. усвојио.

Примедбе одсека у члану 4. у коме се изоставља једна тачка; додаток у чл. 5.; измене у чл. 7 и 8. усвојио је и Гл. Одбор, а према томе гласе та правила овако:

Види ова правила на стр. 23—27 овог извештаја.

Бр. 4.

Решено да се *Правила за пододборе „Црвенога Крста“* штампају у 500 примерака.

Бр. 5.

Саопштен је одговор Меркуров да пристаје на продужење рока за проучавање понуде.

По предлогу д-ра Медовића решено је, да се сваком члану одборском пре идућег одборског састанка пошље један примерак понуде, по изменама комисијским, ради проучења, а да се за препис тога плати двадесет динара.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

5 јануара 1885 год

Били су: г.г. В. Вујовић, Ј. Мишковић, Н. Крسمановић, Д. Милутиновић, Ст. Ђурчић, Д. Пешика, К. Лекић, д-р Гонсијеровски, д-р Медовић, д-р Л. Стефановић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка Главног Одбора од 15 декембра 1884. год. Бр. 235.

Бр. 2.

Приступљено је претресу лутријске понуде Меркурове, а према стилизацији и рачуну усвојеном од стране одборске комисије.

Текст усвојен Гл. Одбором гласи :

„Претходни споразум.

„Главни Одбор српског друштва „Црв. Крста“ и потписана мењачка радња „Меркур“ споразумели су се о пројекту премијског зајма за српско друштво „Црв. Крста“ у следећим тачкама.

„I. Српско друштво Црв. Крста издаће на основу дотичног закона или највишег решења 300.000 лутријских обвезница у номиналној вредности по 15 динара свака. Оне ће гласити на доносиоца (au porteur) и исплатиће се за 50^{1/2} година извлачењем по пројекту, који је Меркур израдио и предложио, а уговорачи усвојили.

„II. Пре потписа дефинит уговора утврдиће се тачан текст обвезница између краљевске владе и друштва „Црвенога Крста“ с једне и Меркура са друге стране, с тим, да у тексту сређака буде изражена државна гаранција, јер се цео зајам потребан капитал улаже у државну депозитну касу.

„Обвезнице (Titres) гласиће на српском, француском, немачком и руском језику.

„Српско друштво „Црв. Крста“ обвезује се да посредством краљевске владе изради код Цр. Кр. Аустро-Угарске владе слободну продају сређака српског „Црвеног Крста“ и то према тачци б. чл. 11. у року предвиђеном у чл. 9. за дефинитивни уговор“.

Г. Мишковић као председник комисије изјављује у име њено, да је питање о гаранцији остало у комисији не решено до одговора Владиног, који и сада још није дошао. Гаранција

разумева се тако, да држава јемчи не само за сигурност амортизационог фонда и његову манипулацију, него и за стварну исплату згодитака, па ма какав био курс ренти, која се полага у амортизациони фонд. Ово је комисија нашла као оправдано с тога, што је цела корист по овоме послу Црвенога Крста опет посредна корист државе.

„Ш. Српско друштво Црвенога Крста обвезује се да 300.000 лутријских обвезница уступи Меркуру, који је са своје стране обвезан, да прими те обвезнице на своју одговорност, и под условима предвиђеним у следећим тачкама“.

„IV. При примању ових обвезница Меркур ће положити капитал за амортизацију у 3,730.00 динара 5% српске амортизабне ренте номинално, који је фонд потребан за исплату амортизације и премија (добитака), а по плану за амортизацију и извлачење, што су оба уговорача усвојила. А државна каса, која овај капитал прима, водиће обрачун о интересу, који долази од амортизационог фонда, као и о оним квотама капитала, који се из тог фонда изузимају.

„Меркур ће даље српском друштву Црвенога Крста исплатити једаред за свагда 700.000 словом: седам стотина хиљада динара у наполеондорима.“ (20 фр.).

„Вишак у 234.000 динара којим је амортизациони фонд увећан према понуди, коју је Меркур поднео (у 3.496.000), служи као особени резервни фонд, који ће одвојено администровати она иста каса, која управља и главним амортизационим фондом. Ово се решава према извешћу комисије у погледу тога фонда“.

Г. Вујовић предлаже да се за амортизациони фонд тражи од Меркура повећање у 270.000 дин. номинално за амортиз. премија и исплату згодитака, поред суме комисијом усвојене, коме се предлогу придружује одборник г. Дим. Пешика.

Даље већање о понуди остављено је за идући састанак.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

9 јануара 1885 год.

Били су : гг. В. Вујовић, Др. Медовић, Ј. Мишковић, С. Ђурчић, Д. Милутиновић, Д. Пешка и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка Главног Одбора од 30 децембра 1884.

Бр. 2.

По молби Луке Спасојевића, инвалида без ноге, решено је да му се изда помоћ од 30 динара.

Бр. 3.

Секретар одборски чита следећи предлог.

Главном Одбору друштва „Црвеног Крста“

Пре неколико дана снашла је Шпанију велика несрећа. Трес земље разорио је многе градове и опустошио толике пределе. Грдан број становника погинуо је, а ужасна беда и невоља постигла је оне, који су остали живи. Несрећа је толика, да је шпањолска влада апеловала на европско милосрђе.

Са свију страна одзивају се том позиву.

Ми, којима је у часу наше ратне нужде, притекла у помоћ цела Европа, не смемо остати равнодушни према оваквом позиву и искључити се из опште хуманитарне заједнице.

Према томе факту и на основу решења треће међународне конференције Црвенога Крста, којим се друштва Црвенога Крста упућују да притичу у помоћ великим несрећама у мирно доба, ја сам мишљења и предлажем :

Да наш Главни Одбор Црвенога Крста отвори нарочити упис прилога за пострадале у Шпанији.

Ово да се изврши :

1) Одборским прогласом у свима нашим новинама, којим ће се становништво у Србији позвати на прилоге у корист жртва у Шпанији, с тим да се прилози шиљу Главном Одбору а да је и сваки члан одбора овлашћен да такве прилоге прима.

2.) Уписном листом одборском, која ће се сваком члану одборском предати ради уписа и прикупљања прилога.

1. Јануара 1885. год.
у Београду.

Милан Ст. Марковић.
Секретар Главног Одбора

Предлог је једногласно усвојен. Но како многи одборници нису на састанку, то послати им проглас на потпис, а затим објавити га у „Српским Новинама“.

Сваком одборнику дати листу, утврђену друштвеним печатом, ради прикупљања прилога.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио
Секретар Главног Одбора,
М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

12. Јануара 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, И. Маргетић, Ст. Ђурчић, Др. Медовић, Д. Пешика, Др. К. Гонсијеровски, Др. Стефановић, Дим. Милутиновић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол седнице Главног Одбора од 5. ов. мес. Бр. 8.

Бр. 2.

Приступљено је даљем претресу понуде Меркурове, те је према протоколу комисије усвојен овај текст за претходни споразум.

V.

„Сви издатци како за штампање и предају сређака, тако и трошкови комисије предвиђене чл. 13. или особене комисије по аналогiji чл. 13. падају на терет Меркуров.

Комисија, која надзирава штампање сређака и штампарија, којој је поверена израда ових, предаће сређеке друштва Црвенога Крста на начин, који Главни Одбор одреди“.

VI.

„У току првих шест месеци по обнародовању закона или највишег решења, којим се зајам одобрава, Меркур ће одредити термин, када ће примити обвезнице и положити у чл. IV. овога споразума споменуте суме. А то не може бити у дужем року од шест месеци по потпису дефинитивног уговора“.

VII.

„Меркур ће са обвезницама предатим му од друштва Црвенога Крста располагати начином, који му се најудеснијим чини, а друштво Црвенога Крста неће моћи мешати се у то“.

VIII.

„Исплата обвезница и на њих припадајућих премија по амортизационом плану извршаваће се на српским државним касама или на благајни краљ. српске Народне Банке“.

IX.

„За неиспуњење овим споразумом примљених обвеза, Меркур ће при потпису дефинитивног уговора између њега и његове финансијске групе с једне стране и српског друштва

Црвенога Крста са друге стране, положити кауцију од 100.000 динара српске 5% амортизабле ренте или српских железничких обвесница.

„За потпис дефинитивног уговора од стране Меркура и његове групе с једне и друштва Црвенога Крста са друге стране, оставља се рок од месец дана, после дефинитивне владине одлуке и решења Главног Скупа друштвеног, рачунећи од дана када Меркуру ово буде саопштено; а српско друштво Црвенога Крста обвезује се да до истека овога рока неће с никим упуштати се у преговоре сличне операције“.

X.

„У случају да Меркур уговор не одржи, не може он тражити никакву накнаду за трошкове, а кауција споменута у предидућем члану, припашће као накнада српском друштву Црвенога Крста.

„У том случају уговарачи су ослобођени од свију међусобних обвеза и Меркур нема ништа да плаћа друштву Црвенога Крста, а ово је власно да своје срећке другоме прода“.

XI.

„У чл. IX. споменута кауција у суми од 100.000 динара, вратиће се потпуно Меркуру, чим наступи један од ових случајева:

а). Чим амортизациони фонд у 3.730.000 као и српском друштву Црвенога Крста сума у 700.000 динара према чл. IV положена буде.

б). Ако се за шест месеци од дана положене кауције не добије одобрење за зајам т. ј. ако влада дотични закон или највише решење неби одобрила и обнародовала“.

XII.

„Оне премије и амортизационе квоте, које заостану у каси од неподнетих вучених обвезница, као све оне суме, што у амортизационом и резервном фонду претекну преко ис-

плате обвезница и згодитака, припадају у својину српског друштва Црвенога Крста, кад прође прописано време застарелости за згодитке (3 године) а за остале суме по истеку $50\frac{1}{2}$ година“.

XIII.

„За надзор администровања амортизационога фонда, извлачења, исплата обвезница и премија, установиће се стална комисија из изасланика владиног, српског друштва Црвенога Крста и Меркура“.

„Свагдањи председник или подпредседник српског друштва Црвенога Крста, биће председник речене контролне комисије“.

XIV.

„Све трошкове око администровања амортизационог фонда, извлачења, исплата обвезница и премија, сноси Меркур и његова група, који ће се у напред положити“.

XV.

„Као што следује из предидућих чланака, овај ће споразум важити, ако се оствари до сада још не испуњени услов т. ј. ако државни закон или највише решење одобри операцију, која је предмет ове конвенције“.

XVI.

„Друштво Црвенога Крста не прима према Меркуру никакве обвезе или одговорности за накнаду на себе, ако овај уговор не одобри друштвена скупштина и ако краљевска влада не пристане на све оне услове, који су у овом споразуму изложени или ако не узмогне изградити слободну продају сребрака српског Црвеног Крста у Аустро-Угарској монархији (чл. II. од 3)“.

Бр. 3.

Г. Др. Медовић предлаже да се поднесе влади на увиђај „претходни споразум“ као што је Главним Одбором усвојен.

Овај се предлог прима и према предлогу г. С. Турчића решава се, да „претходни споразум“ предаду г. министру председнику г.г. Председник Главног Одбора, председник лутријске комисије и Секретар Главног Одбора.

Бр. 4.

Г. Димитрије Милутиновић предлаже да се претходни споразум пошаље свима члановима Главног Одбора на увиђај тако, да могу и они који нису на седнице долазили дати свој глас за или против понуде.

Овај је предлог усвојен с тим, да се што пре изврши пошто 19/31 ов. мес. истиче рок за одговор Меркуру.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

15 јануара 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ст. Бошковић, Јов. Мишковић, Ил. Маргетић, К. Лекић, Н. Крсмановић, Д. Пешика, Дим. Милутиновић, Ж. Јовичић, Др. Лаза Стефановић, Св. Николајевић, Јов. Бошковић, Ст. Турчић.

Бр. 1.

Секретар Главног Одбора г. Мил. Ст. Марковић, поднео је на писмено оставку на секретарство, која се налази у прилогу под ¹/₁. овога записника.

Главни Одбор решава да се оставка у једној од првих седница стави на дневни ред.

Бр 2:

Приступљено је читању претходног споразума с „Меркуром“, како је примљен у прошлим седницама Главног Одбора, и би решено:

да члан IV и члан XV гласе овако:

„Члан IV. При примању ових обвезница „Меркур“ ће положити капитал за амортизацију од 3,496.000 динара 5% српске амортизабле ренте са припадајућим купонима, који је фонд потребан за исплату амортизације и премија (добитака), а по плану за амортизацију и извлачење, што су оба уговорача усвојила; а осим тога положиће 234.000 динара 5% српске амортизабле ренте са припадајућим купонима, као резервни фонд, који ће служити за евентуално подмирење дефицита, који би се при реализовању ренте показати могао. А државна каса и т. д. (Остаје стари текст у продужењу)“.

„Члан XV. За случај ма каква спора, као и за све правне односе између српског друштва Црвенога Крста и „Меркура“ и његове финансијске групе, надлежни су српски земаљски судови“.

„Српски текст уговора важи као оригинал“.

У прилогу налази се претходни споразум са „Меркуром“, у редакцији, како је усвојен у овој седници.

Бр. 3.

Главни одбор решава:

Да депутација, која ће поднети гоеп. министру председнику и министру финансије овај претходни споразум, замоли га, да преда правноме одбору на проучавање овај споразум с „Меркуром“.

Председник Главног Одбора

Члан државног Савета

В. Вујовић.

Бележио:

Члан Главног Одбора

Стеван Ђурчић

Састанак Главног Одбора

18 јануара 1885 год.

Били су : гг. В. Вујовић, Д-р Медовић, Јов. Мишковић, Жив. Јовичић, К. Лекић, Дим. Пешика, Свет. Николајевић, Ст-Бошковић, Дим. Милутиновић, Ст. Ђурчић, Н. Крсмановић и Ил. Маргетић.

Бр. 1.

Прочитан је одговор г. министра председника и министра финансије г. М. Гарашанина на писмо Главног Одбора у коме јавља Главном Одбору српског друшта Црвеног Крста, да влада сада неможе дати тражену гаранцију за намеравани премијски зајам Црвенога Крста и Одбор према томе решава :

да се „Меркуру“ одмах телеграфује, да ће му се одговор на познату понуду сутрашњом поштом отпрати, и да му се сутра пише, да друштво није могло добити државну гаранцију, коју је Меркур у својој понуди тражио, те према томе прекида даље преговоре о тој ствари.

Оригиналан одговор г. министра председника и министра финансије приложен је овом протоколу под ¹/_. а одговор Меркуру под ²/_.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета,*

В. Вујовић

*Бележио
Члан Гл. Одбора,
Ст. Ђурчић*

Састанак Главног Одбора

4 фебруара 1885 год.

Били су : гг. В. Вујовић, Др. Медовић, Стојан Бошковић, Ј. Мишковић, И. Маргетић, Св. Николајевић, Н. Крсмановић,

Др. Гонсијоровски, М. Јовановић, К. Лекић, Д. Пешика, д-р Л. Стефановић и Ст. Ђурчић.

Бр. 1.

Пошто су прочитани протоколи састанка од 15. и 18. Јануара, г. Илија Маргетић, жели да се у протоколу седнице од 15. Јануара каже, како је он тражио за резервни фонд два пута онолико колико је усвојено, — и одбор решава :

Да то уђе у записник.

Бр. 2.

Приступи се већању шта да се одговори г. министру унутрашњих дела на његов акт у коме тражи ближа обавештења о друштвеним повереницима у иностранству (према допуни друштвених правила) и одбор решава :

да се незнатном изменом онако одговори г. министру, како је секретар написмено предложио.

Бр. 3.

О оставци секретара г. Мил. Ст. Марковића решава Главни Одбор са 11 против 1 гласа (г. Св. Николајевића) а један члан се уздржао од гласања — овако :

Главни Одбор уважавајући досадањи користан рад г. Марковића по српско друштво Црв. Крста и налазећи да нема основаних побуда за давање оставке, изјављује жељу да г. Милан Ст. Марковић остане и даље секретар Гл. Одбора.

Бр. 4.

Дугогодишњи члан Гл. Одбора г. Јован Бошковић јавља писмом од 19. Јануара о. г. да је изабран у одбор за издавање Вукових дѣла, па како ће тај огроман и дуготрајан посао заузети му цело слободно време, то је принуђен да даде оставку на све своје споредне дужности, па и на управно чланство у „Црв. Крсту“. Главни Одбор решава :

Српско друштво Црвенога Крста, ценећи многогодишњи рад г. Јов. Бошковића у овоме друштву, а уважавајући разлоге наведене у оставци, уз захвалност и признање дојакошњег рада уважава му оставку. Главни Одбор изјављује уједно жељу, да му председништво подари друштвено одличје.

Бр. 5.

Приступи се већању шта да се ради са пододбором јагодинским, односно како да се поступи према његовим председнику, који ни како не шаље готовину од 5796 динара 26 пара, а шта са пододбором ужичким и његовим председником, који такође никако не шаље готовину у 274 дук. ћес. и 38 гр., — Главни Одбор после подуже дебате решава:

1.) да се у Јагодину пошаље г. Дим. Пешика, који ће по упутству, које ће му дати г. председник, извидити целу ствар и урадити што буде потребно за осигурање поменуте суме, ако је у опасности, — и

2.) да се ужичком председнику пододбора поново шаље и да се позове да одмах пошаље готов новац, а о Ђурђеву-дну и остатак с интересом, који он дугује друштву, јер је без одобрења Главног Одбора издао новац под интерес на своје име.

*Председник Главног Одбора,
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио

Члан Главног Одбора,

Стев. Ђурчић

Састанак председништва

8. Фебруара 1885 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, М. Јовановић, Д. Пешика, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. Председник јавља да г. министар правде не одобрава одсуство г. Дим. К. Пешики, кога је Одбор изабрао за свога комесара ради прегледа рачуна и имовног стања пододбора јагодинског. Г. председник додаје, да је он лично двапут ишао г. министру због ове ствари, али није могао успети, да одсуство одобри.

Услед тога председништво одређује секретара г. М. Ст. Марковића за свога комесара.

Г. Марковић изјављује да се прима избора, но да неби могао кренути се за Јагодину пре 14. ов. мес., и моли да му се за ову ствар даду тачна упутства.

Према томе председништво решава да се госп. Марковићу даде нужно упутство и пуномоћство, а пододбору да се пише и препоручи, да комесару Главног Одбора буде у свему на руци.

За трошак одређује се комесару по двадесет и четири динара дневно.

Бр. 2.

Г. председник саопштава да је Међународни Одбор послао свој циркулар бр. 58. о стечају за покретну бараку.

Решено да се умоли члан одборски г. Ј. Мишковић да ову ствар проучи и реферат поднесе Главном Одбору.

Председавао :

Председник Главног Одбора,

Члан државног Савета,

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Главног одбора,

Милан Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

24. Фебруара 1885 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Др. К. Гонсијеровски, Др. Лазаревић, Ст. Ђурчић, Ж. Јовичић, М. Јовановић, П. Маргетић. Д. Пеншика и Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. С. Ђурчић чита протокол састанка одборског од 4. Фебруара 1885 који је усвојен без примедбе.

Бр. 2.

Г. М. Ст. Марковић изјављује своју захвалност Главном Одбору на оним изјавама, из којих се Одбор нашао побуђен да не прими његову оставку на секретарство у Гл. Одбору.

Бр. 3.

Секретар подноси писмен реферат, како је као комесар Гл. Одбора, прегледао рачуне и стање благајне друштвеног пододбора у Јагодини па је нашао, да су рачуни пододборски у свему исправни, али да је према стању благајне, по којој председник пододборски има да преда Гл. Одбору суму од 5496·20 дин, принуђен био, да тражи обезбеђење те суме, што је и постигао, о чему је поднео и дотична акта судска. Осим ове суме пододбор има још да прикупи и да Гл. Одбору пошаље на 300 дин. што ће пододбор најдаље до краја Марта ове год. учинити.

Извештај је у свему усвојен, а председништво је упућено, да предузме даље што по овоме предмету требало буде.

Бр. 4.

Г. Председник саопштава, да му се пре петнајест дана представио г. Ад. Шпрингер банкар из Беча, који му је у име своје банкарске куће Ад. Шпрингер & Касел поднео понуду

о емисији срећака у корист српског друштва Црвенога Крста. При предаји те понуде г. Шпрингер му је представио, да би наше друштво пријемом и остварањем те понуде постигло велике користи, 1,000.000 дин. а без сваке своје одговорности и без икакве гаранције од стране наше државе.

Г. Председник додаје даље да је г. Шпрингера упутио на подпредседника одборског г. Дра Медовића и секретара г. М. Ст. Марковића, којима се он такође представио и своју понуду објаснио.

Затим је позвао г.г. одборнике да саслушају понуду која у преводу гласи овако :

Главном Одбору друштва „Црвенога Крста“.

Понизно потписани има част поднети славном Главном Одбору српског друштва Црвенога Крста у име своје банкарске куће Ад. Шпрингер & Касел у Бечу, и дружине, коју та кућа заступа, следећи предлог. Са погледом на то, да хуманитарна задаћа вашег друштва изискује ванредна средства, која се обичним путем остварити не могу, као и с погледом на то, да се мој предлог може свршити без особитог законодавног одобрења простом потврдом од стране владе, препоручује се следећи пројект ванредној оцени друштва тим пре, што се потпуно чува самостални карактер друштва и што се оснива на системи, која је потпуно нова, те није досада примењена ни од каквог друштва ни од какве државе.

Пројекат

§. 1.

Уз суделовање банкарске куће оствариће Англо-Аустријска банка у Бечу у корист српског друштва Црвенога Крста лутријски зајам, који је друштво емитирало под следећим условима.

§. 2.

Српско друштво Црвенога Крста добија за повластицу дату мојој банкарској кући суму од 1,000.000 динара у готовом

новцу на слободно расположење а не прима зато никакву одговорност, нити за испуњење плана извлачења нити за исплату згодитака и амортизације, него задржава само себи право да надзирава да се извлачење тачно врши.

Потписани обвезује се да положи потребан амортизациони фонд код Англо Банке или код ц. к. повл. Народне Банке у Бечу.

О суми у 1,000.000 дин. која се друштву даје, не може се даље говорити, т. ј. нити је може понуђач смањити нити друштво повисити.

§. 3.

Амортизациони фонд, који се без икаквог даљег плаћања од стране друштва полаже код Англо Банке или Народне Банке износи 4,000.000 фор. ау. вр. номинално или 10,000.000 дин. 4⁰/₀ угар. злат. ренте.

На основу тога фонда прима потписани од српског друштва „Црвенога Крста“ :

1,000.000 срећака по 10 дин. комад по приложеном плану извлачења, чије се ванредно својство у томе састоји, да се амортизација и згодитци потпуно исплаћују из интереса горње ренте и то за све време извлачења, т. ј. за 35¹/₂ година.

По истеку тога рока заостају још 500.000 ком. срећака не извучених, а ове ће се из потпуно недирнутог амортизационог фонда од 10,000.000 4⁰/₀ угар. златне ренте уништити односно исплатити, тако, да свака срећка добија 20 дин. номинално ренте.

§. 4.

Осим горњих 4,000.000 фор. злат. ренте положиће потписани код Англо Банке у готову 650.686 дин. којом се сумом исплаћује у првим годинама вишак згодитака преко прихода купонских.

§. 5.

Згодитци мењају се од 200.000, 100.000, 80.000 дин. до најмањих згодитака од 12 на 15 дин. а исплаћују се ис-

кључно из интереса депо-а, тако, да друштво српског Црвенога Крста нема никакве одговорности ни за исплату згодитака ни за амортизацију.

§. 3.

Кад Главна Скупштина српског друштва Црвенога Крста прими овај пројекат и кад га одобри краљ. влада, Главни је Одбор обвезан да позове потписану банкарску кућу, да за четир недеље од дана препоручено послатог одговора Главног Одбора, положи код благајне друштвене кауцију у готову у 200.000 дин. Чим се ова кауција положи, дужан је Главни Одбор да предузме код краљ. срп. владе нужне кораке да се у корист друштва издате срећке могу котирати на берзи у Бечу.

§. 7.

Кад се положи потпун 1.000.000 дин. српском друштву Црвенога Крста и кад се положи 10,000.000 дин. 4⁰/₀ угар. злат. ренте као и готовина у 650.686 дин. код Англо Банке, друштво Црвенога Крста издаће срећке потписаној банкарској кући Ад. Шпрингер & Касел.

Штампање срећака извршиће се под надзором српског друштва Црвенога Крста, а о трошку речене банкарске куће или њеног правног пријемника.

§. 8.

Ако аустријска влада не одобри котирање срећака на бечкој берзи, то ће се кауција у 200.000 динара одмах потписаној фирми вратити, а посао сматра се као ништаван, тако да ни једна страна не може од друге тражити накнаду штете.

§. 9.

По пријему ове понуде од стране српског друштва Црвенога Крста и по одобрењу од стране краљ. владе (§. 6). па у року од четир недеље рачунећи од дана позива (§. 6.) друштво неће ступати са никим у преговоре о сличној понуди а

полагање кауције од стране понуђача довољно је као знак, да је посао са његове стране свршен. Позив да се кауција положи или саопштење владиног одобрења од стране друштва, важи као прећутан пристапак и као пријем ове понуде од стране друштва Црвенога Крста.

§. 10.

У току четир недеље по објави и позиву од стране друштва упућеног г. Ад. Шпрингеру и Каселу да кауцију положи, (§. 9 и 6.) задржавају они право да сасвим одступе од ове понуде, а друштво не може зато тражити никакве понуде.

§. 11.

Банкарска кућа Шпрингера и Касела сноси све штемпларинске трошкове, који су скопчани са дефинитивном емисијом.

§. 12.

Извлачење биће у Бечу начином, као код свију других јавних срећака.

Исплата згодитака извршиће се на три месеца по вучењу код Англо Банке или њене правне пријемнице, где ће се по истеку 35¹/₂ год. извлачења извршити и амортизовање заосталих 500.000 ком. срећака на основу ренте у 10,000.000 динара.

§. 13.

Поставиће се надзорни Одбор за који именује три члана српско друштво Црвенога Крста а три Англо Банка. Ових шест чланова бирају седмог независног човека за свога старешину. Задаћа овог надзорног одбора састоји се у томе, да могу присутни бити при вучењу, да воде бригу о томе, да се годишњи интереси депо-а од 10,000.000 дин. употребљују за цел горе намењену, напослетку, да све, што се односи на управу и коначни распоред фонда, надзиравају и извршују.

Англо банка добиће за отпављање ове службе, за чување депо-а, за трошкове око извлачења и исплату срећака $\frac{1}{4}\%$ годишње, која је сума узета у обзир у плану извлачења, а коју ће речена банка или њена правна пријемница бити власна да одбије од годишњих купонских прихода.

Чланови надзорног одбора немају права на накнаду.

§. 14.

За све могуће правне односе (уништења и т. д.) признаје се надлежност бечког трговачког суда.

§. 15.

Текст срећака утврдиће се споразумно између уговорача. У тексту стајаће изјава, да се срећке издају у корист српског друштва Црвенога Крста и да се гарантује исплата само на основу депо-а, за који Англо банка одговара.

Текст срећака биће на српском, немачком и француском језику.

На полеђини сваке срећке биће план извлачења.

§. 16.

План извлачења приложен је под %.

§. 17.

Друштво је обвезано да ову понуду у што краћем времену узме по својим статутима у поступак, да тражи владино одобрење, а затим да непремено извести г.г. Ад. Шпрингера и Касела.

Пошто је приложени план извлачења моја умна својина, то се у случају, да се моја понуда одбије, не може чинити употреба од њега, што ћете изволети мени потврдити.

Напоследку моли покорно потписани славни Главни Одбор да му изволи потврдити пријем ове понуде и узима част

да још једаред изјави да ће се исплата срећака у номинално 10,000.000 динара од стране потписаног извршити пошто положи :

- 1.) 10,000.000 дин. 4⁰/₀ злат. ренте код Англо Банке.
  - 2.) 650.686 дин. и у готовом код Англо Банке.
  - 3.) 1,000.000 дин. у готовом друштву Црвенога Крста.
- Београд 10/22 Фебруара 1885 г.

С поштовањем

Ад. Шпрингер и Касел

Председник г. Вујовић саопштава, да је понуђачу потврђен пријем понуде, а затим отвара генералну дебату о понуди.

Г. И. Маргетић мишлења је, да се понуда одбаци и приступи остварењу срећака као што је у начелу усвојено на VII. друштвеном скупу, што ће од много веће користи бити за друштво, него ова понуда, која има још тежих услова него Меркурова понуда.

Г. Др. Р. Лазаревић предлаже да се приступи проучавању понуде.

Г. М. Ст. Марковић одговара г. Маргетићу, да се не може приступити остварењу онога плана, о коме он говори, јер нема пуноважног решења, ни одборског ни скупштинског.

Г. Др. Гонсијеровски је за проучавање понуде, а тражи да се одмах пошаље један препис г. министру финансије, са којим је приватно о овоме предлогу говорио и који му је изјавио своје мишлење, да неће тешко бити израдити котирање на бечкој берзи.

Г. Вујовић саопштава да је дао превод већ г. министру финансије.

Г. С. Турчић жели да се с истом вољом као и при ранијој понуди, приступи проучавању ове понуде, не појми, зашто је г. Маргетић противан, кад нам понуда обећава извесне користи, а — по општем утиску, који је читање понуде на њега учинило — не налаже нам она никакве материјалне обвезе. Он предлаже да се приступи специјалном претресу, али не као пређе у комисији, него у пуној седници одборској, у коју да се позову ранији г.г. стручњаци.

Г. Др. Медовић сматра да је Одбор дужан да узме у претрес сваки предлог, који иде на умножење друштвених средстава. Примењујући ово начело на конкретан случај, жели да се приступи специјалној дебати и усваја с тога предлог г. Ђурчића. Међутим жели да се Одбор извести о банкарској кући, која је понуду поднела.

Г. Ж. Јовичић није за одбијање, јер је од људи, којима је саопштио ову понуду и који су вешти у финансијским стварима чуо, да је понуда корисна. Упућујући на политичне прилике, које нашу земљу окружују с једне стране, и на недовољна средства, којима друштво располаже са друге стране, жели да се понуда жарко прихвати.

Г. М. Јовановић мишљења је да се одмах приступи специјалном проучавању понуде, али не у одборској седници, но у комисији три четири одборника и уз саветовање пређашњих стручњака.

Г. М. Ст. Марковић усваја предлог г. Ђурчића, али противан је да се понуда саопштава влади, док је не усвоји друштво, дакле Одбор и Скупштина.

Г. Др. Гонсијеровски држи да се може саопштити влади понуда док је Одбор студира.

Г. Др. Медовић мисли да неби било корисно подносити влади понуду, док се у друштву не усвоји. Зато тражи да се одмах приступи њеном проучавању и предлаже да се у ограниченом броју печата.

Г. Стева Ђурчић потпомаже предлог предговорника.

Г. В. Вујовић изјављује своје мишљење, да је ова понуда много боља од раније, зато се и он слаже с оним говорницима, који предлажу да се приступи специјалном претресу понуде.

Затим је г. Председник, ресумирајући све говоре, ставио на већање следеће предлоге :

I

Да се приступи специјалном претресу понуде, а у тој цели да се она отштампа у 50 примерака и распошље одборницима и стручњацима.

Предлог је усвојен са свима против једног гласа (г. Маргетића) а секретар је овлашћен да штампање изврши и да настане да се слог одмах уништи, јер се одбор обвезао понуђачу да ће његову понуду, као умну својину његову, чувати.

II

Да Главни Одбор са ранијим стручњацима у заједничкој седници доносе одлуку о понуди, но с тим, да стручњаци имају само саветни глас.

Усваја се са свима против једног гласа (г. Маргетића.)

III

Да се саопшти понуда влади пре него што се проучи у Одбору.

Овај је предлог одбачен.

Председник закључује састанак с тим, да ће сазвати Одборску Седницу најдаље у идућу недељу, а да ће се међутим послати понуда свима г.г. одборницима и стручњацима на проучавање.

Председник Глав. Одбора

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Седница председништва

28 фебруара 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, д-р Медовић, д-р Гонсијеровски, Н. Крсмановић, К. Лекић, Д. Пешика, и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Магационар извештава да је саставио закључни рачун о примању и издавању магацина у години 1884.

Решава се да се магацин прегледа, а за састав инвентара да се умоле чланови одборски г.г. М. Јовановић, Др. Л. Стефановић и С. Ђурчић.

Бр. 2.

Трифун Хрваћанин инвалид без ноге моли за помоћ. Одобрава му се 24 динара.

Бр. 3.

Прочитан је предлог под бр. 29. г.г. М. Ст. Марковића и Д. Пешике којим предлажу да се у случају смрти чланова одборских или заслужних чланова друштвених изјави жалост црном заставом на дому друштвеном.

Предлог је усвојен.

Бр. 4.

Прочитано је писмо председнице америчког друштва Црвенога Крста, којим позива наше друштво, да пошље на изложбу у Њу-Орлеану српску земаљску заставу, јер ће на изложби бити све заставе земаља, које су приступиле Женевској Конвенцији.

Да г. председник упита Владу, хоће ли одобрити, да пошљемо народну заставу.

Бр. 5.

Секретар предлаже да Главни Одбор пошље свога изасланика на изложбу у Анверу, и предлаже за то г. Др. К. Гонсијеровског члана одборског и председника санитетског одсека.

Председништво усваја овај предлог с тим, да се изнесе на потврду одбору.

Бр. 6.

Г. Министар војни јавља да је образовао комисију за оцену Ручника ратних закона и да је за члана те комисије

одредио од стране друштва секретара одборског г. Милана Ст. Марковића.

Узима се на знање, а секретар се упућује да на позиве председника комисијског г. ђенерала М. Лешјанина, иде на састанке комисијске.

Бр. 7.

Талијанско друштво Црвенога Крста јавља за избор новог председника.

Честитати избор.

Бр. 8.

Белгијско друштво Црвенога Крста позива наш Главни Одбор да учествује на изложби одељења Црвенога Крста у Анверу.

У истом смислу позива и г. министар народне привреде српско друштво Црвенога Крста.

Одговорити белгијском Главном Одбору и г. министру да ће друштво послати свога изасланика, али да нема модела и мустара, које би могло изложити на углед.

Бр. 9.

Саопштен је циркулар бр. 58 међународног одбора у Женеви о стечају за покретну амбуланцију.

Реферат о томе да поднесе одбору секретар, а распис о томе да се објави у званичним новинама и у службеном војном листу.

Бр. 10.

Благајник одбора за рањено војнике у Нанси шиље одбору „Ручник за носиоце“ израђене нарочитом стручном комисијом.

Одбор прима са захвалношћу послати примерак и решава да се за друштвену библиотеку и пододборе поруче 10 примерака.

Бр. 11.

Председништво по предлогу одборском одлучује :

Да се заслужном и многогодишњем члану одборском г. Јовану Бошковићу, професору велике школе, подари друштвено одличје.

*Председник Главног Одбора,
члан државног савета,
В. Вујовић*

*Бележио
Секретар Главног Одбора
М. Ст. Марковић*

Састанак Главног Одбора

3 марта 1885 год.

Били су : г.г. В. Вујовић, Ж. Јовичић, Др. Медовић, М. Јовановић, С. Ђурчић. Др. Лазаревић, И. Маргетић, Д. Милутиновић, К. Лекић, Д. Пешика, М. Ст. Марковић. Од стручњака : г. Петар Живковић проф. реалке.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка одборског од 24. фебруара бр. 66.

Бр. 2.

Г. Председник јавља да на данашњи састанак не могу доћи одборници г. г. Ј. Мишковић и С. Николајевић, што је Узето на знање.

Бр. 3.

Г. Лекић пита да ли се Одбор известио о фирми, која је поднела лутријску понуду, јер то сматра за важно, на шта г. председник изјављује да је Г. министра председника већ умолио да се о томе извести и њему саопшти.

Бр. 4.

Услед прочитаног протокола предходно састанка г. Маргетић вели, да у протокол није ушло све оно што је казао односно одбијања од његове стране понуде Шпрингера и Касела из Беча, за издавање лозова Српског Црвеног Крста, о чему је вели, као што је на састанку казао, сам своје разлоге написао и г. Марковићу секретару друштва, као своје одвојено мишлење које, се у проткол увести има, доставио.

Секретар одговара, да није могао то онако, као што му је достављено у протокол ставити, јер налази да има у писмено нових навода, о којима није на састанку говорено, па се с тога не би подударали говори оних одборника, који су г. Маргетићу одговарали. Он бележи, вели, смисао говора сваког одборника, а не може стенографисати га од речи до речи. То ће се најбоље видети, кад се прочита оно, што је г. Маргетић написао, па сравни с оним, што је он заиста говорио.

Г. Маргетић вели, да је свима познато како је он говорио о узалудном послу, што ће се око проучавања подобних понуда имати, чим ће се издавање срећака од стране самог друштва на штету истог спречавати. У протоколу, што је г. Марковић саставио нема спомена о том, а оно што се њему чини да су нови изрази, то није ништа друго него природно објашнење оног што је речено. Пошто је Главни Одбор решио да узме речену понуду у проучавању, то г. Маргетић вели, да он нема ништа против тога, само захтева да његово мишлење, које је одвојено од осталих мишлења дође с разлозима потпуно у протокол данашњи седнице пре него што Одбор приступи детаљном проучавању исте понуде, а то је:

Да он налази, да се са проучавањем и испитивањем подобних понуда само дангуби и спречава извршење закључка скупштине Црвенога Крста од 20. Маја 1884 год. по ком би наш Црвени Крст сам своје срећке издавати могао. Ми смо вели, пре кратког времена имали подобну понуду од стране банкарске куће Меркура у Бечу, па је после тромесечног рада и испитивања цела ствар наишла на сметњу и била одбачена. У садањој понуди, која је врло глатко и вешто састављена, он

налази да има још више закачака и тежих услова, него у претходећој понуди и држи, да ће и та понуда после дугог проучавања на велике сметње наићи и одбачена бити, ако само наш Црвени Крст умео буде све финоће исте понуде прозрети и вештом бечком банкарју своје противуслове ставити. Овим ће се вели, Црвени Крст само у забуну доводити и задржавати, да сам своје срећке не издаје и другим банкарима и продавцима на продају са извесним умереним процентом и провизионом не издаје, као што ће тако радити и речени понуђач, ако му наш Црвени Крст у накнаду за један милион динара изда својих обвезница за 10,000.000 динара, на којима ће било да их распрода, било да са нераспроданим игра, извесно више милиона динара чисте добити имати.

Пошто је Одбор Црвенога Крста приступио детаљном прегледању понуде, то је г. Маргетић, не желећи у том узалудном раду даље учествовати иступио из седнице, приметивши да се све то у протоколу састанка констатује.

Бр. 5.

Приступљено је специјално претресу понуде. Изостављен је увод писма к пројекту. У §. 1. пројекта изостављене су речи „који је друштво емитирало“, те према томе гласи :

§. 1.

„Уз суделовање потписане банкарске куће оствариће Англо аустријска банка у Бечу у корист српског друштва Црвенога Крста лутријски зајам под следећим условима“.

Код §. 2. један део г.г. одборника био је за то да друштво одбије од себе право надзора око извлачења срећака, а други је тражио да се то право, које нам сам понуђач уступа, очува, јер од друштва стоји хоће ли у поједином случају чинити употребе од тога права или не. Ово су тражили тим пре што право надзора није везано ни са каквом материјалном одговорношћу друштвеном.

То питање стављено је на гласање, а уз додатак, да право надзора не носи за друштво никакве материјалне одговорно-

ети, па су гласали *за*: г.г. М. Јовановић, Д. Милутиновућ, С. Ђурчић, Др. Лазаревић, М. Ст. Марковић. *Против*: г.г. Вујовић, Медовић, Јовичић, Лекћ Пешика.

Пошто су гласови подједнако подељени, то је по §. 30. пословника већина у овом случају на оној страни, на којој је председник.

По учињеној стилизацији усвојен је и гласи према томе:

§. 2.

„Српско друштво Црвенога Крста добија за повластицу дату нашој банкарској кући суму од један милион динара, у готовом новцу на слободно расположење, а не прима за то никакву одговорност нити за испуњење плана извлачења, нити за исплату згодитака и амортизације.

Потписани обвезују су да положе потребни амортизацијони фонд код Англо банке или код ц. к. повл. народне банке у Бечу.

О суми у један милијон динара, која се друштву даје, не може се даље говорити, т. ј. нити је може понуђач смањити, нити друштво повисити.

Даљи претрес одложен је за идућу седницу.

Бр. 6.

Г. Председник пита хоће ли се по тражењу Мис Кларе Бартонове, председнице Америчког друштва Црвенога Крста, шиљати застава народна на светску изложбу у Њу-Орлеану.

Пошто се изложба затвара у Мају то је већином гласова решено, да се застава не шиље. о чему да се извести Мис Бартонова и да јој се изјави захвалност на позиву.

Председник Гл. Одбора

В. Вујовић.

Бележио:

Секретар Гл. Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

7 марта 1884.

Били су: г.г. Вујовић, Д-р Медовић, Д-р Гонсијеровски, Маргетић, Крسمановић, С. Ђурчић, Д-р Лазаревић, Д. Милутиновић, Ж. Јовичић, М. Јовановић, К. Лекић и М. Ст. Марковић.

Од г.г. стручњака: Петар Живковић проф. реалке.

М. Ж. Ђорђевић трг.

Радивој Предић шеф књг. нар. банке.

Бр. 1.

Г. председник саопштава да су јавили да неће доћи на састанак г.г. Д-р Стефановић и Пешика, а да је г. С. Николајевић, изјавио на позиву да због многих својих послова подноси оставку на одборништво.

То исто учинио је писмом г. Ст. Бошковић.

Оставке су усвојене.

Бр. 2.

Г. председник саопштава да се по дневном реду имају изабрати два, а услед сада споменуте оставке, три члана за Главни Одбор.

Пошто се претресло питање, хоће ли се попуњавати упражњена места одборничка услед предстојећег главног скупа, коме то право припада, решено је, да се због важних предмета који су на дневном реду а који се морају скупштини поднети, приступи попуњавању упражњених одборничких места.

Услед тога су изабрани за чланове Главног Одбора:

1) Г. Ђорђе С. Симић дипл. агенат и ђен. консул (једногласно).

2) Г. Д-р Михаило Вујић проф. вел. школе (са свима против једног гласа).

3) Г. Лазар Андрејевић банкар (једногласно).

Бр. 3.

Према правилима друштвеним и пословнику Гл. Одбора, одређује се главни годишњи скуп друштвени за други дан

Ускрса 25. Марта у 9 часова пре подне са следећим дневним редом :

I. Извештај о раду друштвеном за време од 1. Јануара до 31. Децембра 1884 год., а на име :

- 1) О раду Главног Одбора;
- 2) О новчаном стању Главног Одбора;
- 3) О стању магацина при Главном Одбору;
- 4) О стању друштвених пододбора.

II. Предлози упућени Главном Одбору;

III. Избор прегледача друштвених рачуна;

IV. Предлози и саопштења скупу од стране Гл. Одбора;

V. Избор нових чланова за Главни Одбор.

Бр. 4.

Настављен је специјални претрес лутријске понуде. Услед тога удаљује се из седнице г. Маргетић.

Код §. 3. предлаже г. Милутиновић да депо буде код српске народне банке. Пошто овај предлог нико није потпомагао, јер стоји у опреци са целим планом и системом понуде, усвојен је §. 3. понуде, те гласи по незнатној стилистичној измени овако :

§. 3.

Амортизацијони фонд, који без икаквог даљег плаћања од стране друштва Црвенога Крста полажемо код Англо банке или народне банке, износи 4,000.000 фор. аустр. вред. номинално или 10,000.000 дин. 4⁰/₀ угар. злат. ренте.

На основу тога фонда примају потписани од српског друштва Црвенога Крста:

1,000.000 срећака по 10 дин. ком. по приложеном плану извлачења, чије се ванредно својство у томе састоји, да се амортизација и згодитци потпуно исплаћују из интереса горње ренте и то за све време извлачења, т. ј. за 35¹/₂ год.

По истеку тога рока заостају још 500.000 ком. срећака не извучених, а ове ће се из потпуно недирнутог амортизацијоног фонда од 10.000.000 4⁰/₀ угар. злат. ренте уништити

односно исплатити, тако да свака срећка добија 20 дин. номинално ренте.

Код §. 4. г. М. Ж. Ђорђевић налази да суму од 650.686 дин. треба увећати са 150.000 дин. На ово примећује г. М. Ст. Марковић да је понуђена цифра довољна, као што ју је и он израчунао. Услед тога умољавају се г.г. Ђорђевић, Живковић и Марковић да заједнички пронађу, која је сума потребна, па та да се и стави у овом §. Остало се усваја и сада гласи :

§. 4.

Осим горњих 4,000.000 фор. златне ренте положиће потписани код Англо банке или ц. к. народне банке у готову . . . . . дин. којом се сумом исплаћује у првим годинама вишак згодитака преко прихода купонских.

§. 5. усвојен је без измене те гласи :

§. 5.

Згодитци мењају се од 200.000, 100.0000, 80.00 дин. до најмањих згодитака од 12 на 15 дин. а исплаћују се искључно из интереса депо-а, тако да друштво срп. Црвсн. Крста нема никакве одговорности ни за исплату згодитака ни за амортизацију.

Код §. 6. замењена је реч „га“ у другом реду са „то“.

§. 6.

Кад главна скупштина срп. друштва Црвенога Крста прими овај пројекат и кад то одобри краљ.-срп. влада Главни је Одбор обвезан да позове потписану банкарску кућу, да за четир недеље од дана препоручено послатог одговора Главног Одбора, положи код благајне друштвене кауцију у готову у 200.000 дин. Чим се ова кауција положи, дужан је Главни Одбор да предузме код краљ.-српске владе нужне кораке, да се у корист друштва издате срећке могу котирати на берзи у Бечу.

Код §. 7. тражи г. Медовић, а усвајају остали г.г. чланови, да понуђачи буду дужни доказати друштву, да су амортизацијони фонд положили.

Г. Ђурчић предлаже а Одбор усваја, да изостану речи у другој алинеји, „или њеног правног пријемника“.

Према овим изменама и допунама гласи :

§. 7.

Кад се положи потпун 1,000.000 дин. срп. друштву Црвенога Крста и кад се положи 10,000.000 дин. 4⁰/₀ угар. злат. ренте, као и готовина у..... дин. код Англо банке или ц. к. народне банке, друштво Црвенога Крста издаће срећке потписаној банкарској кући Шпрингер и Касел.

Шпрингер и Касел дужни су поднети срп. посланством у Бечу потврђене доказе о томе, да су ове фондове заиста положили.

Штампање срећака извршиће се под надзором срп. друштва Црвенога Крста, а о трошку речене банкарске куће.

Следећи §. §. 8, 10 и 11 усвојеки су без измене : у §. 9. изостављено је све што иде после речи „друштво неће ступати са никим у преговоре о сличној понуди.“ Код §. 12. учињена је само мала стилистична измена и додатак : „или ц. к. народне банке“.

Према томе гласе §§. 8—12 овако :

§. 8.

Ако аустријска влада не одобри котирање срећака на бечкој берзи, те ће се кауција у 200.000 дин. одмах потписаној фирми вратити, а посао сматра се као ништаван, тако да ни једна страна не може од друге тражити накнаду штете.

§. 9.

По пријему ове понуде од стране срп. друштва Црвенога Крста и по одобрењу од стране краљ. владе (§. 6.) па у року од четири недеље, рачунећи од дана позива (§. 6.) друштво неће ступати са никим у преговоре о сличној понуди.

§. 10.

У току четири недеље по објави и позиву од стране друштва упућеног г. Ад. Шпрингеру и Каселу, да кауцију положе (§. 6 и 9), задржавају они право да сасвим одступе од ове понуде, а друштво не може зато тражити никакве накнаде.

§. 11.

Банкарска кућа Шпрингер и Касел сноси све штемпларинске трошкове, који су скопчани са дефинитивном емисијом.

§. 12.

Извлачење биће у Бечу начином, као код свију других јавних срећака.

Исплата згодитака извршиће се на три месеца по вучењу код Англо банке или ц. кр. народне банке или њихових правних пријемница, где ће се по истеку $35\frac{1}{2}$ год. извлачења извршити и амортизовање заосталих 500.000 ком. срећака на основу ренте у 10,000.000 динара.

Даљи претрес одложен је за идућу седницу, која ће се држати 9. Марта.

Бр. 5.

Г. Предић, на питање г. председниково, да каже своје мишлење о овоме пројекту, одговара, да је пројекат врло добар и он предлаже и тражи, да друштво надзор никако не напусти, а на идућем састанку даће још опширније своје мишлење.

*Председник Главни Одбора
Члан државни Савета*

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Главни Одбора

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

9 марта 1885 год.

Били су : г.г. В. Вујовић, Ж. Јовичић, Ђ. С. Симић, М. Јовановић, М. Вујић, Л. Андрејевић, д-р Лазаревић, д-р. Гонсијеровски, Ст. Ђурчић, Д. Милутиновић, К. Лекић, Д. Пешика, и М. Ст. Марковић.

Од стручњака : г. М. Ж. Ђорђевић.

Бр. 1.

Г. Ђорђе Симић изјављује захвалност на почасти, која му је указана избором за члана Главног Одбора, обећавајући да ће као и пређе радити на задаћи друштвеној, а г. председник у име своје и Одбора изјављује благодарност г.г. која су се одборништва примила.

Бр. 2.

Г. Председник саопштава да су јавили да неће на данашњи састанак доћи г.г. Ј. Мишковић и Н. Крсмановић.

Узима се на знање.

Бр. 3.

Прочитани и усвојени су протоколи састанака Гл. Одбора од 3. ов. бр. 88 и 7. ов. мес. бр. 91.

Бр. 4.

Г. Димитрије Пешика жели да уђе у данашњи протокол, да је са прошлог састанка одборског изостао, што је у исто време имао седницу Одбор за помоћ цркви св. Александра Невског, у коме је он члан, а о чему је и писмено јавио г. председнику. Осим тога жели да се забележи да је био противан бирању чланова за Главни Одбор, због предстојећег главног скупа, који ће бити у ов. мес.

Узето на знање.

Бр. 5.

Приступљено је даљем претресу пројекта о срећкама, а на име §. 13. Поведена је реч *начелно* о томе, хоће ли друштво Црвенога Крста задржати право да бира чланове надзорног одбора или не. У току те дебате г. Ђ. Симић, жели, да аморти. фонд не буде код Англо Банке, него код Народне банке у Бечу и изјављује да би он био да друштво задржи надзор, за све време извлачења, и да би према томе, да је био присутан, гласао за §. 2. онако, као што је првобитно у понуди гласило.

Против надзора говорили су г.г. Лекић, Медовић и Вујовић.

За надзор говорили су: г.г. Ђурчић, Вујић, Марковић, Милутиновић, Гонсијеровски, Симић, Јовановић, Андрејевић.

Затим је г. председник ставио на гласање питање о надзору, те су гласали:

За: г.г. Гонсијеровски, Др. Лазаревић, Андрејевић, Марковић, Симић, Милутиновић, Ђурчић, Јовановић, Вујић, Јовичић. —

Против: г.г. Лекић, Пешика, Медовић, Вујовић.

Према томе је питање о надзору усвојено са 10 против 4 гласа, а једногласно је усвојено да депô буде код народне банке, што се има ставити у све претходеће §§.-е.

По томе усвојен је и гласи овако:

§. 13.

Поставиће се надзорни одбор, за који именује три члана срп. друштво Црв. Крста, а три Англо банка. Ових шест чланова бирају седмог независног човека за свога старешину. Задаћа овог надзорног одбора састоји се у томе, да могу присутни бити при вучењу, да воде бригу о томе, да се годишњи интереси депоа од 10.000.000 дин. употребљују за цел горе намењену, напоследку да све, што се односи на управу и коначни распоред фонда, надзиравају и извршују.

Англо банка добиће за отправањање ове службе, за трошкове око извлачења и исплату срећака $\frac{1}{4}\%$ годишње, која

је сума узета у обзир у плану извлачења, а коју ће речена банка или њена правна пријемница бити власна да одбије од годишњих купонских прихода.

Чланови надзорног одбора немају права на накнаду.“

После овога г. Др. Медовић, жели да се прибележи у протокол да он није за §. 13, јер налази да би било нелогично према дојакошњем раду да га он усвоји, даље држи да је излишно, да може дати повода споровима, дакле не само моралној одговорности, него можда и безуспешним трошковима. Пошто је тај §. 13. усвојен, то он не саме одустаје од даљег учествовања у дебати по овоме предмету него моли, да се сматра као да није ни до сада учествовао у претресу овога пројекта.

Г. Лекић, придружује се изјави г. Медовићевој.

Г. Вујовић, обећава да ће дати на писмено своје разлоге против овог §-а.

Код §. 14. примећује г. М. Ст. Марковић, да се наређења тога §-а односе на евентуалне спорове или оне судске поступке, који би се могли породити између купаца срећака и банке, која за згодитке одговара, а никако се не односи нити може бити каквог спора између друштва Црвенога Крста и банке или понуђачке фирме, јер се полагањем целе уговорене суме раскида сваки правни однос између нашега друштва и понуђача или банке. Према томе допуњен је и гласи :

§. 14.

„За све могуће правне односе између купаца срећака и банке, која их издаје (за уништења и т. д.) надлежан је бечки трговачки суд.“

Код §. 15. изјављује г. Михаило Вујић, да цела тежина предстојећег уговора лежи у овом §. и предлаже допуну, којом се још јасније доказује одговорност Англо банке. Према тој усвојеној допуни гласи сада

§. 15.

„Текст срећака утврдиће се споразумно између уговорача. У тексту стајаће изјава, да се срећке издају у корист срп.

друштва Црвеног Крста и да како за потпуну исплату њихову тако и за исплату свију згодитака за све време извлачења од 35¹/₂ год. гарантује и одговара Англо аустријска банка.

Текст сређака биће на српском, немачком и француском језику.

На полеђини сваке сређеке биће план извлачења.“

„План извлачења приложен је под ./.“

Пошто се о тексту морамо споразумети са понуђачем, то је решено да се одма од њега изиште концепт текста.

Усвојен је по понуди и гласи :

§. 16.

О плану извлачења и амортизације дао је г. Петар Живковић написмено своје мишљење у коме тражи, да друштво одржи чврст надзор над целом операцијом и исправља две погрешке, које у члану постоје:

1). У предпоследњој групи згодитака (1908 до 1915) изостао је број мањих згодитака, којих треба да буде 13.

2). У последњој групи серија (1916—1920) треба да стоји 101 место 105, као што је у понуди.

Г. председник саопштава да су Шпрингер & Касел јавили за прву исправку, по којој треба да буде број мањих згодитака 20, што је исправно. А другу исправку, са којом се се слаже и г. М. Ђорђевић, Одбор узима на знање и према томе усваја план извлачења и амортизације са наведеним исправкама.

Бр. 6.

Г. М. Ст. Марковић предлаже и Одбор усваја следећу допуну к §. 6.

„Ако би Шпрингер & Касел после положене кауције и издејствованог котирања на бечкој берзи одустали од овога уговора, губе положену кауцију у корист друштва Црвенога Крста.“

Бр. 7.

Г. Председник овлашћује секретара да изиште од Ш. & К. детаљно објаснење о суми, о којој говори §. 4. понуде пошто се у томе не слажу стручњаци, као и да тражи концепт текста срећака.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

13 марта 1885 год.

Били су: г.г В. Вујовић, Др. Медовић, Ђ. Симић, Ж. Јовичић, Дим. Милутиновић, М. Јовановић, Др. Лазаревић, Ст. Ђурчић, д-р Гонсијеровски, Д. Пешика, Л. Андрејевић, К. Лекић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка одборског од 9 марта ове год. Бр. 97.

Бр. 2.

Приступљено је читању понуде Шпрингера & Касела по тексту, који је у досадањим седницама одборским усвојен. Одбор прима тај текст без даљих измена.

Секретар М. Ст. Марковић предлаже допуну, по којој би половина свију сума, које претекну од неподигнутих згоди-така, припале по истеку рока за извлачење одређеног, као чиста добит друштву Црвенога Крста.

Одбор усваја ову допуну као §. 17 уговора.

Г. Дим. Милутиновић жели, да се утврди, да у дефинитивном уговору буде српски текст меродаван.

Одбор усваја и ову допуну као §. 18 уговора.

Бр. 3.

Цео текст уговора по редакцији одборској гласи дакле према свему овако :

§. 1.

Уз суделовање потписане банкарске куће оствариће Англо аустријска банка у Бечу у корист српског друштва Црвенога Крста лутријски зајам, под следећим условима.

§. 2.

Српско друштво Црвенога Крста добија за повластицу, дату нашој банкарској кући, суму од 1,000.000 динара у готовом новцу на слободно расположење, а не прима за то никакву одговорност, нити за испуњење плана извлачења нити за исплату згодитака и амортизације.

Потписани обвезују се да положе потребни амортизацијони фонд код ц. кр. повл. Народне банке у Бечу.

О суми у 1,000.000 дин. која се друштву даје, не може се даље говорити т. ј. нити је може понуђач смањити, нити друштво повисити.

§. 3.

Амортизацијони фонд, који без икаквог даљег плаћања од стране друштва Црвенога Крста полажемо код народне банке, износи 4,000.000 фор. аустр. вредности номинало или 10,000.000 динара 4⁰/₀ угарске златне ренте.

На основу тога фонда примају потписани од српског друштва Црвенога Крста

1,000.000 срећака по 10 дин. комад по приложеном плану извлачења, чије се ванредно својство у томе састоји да се амор-

тизација и згодитци потпуно исплаћују из интереса горње ренте и то за све време извлачења т. ј. за $35\frac{1}{2}$ године.

По истеку тога рока заостају још 500.000 ком. срећака не извучених, а ове ће се из потпону недирнутог амортизационог фонда од 10,000.000 4% угар. злат. ренте уништити односно исплитити, тако да свака срећка добија 20 дин. номиналне ренте.

§. 4.

Осим горњих 4,000.000 фор. златне ренте положиће потписани код ц. кр. народне банке у готову . . . . . дин. којом се сумом исплаћује у првим годинама вишак згодитака преко прихода купонских.

§. 5.

Згодитци мењају се од 200.000, 100.000, 80.000 дин. до најмањих згодитака од 12 до 15 дин., а исплаћује се искључиво из интереса депо-а, тако да друштво српског Црвенога Крста нема никакве одговорности ни за исплату згодитака ни за амортизацију.

§. 6.

Кад главна скупштина српског друштва Црвенога Крста прими овај пројекат и кад то одобри краљ. срп. влада, Главни је Одбор обвезан да позове потписану банкарску кућу да за четир недеље од дана препоручено послатог одговора Главног Одбора, положи код благајне друштвене кауцију у готову у 200.000 дин. Чим се ова кауција положи, дужан је Главни Одбор да предузме код краљ. срп. владе, нужне кораке да се у корист друштва издате срећке могу котирати на берзи у Бечу.

По одобреном котирању, а 8 дана по саопштењу тога потписаној банкарској кући, она је обвезана да остатак у 800.000 дин. положи благајни срп. друштва Црвенога Крста.

Ако би Шпрингер & Касел после положене кауције и издејствованог котирања на бечкој берзи одустали од овог

уговора, губе положену кауцију у корист друштва Црвенога Крста.

§. 7.

Кад се положи потпун 1,000.000 дин. српском друштву Црвенога Крста и кад се положи 10,000.000 дин. 4⁰/₀ угар. злат. ренте као и готовина у . . . . . дин. код народне банке, друштво Црвенога Крста издаће срећке потписаној банкарској кући Шпрингер & Касел.

Шпрингер & Касел дужни су поднети срп. посланством у Бечу потврђене доказе, да су ове фондове заиста положили код народне банке.

Штампање срећака извршиће се под надзором срп. друштва Црвенога Крста, а о трошку речене банкарске куће.

§. 8.

Ако аустријска влада не одобри котирање срећака на бечкој берзи, то ће се кауција у 200.000 дин. одмах потписаној фирми вратити, а посао сматра се као ништаван, тако да ни једна страна не може од друге тражити накнаду штете.

§. 9.

По пријему ове поруде од стране срп. друштва Црвенога Крста и по одобрењу од стране краљ. владе (§. 6) па у року од четир недеље рачунајући од дана позива (§. 5) друштво неће ступати са никим у преговоре о сличној понуди.

§. 10.

У току четир недеље по објави и позиву од стране друштва, упућеног г. Ад Шпрингеру & Каселу, да кауцију положе (§. 9 и 6), задржавају они право да сасвим одступе од ове понуде, а друштво не може зато тражити никакве накнаде.

§. 11.

Банкарска кућа Шпрингер & Касел сноси све штемпларинске трошкове, који су скопчани са дефинитивном емисијом.

§. 12.

Извлачење биће у Бечу начином, као код свију других јавних срећака.

Исплата згодитака извршиће се у три месеца по вучењу код Англо банке или ц. кр. народне бачке или њихових правних пријемница, где ће се по истеку $35\frac{1}{2}$ год. извлачења извршити и амортизовање заосталих 500.000 ком. срећака на основу ренте у 10,000.000 динара.

§. 13.

Поставиће се надзорни одбор, за који именује три члана српско друштво Црвенога Крста, а три Англо банка. Ових шест чланова бирају седмог независног човека за свога старешину. Задаћа овог надзорног одбора састоји се у томе, да могу присутни бити при вучењу, да воде бригу о томе, да се годишњи интереси депо-а у 10,000.000 дин. употребљују за цел горе намењену, напоследку да све, што се односи на управу и коначни распоред фонда, надзиравају и извршују.

Англо банка добиће за отпављање ове службе, за трошкове око извлачења и исплату срећака $\frac{1}{4}\%$ годишње, која је сума узета у обзир у плану извлачења, а коју ће речена банка или њена правна пријемница бити власна да одбије од годишњих купонских прихода.

Чланови надзорног одбора немају права на накнаду.

§. 14.

За све могуће правне односе између купаца срећака и банке, која их издаје (уништења итд.) надлежан је бечки трговачки суд.

§. 15.

Текст срећака утврдиће се споразумно између уговорача. У тексту стајаће изјава, да се срећке издају у корист српског друштва Црвенога Крста и да како за потпуну исплату њи-

хову тако и за исплату свију згодитака за све време извлачења од 35¹/₂ год. гарантује и одговара Англо аустр. банка.

Текст сређака биће на српском, немачком и француском јозику.

На полеђини сваке сређеке биће план извлачења.

§. 16.

План извлачења приложен је под ·/.

§. 17.

Половина оних сума, које по истеку 35¹/₂ година заостану од неподигнутих згодитака и амортизација, припада као чиста добит српском друштву Црвенога Крста.

§. 18.

Код дефинитивног уговора биће меродаван српски текст.

Бр. 4.

Овај пројект, има се превести на немачки и што пре послати Шпрингеру & Каселу.

Превод да изврши секретар, а умољавају се гг. Симић, Турчић и Андрејевић, да превод сравне и заједно са секретаром спроводно писмо за Шпрингера и Касела саставе.

Бр. 5.

Секретар објасњује да су §§. 74 и 75 пословника Главног Одбора, који говоре о раду одборском у време рата, остали не решени услед тога, што је Одбор при претресу пословника био донео одлуку, да наређења тих §§-а одобри друштвена скупштина, јер се код једнога дела г. г. одборника појавило мишљење да та наређења међају штатута друштвена.

Услед тога Одбор се на данашњем састанку упустио понова у оцену тих наређења, па је нашао, да је наведено мишљење неосновано и да по фактичном стању, које у особљу

одборском у ратно доба наступа, не може другчије ни бити, него што је у тим наређењима предвиђено.

Из тих побуда Одбор усвојио је §. 74 и 75 пословника с тим, да отпада потреба да се изнесу главном скупу на знање, пошто ће и тако о целом пословнику бити говора у друштвеном извештају за протеклу годину.

Бр. 6.

Секретар чита свој председништвом усвојен предлог о шиљању друштвеног делегата на изложбу у Анвер, као и писмо г. министра иностраних дела, којим се наше друштво услед позива белгијске владе пита, да ли би било вољно, да на ову изложбу пошаље свога нарочитог изасланика.

Г. Лекић противан је шиљању нарочитог изасланика због трошка, тврдећи да све, што треба, може се из новина дознати.

Г. Др. Медовић говори о практичном значају тог шиљања и користи, које ће друштво од туда имати.

Г. Мих. Јовановић држи да је за решење овога питања надлежан главни скуп, а не Главни Одбор.

Г. Симић жели знати, да ли је предвиђено, које ће време најкорисније бити да изасланик друштвени иде на изложбу.

Одбор усваја предлог о шиљању нарочитог друштвеног изасланика на Анверску изложбу, а уједно начелно утврђује, да је према правилима друштвеним и пословнику Главног Одбор за решење оваквих питања он надлежан.

А за изасланика свога бира, према предлогу поднетом од секретара, председника свога санитетског одсека г. Др. К. Гонсијеровског.

Бр 7.

Секретар чита биланс о примању и издавању Гл. Одбора за 1884 и извештај рачунопрегледача.

Одбор усваја рачун и извештај, а г. Мих. Јовановић примећује, да не би требало да лежи у каси толика готовина, као што се у билансу наводи у 16.908·59 динара.

Бр. 8.

Прочитано је писмо, којим г. Јован Мишковић пуковник јавља да услед премештаја за команданта дринске дивизије не може даље остати чланом Главног Одбора и председником међународног одсека.

Оставка је примљена с тим, да се г. Мишковићу изјави захвалност на његовом раду; а по предлогу Ст. Ђурчића умовљено је председништво, да подари г. Мишковићу у знак признања друштвено одличје.

Бр. 9.

Марија Микић, којој је муж погинуо у првом рату, моли за помоћ.

Одобрава јој се 50 динара и упућује се г. благајник да одмах исплати.

Г. председник саопштава да одбор има у виду да позове на главни скуп Њено Величанство Краљицу Заштитницу.

Одбор решава, да гг. председник, подпредседник и секретар известе Њено Величанство о дану кога ће се главни скуп држати и да умоле Њ. В. да благоволи на скуп доћи.

Бр. 10.

Секретар предлаже да се нарочити акт упути г. министру војном, и да се позове на главни скуп нашег друштва, које сав свој рад посвећује војном санитету. А ако неби могао доћи, да пошаље свога заступника. Ово предлажем на основу постојећег обичаја по другим земљама.

Одбор усваја овај предлог.

Бр. 11.

Г. Председник саопштава, да је друштво наше изгубило смрћу једног свог ревносног члана Др. Младена Јанковића, инспектора санитетских завода.

Одбор одзива се овом саопштењу „Бог да му душу прости“ —

Председник Главног Одбора
Члан државног Савета
В. Вујовић.

Бележио:
Секретар Главног Одбора
Милан Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

20 марта 1884 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ђ. С. Симић, М. Јовановић, Ж. Јовичић, Н. Брсмановић, С. Ђурчић, Л. Андрејевић, К. Лекић, Д-р Гонсијеровски и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка Гл. Одбора од 13. о. мес. бр. 103.

Бр. 2.

Г. председник саопштава да Њ. Величанство Краљица Заштитница, због велике недеље није могла примити чланове одборске, који су требали позвати Њ. Величанство на скуп. С тога је упућен писмен позив Њ. Величанству, који је одмах затим прочитан и усвојен.

Бр. 3.

Секретар чита извештај о радњи Главног Одбора, за год. 1884.

Одбор усваја овај извештај за скуп.

Бр. 4.

Г. Ђорђе Симић чита и преводи писмо Шпрингера и Касела од 30 марта по новом, заједно са пројектом уговора по оним изменама, како их је Гл. Одбор понуђачима саопштио, и са њиховим одговором на те измене.

Шпрингер и Касел усвојили су скоро све измене и допуне предложене од стране Гл. Одбора, а овај усваја понуду њихову у садањој форми, изузимајући неке измене у §. 7. 11. 12. и 14.

Бр. 5.

Г. председник саопштава, да по дневном реду има да се одреди број оних г.г. чланова, који иступају из одбора. Он наводи да по његовом мишлењу има да иступе они, који су најдуже у Одбору, а нису у пр. год. вукли коцку ради иступања. То су : он, г.г. Медовић, Крсмановић, Јовичић, Лекић и Пешика.

Г. Ђ. Симић, наводи, да се по §. 4. друштв. правила имају на скупу попунити онолико одборничких места, колико је у току године упражњено, па само у колико овај број не достиже трећину одборника, да имају иступити најстарији одборници. У овом мишлењу потпомаже га и г. Мих. Јовановић.

Одбор решава, да ове године иступају она г.г. одборници које је г. председник именовао.

Бр. 6.

Секретар саопштава да је г. Д. Пешика поднео обрачун о прилозима за пострадале у Шпанији. Скупљено је свега, које трудом г.г. одборника, које од пошиљања из унутрашњости: 1494 динара.

Одбор решава да се прикушљен новац пошаље шпанол-ском гл. Одбору у Мадрид, а рачун о прилозима да се преда јавности.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*
В. Вујовић.

Бележио
Секретар Главног Одбора
Мил. Ст. Марковић.

Седница председништва

23 марта 1885.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, К. Лекић, Д. Пешика и Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

На основу предлога Гл. Одбора од 9. ов. мес., а ценећи услуге које је друштву учинио г. Ј. Мишковић, као члан Гл. Одбора и председник одсека административног и међународног, председништво решава:

Да се г. Мишковићу подари друштвено одличје Крста.

*Председник Главног Одбора,
члан држ. Савета*
В. Вујовић.

Бележио:
Секретар Главног Одбора
Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

23. Марта 1885 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, Ђ. Симић, Др. Медовић, М. Вујић, Ж. Јовичић, Ст. Турчић, Л. Андрејевић, К. Лекић Д. Пешика, и М. Ст. Марковић.

На овом састанку био је и г. Адолф Шпрингер члан фирме Шпрингер и Касел из Беча.

Бр. 1.

Г. Шпрингер објављује да је узео себи част да се представи Гл. Одбору и да због предстојећег гл. скупа друштвеног лично објасни неке измене, које је он учинио у пројекту по редакцији усвојеној од стране Гл. Одбора.

Пошто је услед тога цео пројекат узет поново у претрес, усвојен је онако, као што гласи овде у прилогу, а у коме ће се раду и скупу поднети.

Бр. 2.

Г. Шпрингер благодари на почаст, коју му је Гл. Одбор данас указао и моли, да се његова ранија понуда од 10/22 фебруара ове год. сматра сада за не важећу, јер је основа понуди она стилизација, каква је данас Гл. Одбором усвојена, нарочито и с тога, што и његова група не пристаје другчије. Затим моли, да Одбор, ако скуп друштвени неби усвојио његову понуду даде њему првенство под истим условима према другим понуђачима.

Одбор решава, да се прва понуда (10 фебруара) сматра за неважећу и да се о томе изда писмено г. Шпрингеру и Каселу. А односно његове молбе Одбор му не може дати никакво решење, јер на скупу један део одбора одступа, али лично обећање вољан му је дати.

Бр. 3.

Прочитано је писмо г. министра војног, којим јавља Гл. Одбору да је за главни друштвени скуп именовao г. др. Саву Петровића санитетског пуковника за заступника војног министарства.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета
В. Вујовић.*

*Бележио
Секретар Главног Одбора
М. Ст. Марковић.*

Прилог протоколу од 23. Марта 1885.

Пројекат

§. 1.

Уз суделовање потписане банкарске куће оствариће њена банкарска група у корист српског друштва Црвенога Крста лутријски зајам, под следећим условима.

§. 2.

Српско друштво Црвенога Крста добија за повластицу коју ће дати нашој банкарској кући суму од 1,000.000 динара (један милион динара) у готовом новцу (у злату) на слободно расположење, а не прима зато никакву одговорност, нити за испуњење плана извлачења нити за исплату згодитака и амортизације.

Потписани обвезују се да положе потребни амортизацијони фонд код Аустро-угарске Банке (народне Банке) у Бечу.

О суми у 1,000.000 дин. која се друштву даје, не може се даље говорити, т. ј. нити је може понуђач смањити нити друштво повисити.

§. 3.

Амортизациони фонд, који се без икаквог даљег плаћања од стране друштва Црвенога Крста полаже код Аустро-угарске банке, износи 4,000.000 фор. ау. вр. номинално или 10,000.000 динара 4⁰/₀ угарске златне ренте.

На основу тога фонда примају потписани од српског друштва „Црвенога Крста“ : 1,000.000 срећака по 10 дин.

По приложеном плану извлачења, чије се ванредно својство у томе састоји, да се амортизација и згодитци потпуно исплаћују из интереса горње ренте и то за све време извлачења, т. ј. за 35¹/₂ година.

По истеку тога рока заостају још 500.000 ком. срећака не извучених, а ове ће се из потпуно недирнутог амортизационог фонда од 10,000.000 4⁰/₀ угар. златне ренте уништити односно исплатити, тако, да свака срећка добија 20 дин. номинално ренте.

§. 4.

Осим горњих 4,000.000 фор. злат. ренте положиће потписани код Аустро-угарске банке у готову 665.656 дин. којом се сумом исплаћује у првим годинама вишак згодитака преко прихода купонских.

§. 5.

Згодитци мењају се од 200.000, 100.000, 80.000 дин. до најмањих згодитака од 12 на 15 дин. а исплаћују се искључно из интереса депо-а, тако, да друштво српског Црвенога Крста нема никакве одговорности ни за исплату згодитака ни за амортизацију.

§. 6.

Кад Главна Скупштина српског друштва Црвенога Крста прими овај пројекат и кад га одобри краљ. влада, Главни је Одбор обвезан да позове потписану банкарску кућу, да за четир недеље од дана препоручено послатог одговора Главног Одбора, положи кауцију у готову у 200.000 дин. код Народне Банке Краљевине Србије у Београду. Чим се ова кауција положи, дужан је Главни Одбор да предузме код краљ. срп. владе нужне кораке, да се у корист друштва издате срећке могу котирали на берзи у Бечу. По одобреном котирању, а 8 дана по саопштењу тога потписаној банкарској кући, она је обвезана да остатак у дин. 800.000 положи благајници срп. друштва Црвенога Крста и да код Народне Банке у Београду депонованих 200.000 дин. у готову стави на слободно расположење срп. друштву Црв. Крста.

Ако би г.г. Ад. Шпрингер и Касел после положене кауције и издејствованог котирања на бечкој берси одустали од овога уговора, то губе они ту положену кауцију у корист српског друштва Црвенога Крста, али у том случају срп. друштво Црвенога Крста нема никаквих даљих потраживања од г.г. Ад. Шпрингера и Касела.

§. 7.

Кад се положи потпун 1.000.000 дин. српском друштву Црвенога Крста и кад се докаже да је положено 10,000.000 дин. 4% угар. злат. ренте као и готовина у 665.656 дин. код Аустро-угарске банке у Бечу, друштво Црвенога Крста обавезано је да изда срећке потписаној банкарској кући Ад. Шпрингер & Касел или њиховим правним пријемницима без икаквог даљег плаћања.

Г. Ад. Шпрингер и Касел дужни су поднети доказе (признаницу Аустро-угарске банке) да су заиста те суме положили код Аустро-угарске банке у Бечу, а ти докази морају бити оверени од кр. срп. посланства у Бечу.

Штампање срећака извршиће се под надзором српског друштва Црвенога Крста, а о трошку речене банкарске куће или њеног правног пријемника.

§. 8.

Ако се не одобри котирање срећака на бечкој берзи, то ће се кауција у 200.000 динара одмах потписаној фирми вратити, а посао сматра се као ништаван, тако да ни једна страна не може од друге тражити накнаду штете. Ако се котирање срећака на бечкој берзи неби постигло за три месеца после положене кауције од 200.000 дин. (рачунајући од дана депоновања код српске Народне Банке у Београду), то онда потписани имају право да од уговора сасвим одустану и да подигну 200.000 дин. положених код српске Народне Банке у Београду.

§ 9.

По пријему ове понуде од стране срп. друштва Црвенога Крста и по одобрењу од стране краљ. владе (§ 6.) па у року од четири недеље, рачунајући од дана позива (§ 6.), друштво неће ступати са никим у преговоре о сличној понуди.

§ 10.

У току четир недеље по објави и позиву од стране друштва, упућеног г. Ад. Шпрингеру и Каселу, да кауцију по-

ложе (§ 6. задржавају г.г. Ад. Шпрингер и Касел право да сасвим одступе од ове понуде, а друштво не може зато тражити никакве накнаде од г.г. Ад. Шпрингера и Касела.

§ 11.

Банкарска кућа Ад. Шпрингер и Касел или њихови правни пријемници сnose све штемпларинске трошкове, који су у своје доба скопчани са дефинитивном емисијом.

§ 12.

Извлачење биће у Бечу начином, као код свију других јавних срећака.

Исплата згодитака извршиће се на три месеца по вучењу код завода у Бечу, који ће г.г. Ад. Шпрингер и Касел или њихови правни пријемници одредити, и који ће се у тексту срећака означити, где ће се по истеку $35\frac{1}{2}$ год. извлачења извршити и амортизовање заосталих 500.000 ком. срећака на основу ренте у 10,000.000 динара.

§. 13.

Поставиће се надзорни Одбор, за који именује три члана српско друштво Црвенога Крста, а три уговорачи овог зајма. Ових шест чланова бирају седмог независног човека за свога старешину. Задаћа овог надзорног одбора састоји се у томе, да могу присутни бити при вучењу, да воде бригу о томе, да се годишњи интереси депо-а од 10,000.000 динара употребљују за цел горе намењену, напоследку, да све, што се односи на управу и коначни распоред фонда, надзиравају и извршују.

За трошкове депоновања код Аустро-угарске банке као и за отпављање ове службе, за трошкове око извлачења и исплату срећака, одвојиће се $\frac{1}{4}$ процента годишње, т. ј. 25.000 динара, која је сума узета у обзир у плану извлачења, а која ће се од купонских прихода одбити.

Чланови надзорног одбора немају права на накнаду.

§. 14.

За све могуће правне односе, који проистичу из државних срећака признаје се надлежност бечког трговачког суда.

§. 15.

Текст срећака утврдиће се споразумно између уговорача. У тексту стајаће изјава, да се срећке издају у корист српског друштва Црвенога Крста и да само депо од 10,000.000 динара 4% угар. златне ренте као и 665.656 дин. у готову гарантује како за потпуну исплату срећака, тако и за исплату згодитака за све време извлачења од 35¹/₂ година.

Текст срећака биће на српском, немачком и француском језику.

На полеђини сваке срећке биће план извлачења.

§. 16.

План извлачења приложен је под %.

§. 17.

Оне суме које на основу аустријског закона застаре од неподигнутих згодитака и амортизација, припадају у корист српског друштва Црвенога Крста.

§. 18.

У дефинитивном уговору сматраће се српски текст као оригинални текст.

ПЛАН ИЗВЛАЧЕЊА.

ВУЧЕЊЕ	ГОД.	БРОЈ СЕРИЈА	ЗГОДИТЦИ У ДИНАРИМА	АМОРТИ- ЗАЦИЈА			
1. Октобра	1885	5.	10 à 500 20.0000; 20.000; 5000; 5000	487 №			
1. Децембра			10 à 500 200.000; 10.000; 5000; 5000		По 12. fcs.		
1. Фебруара	1886	10.	9 мањих 100.000 5000 15.000	989 "			
1. Маја			15.		200.000 5000 15.000	1489 "	По 12. fcs.
1. Августа			10.		100.000 5000 15.000	989 "	
1. Новембра			15.		200.000 5000 15.000	1489 "	
1. Фебруара	1887	20.	100.000 { у сваком вучењу 13 мањих згодит. по 80.000 { укупно 35.000 fcs.	4958 "	По 12. fcs.		
1. Јуна		15.					
1. Октобра		15.					
1. Фебруара	1888—1879	30.	13 мањих 100.000 10.000	7958 "	По 12. fcs.		
1. Јуна		20.	50.000 20.000				
1. Октобра		30.	100.000 10.300				
1. Фебруара	1898—1907	50.	13 мањих 100.000 2500	13.958 "	По 12. fcs.		
1. Јуна		50.	50.000 2500				
1. Октобра		40.	50.000 2500				
1. Фебруара	1908—1915	110.	20 мањих 80.000 5000	20.958 "	По 12. fcs.		
1. Августа		100.	30.000 8500				
1. Фебруара	1910—1920	101.	9 мањих 40.000 5000	20.180 "	По 12. fcs.		
1. Августа		101.	20.000 7300				
					најмањи згодитак.		

АМОРТИЗАЦИЈА.

1885	годишње	1000	сређака		свега	1000
1886	„	5000	„	. . . . .		5000
1887	„	5000	„	. . . . .		5000
1888—97	„	8000	„	за 10 год.	. .	80.000
1898—1907	„	14.000	„	„ 10 „	. .	140.000
1908—1915	„	21.000	„	„ 8 „	. .	168.000
2016—1920	„	20.200	„	„ 5 „	. .	101.000
<hr/>						
За 35 ¹ / ₂ године свега комада						500.000

31. Децембра 1920 год. замениће се остатак
у 500.000 сређака за 10.000.000 динара 4 %
угарске златне ренте

по комаду дакле за fcs. 20. — (за сваку сређку од 10
дин.) (или 25 ком. сређ за fcs. 500 = 200 фор. 4 % угарске
златне ренте у ориђиналу).

10.000 серија № 1—1000.

Исплата згодитака 3 месеца по вучењу.

Састанак Главног Одбора

30 марта 1885 год.

Били су : В. Вујовић, Д-р Медовић, Ђ. С. Симић, Стев. Ђурчић, Ж. Јовичић, Л. Андрејевић, Д. Милутиновић, М. Вујић, К. Лекић, Д. Пешика и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Девети Главни Скуп друштвени, који је по жељи чланова одложен у цели, да се чланови боље упознају са предлогом о умножењу друштвених средстава:

Да се настави у недељу 7 априла о. г. у 9 часова пре подне. На дневном реду остају предмети, који нису свршени. Оглас да се објави у службеним новинама, а позив да се разашље особено, но не преко поште, него да све позиве заједно са печатаним предлогом разнесе друштвени послужилоц Петар, а за то да му се да награда од 50 динара.

Бр. 2.

Секретар чита свој предлог под бр. 119, који је Одбор на своме састанку 2 августа 1884 усвојио с тим, да се пречека на одлуку треће међународне конференције Црвенога Крста по овоме предмету.

Предлог гласи :

Главном Одбору друштва „Црвенога Крста“

Многа страна друштва Црвенога Крста покренула су питање о томе, како се може стати на пут злоупотреби знака „Црвенога Крста“ у ратно и мирно доба. Главном је Одбору познато, да је у нашим ратовима било таквих злоупотреба, као и да је по свршеном рату, дакле и у мирно доба, учињен покушај од неовлашћених лица, да под знаком Црвенога Крста апелују на милосрђе нарочито страног света.

У мирно доба лако је стати на пут злоупотребама. Свака таква радња кажњива је по општем кривичном законнику као превара.

Но у ратно доба злоупотреба неутралног знака скопчана је са тежим и озбиљнијим последицама. Белом повеском са Црвеним Крстом служе се често уходе. С тога поглавито тежња друштва иде за тим, да се стане на пут злоупотреби у ратно доба.

Зна се, да код нас као и у свима другим државама повеску са Црвеним Крстом и легатимацију за њено ношење дају војне власти. Једно дакле с тога, а друго, што само држава има ауторитета да казни све, што се предузима против њене безбедности или на штету њених интереса, — може само држава статујисати потребне норме и то само путем редовног законодавства.

Код нас је израђен пројекат новог војно-судског законика, који ће се идућој скупштини изнети на одобрење. У тај законик (на име у II. делу, одељку 2) треба да уђе и наређење о неовлашћеном ношењу женевског знака и његовој злоупотреби.

То наређење није ушло у пројекат, јер су га редактори закона изгубили из вида. Држим да је друштво наше позвано да се за времена побрине, да се женевски знак, који је Србија признала и који нарочито у рату има свој значај, поштује и да се предупреди свака злоупотреба његова.

Зато предлажем, да Главни Одбор поднесе господину министру војном представку у том смислу, да се за злоупотребе повеске и знака „Црвенога Крста“ у рату пропишу у новом војно-судском законнику тачне одредбе.

30 Јула 1884 год.,
у Београду.

М. Ст. Марковић
секретар Главног Одбора

Предлог се усваја нарочито са погледом на решење 3-ће међународне конференције, које гласи :

„Конференција изјављује жељу да се у свима земљама предузму енергичне мере, законодавне или аналоге, којима би

се стало на пут злоупотреби уговорнога знака „Црв. Крста на белом пољу“, како у мирно тако и у ратно доба.“

Према свему томе писати г. министру војном и умолити га, да се у нов војно-судски законик унесе наређење о заштити Женевског Крста.

Бр. 3.

Секретар претставља, како је на првом састанку главног друштвеног скупа у предлогу о лутријској операцији споменута као најбитнија страна тога уговора питање о одговорности друштва Црвенога Крста према уговорачу и преме купцима сређака; а то исто питање дало је повода, те су се у самом Главном Одбору поделила мишљења у већину (која држи да по уговору, као што је предложен, нема никакве одговорности) и мањину (која држи да има неке моралне одговорности). Да би се ово питање извело на чисто и да би се, ако је могуће, постигла у самом Одбору једнодушност односно предлога, који се скупу подноси, предлаже, да се пројекат о лутријској операцији поднесе једној правничкој комисији, која ће дати своје стручно мишљење о томе, да ли по пројекту уговора између нашега друштва и Шрингера и Касела у опште, или ма по коме члану његовом по наособ, може произаћи каква материјална одговорност од стране друштва Црвенога Крста.

Ако се овај предлог његов усвоји, он ће предложити и лица за комисију.

Г. Д-р Медовић усваја предлог за комисију, а што се тиче предлога о сређкама, он ће се уздржати гласа. Њему се придружује и г. Лекић. Г. М. Вујић држи, да је излишно износити предлог пред правничку комисију.

Г. Ђ. С. Симић и г. С. Турчић примају први део предлога секретаровог. Пошто су се за предлог изјаснили још и гг. М. Јовановић и Д. Милутиновић, секретар предлаже, да се за комисију умоле и позову гг. Јован Авакумовић, Јов. Максимовић и Ал. С. Јовановић, чланови касационога суда, Јов. Лешјанин председник суда београдско-трговачког, а г. М. Вујић жели и предлаже да у комисију уђе и г. Андра Ђорђевић проф. велике школе.

Према томе Одбор једногласно усваја, да се уговор изнесе на оцену правничкој комисији, која ће бити састављена из свију овде именоване госпoде, а од стране Главног Одбора да г. Ђ. С. Симић да комисији нужна обавештења.

Бр. 4.

Секретар представља да је у одборској седници 20 о. м. решено, који ће чланови иступити из Главног Одбора према §. 4 друштвених правила, али да то решење, као што се он накнадно уверио, не одговара ни духу § 4. правила, ни досадањој пракси. Јер кад се у току године упразне места одборника, онда се она допуњује само до главнога скупа, а скуп дефинитивно допуњује та места било новим избором, било потврдом одборских кандидата т. ј. оних лица, која је одбор у току године изабрао. Па како по §. 4. друштвених правила скуп бира једну трећину одборника, те се сва у току године упражњена места имају урачунати у овај број, јер кад се не би тако радило, могло би наступити, да скуп бира већи број но 6 одборника, а то би било противно начелу континујитета, које је узето за основу у овом наређењу друштвених правила. Ово своје схватање објасњује досадањом праксом одборском и према томе изводи, да не треба да иступају из одбора ове године гг. Вујовић, Медовић, Крсмановић, Јовичић, Лекић и Пешика, него да скуп треба да попуни само оних шест места која су упражњена иступањем гг. одборника: д-р Саве Петровића, д-р Докића, М. Шалчанина, д-р Јов. Машина, Ј. Мишковића и Св. Николајевића.

Оваквом схватању друштв. правила придружују се и гг. Ђ. С. Симић, С. Ђурчић, М. Јовановић и Ж. Јовичић, а противног су мишљења гг. д-р Медовић и Вујовић.

Затим Главни одбор усвајајући разлоге већине одборске решава, да се на пет, у току девете друштвене године упражњених одборничких места кандидују она госпoда, коју је Гл. Одбор за своје чланове изабрао (гг. д-р Р. Лазаревић, Д. Милутиновић, Ђ. С. Симић, Л. Андрејевић, и М. Вујић), а за ше-

сто упражњено место (г. Јов. Мишковић) да се остави избор леца скупу.

Бр. 5.

Секретар јавља да је 4 априла рок, кога треба оправдати забрану, одобрену у корист благајне Главног Одбора за наплату 5496·20 дин. од председника б. пододбора јагодинског. Предлаже да се то изврши поравнањем место редовном тужбом, а том приликом да се наплате и трошкови, који су друштву произроковани, као и интерес 6⁰/₀ од дана стављене забране.

Овај предлог потпомаже и г. М. Јовановић, а Одбор решава, да секретар на основу датог му већ раније пуномоћства предстане најдаље 4 априла суду, те да на основу одобрене интабулације на имање и забране на плату закључи поравнање тако, да се плата б. председника пододборског свака три месеца шиље Главном Одбору, до измирења целе суме са 6⁰/₀ интереса од 23. фебууара ове год. до наплате и 200 динара трошка.

А секретару се одобрава за извршење ове одборске одлуке, на име судских такса путног и осталог трошка сто динара.

Бр. 6.

Секретар саопштава, да је према, у ранијој седници поднетом реферату скупљено за пострадале у Шпанији 1500 динара у разној монети, па предлаже, да се толика сума у злату пошље Главном Одбору у Мадрид а наш Одбор да допуни диференцију курса, која ће бити незнатна.

Одбор усваја овај предлог с тим, да се прикупљен новац да г. Андрејевићу, а он да изда чек у 1500 франака у злату на Париз, који ће се послати шпањолском Главном Одбору. А разлика у курсу да се накнади г. Андрејевићу, кад јави колика је диференција.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета
В. Вујовић*

*Бележио
Секретар Главног Одбора
М. Ст. Марковић*

Састанак Главног Одбора

6 априла 1885 год.

Били су : гг. В. Вујовић, Д-р Медовић, Др. Гонсијеровски, Ст. Ђурчић, Д-р Стефановић, М. Јовановић, Л. Андрејевић, Дим. Милутиновић, К. Лекић, М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Светозар Барбуловић, потпун инвалид, коме је граната вид узела, подноси молбу за потпору.

По предлогу г. Д-р Медовића Одбор решава: да се молиоцу даје месечно по 12 динара, докле год овакво стање код њега траје. Ова потпора да му се издаје почев од Априла ове године.

Бр. 2.

Секретар јавља да се правничка комисија састала јуче, да је у њој због слабости г. Ђ. Симића учествовао од стране Гл. Одбора г. Мих. Јовановић, и да је комисија дала своје мишлење писмено, а гласи овако: (види исто на стр. 57.)

Одбор усваја правничко мишлење са допуном, коју комисија предлаже к § 7. и изменом § 14. уговора.

По предлогу г. С. Ђурчића Одбор решава да се правничко мишлење штампа, ако буде могуће до скупа, и сутра на скупу подели.

Бр. 3.

Секретар јавља да је био у Јагодини и подноси акт суда окр. јагодинског од 4. Априла о. г. бр. 3142. из кога се види, да је ствар са председником б. пододбора јагодинског онако довео у ред, како је Главни Одбор на своме састанку 30 марта о. г. решио.

Односно неприкупљеног остатка у 300 дин., није могао за сада ништа учинити, јер је председник општ. јагодинске г. Висаријон Николић, који је као члан пододборски узео на себе, да ту суму прикупи, отишао у Ниш на скупштину као краљев посланик. Но он ће имати ово у виду, те предузети нужне кораке, чим се г. Николић врати из Ниша.

Узима се к знању, а секретар се овлашћује, да због неприкупљеног новца чини у своје време што треба и да о томе извести председништво.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета,*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић.

Седница председништва

27 априла 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Др. К. Гонсијеровски, И. Маргетић, К. Лекић, Д. Пешика и Милан Ст. Марковић.

Бр. 1.

Проф. Др. Густав Росковски из Лавова, моли да му се пошаље извештај о раду и новчаном стању срп. друштва Црвенога Крста, од дана када је основано па до данас.

Упутити га на извешћа о раду нашега друштва, печатана у женеvском међун. билетену, а послати му све наше извештаје и књижевна издања на српском језику.

Бр. 2.

Односно ствари друштвених, датих на послугу добровољној пожарној чети

Овлашћује се г. магационар да се споразуме са старешином чете о повраћају тих ствари или накнаде њихове вредности (50 дин).

Бр. 3.

Г. Др. Гонсијеровски предлаже, да се набави за друштв. библиотеку:

Bericht über die Allgemeine deutsche Ausstellung auf dem Gebiete der Hygiene und des Rettungswesens v. Dr. Paul Boerner in Berlin. две свеске Breslau 1885.

Да се набави, а секретар да изврши набавку.

Бр. 4.

Г. Корнел Јовановић, обезбедио је још ранијих година свој живот код друштва Грешемовог у корист срп. Црвеног Крста са 2000 дин. За ону годину, у којој је то јавио Глав. Одбору, он је поднео и квите о плаћеној премији; а како у каснијим годинама то није чинио, те одбор не зна, да ли обезбеђење још постоји или не,

то се овлашћује г. секретар да извиди ову ствар са г. Корнелом, и да квите од њега потражи, ако обезбеђење још постоји.

Бр. 5.

Пододбори у Ужици и Пожези нису, као што се из акта види, још послали готовину, која се код њих налази, и ако су више пута позивани. Но пошто г. благајник јавља, да је позван на пошту да прими за друштво неке новце, то причекати, док благајник не подигне и не јави одакле је новац дошао, а за тим по потреби учинити одмах нужне кораке да се примање Гл. Одбора обезбеди и новац наплати.

Бр. 6.

Књиговезац Св. Велички подноси рачун о повезу друштвених извештаја.

Да му се исплати.

Бр. 7.

Секретар саопштава да је Шпањском Гл. Одбору послат чек у 1500 дин. у злату од прилога прикушњених за пострадале у Шпанији.

Узима се на знање.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора,

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

4. Маја 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Ор. Медовић, И. Маргетић, М. Јовановић, С. Турчић, К. Лекић, Л. Андрејевић и Милан Ст. Марковић.

Бр. 1.

Секретар чита протоколе састанака Гл. Одбора од 20. Марта, 23. Марта, 30 Марта и 6. Априла, који су сви без измене усвојени.

Бр. 2.

Пошто главни скуп друштвени није свршио све послове, то да се настави 26. Маја пре подне у 9 часова. Позив да изађе у званичним новинама и да се особено распошље преко поште. На дневном реду остају не свршени предмети. Но пре него што се објави скуп, потребно је, — по предлогу г. Др. Медовића — да се пречисти питање о резултату гласања по предлогу о срећкама. Са тога је нужно, да се позове Главни Одбор, да ово питање реши.

Бр. 3.

Секретар чита писмо Гл. Одбора белгијског друштва Црвенога Крста, којим се саопштава да је за председника тога одбора изабран Принц од Лињи.

Узима се на знање с тим, да се белгијском одбору одговори на ово писмо.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио:

Секретар Главног Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Седница председништва

25 маја 1885 год.

Били су: гг. В. Вујовић, Н. Крсмановић, д-р Гонсијеровски, д-р Медовић, И Маргетић и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол седнице председништва од 27 априла ове год. бр. 147.

Бр. 2.

По прочитању протокола г. председник саопштава да је пододборима, који су заостали са пошиљањем готовине, одобрио почек до 1 јуна и јавио им да ће се по истеку овога рока потражити новац без сваког обзира начином, који Одбор за најбољи нађе.

Узима се на знање.

Бр. 3.

Секретар саопштава да од г. Корнела Јовановића заступника грешемовог осигуравајућег друштва није могао добити квите о плаћеним премијама у корист друштва Црв. Крста, јер је г. Корнел на путу, а чим се врати, он ће га тражити и квите набавити.

Затим саопштава секретар, да од шпањолског Главног Одбора није потврђен до данас пријем новаца, и ако је од дана пошиљања протекло више од месец дана.

Прво саопштење узима се на знање, односно другог Одбор решава да се рекламише код Главног Одбора у Мадриду

Бр. 4.

Д-р Баудис из Крфа, члан Белог Крста, нуди српском друштву Црвенога Крста своју услугу.

Захвалити му се на понуди с тим, да ће друштво учинити употребу од његове понуде, док се одобри допуна друштвених правила о повереницима у иноземству и ако друштво буде имало те потребе.

Бр. 5.

Г. Ђирило Лежије из Француске нуди две дипломе и медаље за награду добротинстава двојици најзаслужнијих чланова српског Црвеног Крста.

Упитати поверљиво француски централни Одбор Црвенога Крста у Паризу о овој ствари.

Бр. 6.

Међународни Одбор Црвенога Крста у Женеви позива да му се пошље извештај нашега друштва на француском језику о раду за год. 1881—1883 ради публиковања у међународном билетину.

Да се извештај што пре пошље, а за превод овлашћује се секретар да може издати 60—80 динара.

Бр. 7.

Магационар Главног Одбора, који врши и дужност архивара, моли да му се услед несретног случаја, који му се смрћу детета десио, одобри да прими плату архиварску за шест месеци у напред.

Одобрава се молба и благајник се овлашћује, да на име плате изда архивару од 1 Јуна до 30 новембра ове године 144 динара.

Бр. 8.

Секретар подноси књиге, које је по решењу одборском набавио и три рачуна, од којих је први у 30 фор. 91 кр. сам исплатио још 6 априла 1885. а друга два рачуна у суми од 24 ф. и 52 кр., који још нису исплаћени. Осим тога подноси рачун од 9 дин. за плаћену поштарину за позиве скупштинске и подвозно писмо, којим су послате мустре конзерва у 19·96 дин. с тим, да је рачун за конзерве, које су коштале 29 дин. сам платио и да не тражи да му друштво то накнади.

Сви поднети рачуни одобравају се и благајник се упућује да их исплати.

Бр. 9.

Др. Медовић спомиње да је на прошлом одборском састанку решено да се 26 ов. мес. сазове главни скуп, али претходно да се састане Одбор да пречисти питање о гласању на скупу по предлогу о срећкама, — па пита зашто одборски састанак није сазват.

Секретар одговара да је он у последње доба био двапут на путу и да се због тога није могао споразумети са г. председником о сазиву одборске седнице.

Председник Главног Одбора

Члан државног Савета

В. Вујовић

Бележио :

Секретар Гл. Одбора,
Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

30 маја 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Жив. Јовичић, Д-р Гонсијеровски, К. Лекић, Др. Лаза Стефановић, М. Јовановић, Ст. Ђурчић, Л. Андрејевић, Д. Пешика и Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитани и усвојени су протоколи састанака Главног Одбора од 4 ов. мес. и председништва од 25. ов. мес.

Бр. 2.

Г. д-р Медовић, прелазећи на прву тачку дневнога реда, наводи, да је питање о гласању по предлогу о срећкама на Гл. скупу друштвеном било већ до сада предметом разговора у Главном Одбору; но како није донета никаква коначна одлука нити је у протоколе састанака одборских ушло какво решење о томе, то је нужно, да се данас констатује, је ли гласање било

исправно или није, — као што је изнето од неких на скупу, а касније и у јавности, — па према томе да се види и скупу саопшти резултат тога гласања и да се са Главног Одбора скине свака сумњичење, које му се хтело подметути.

По овом предмету говорили су још г.г. одборници К. Лекић, Ж. Јовичић, М. Јовановић, М. Ст. Марковић и С. Ђурчић.

Г. председник вели, да је од г. Св. Николајевића и Мил. Ж. Ђорђевића, које је скуп изабрао за контроле при гласању, добио спискове гласача, па их подноси одбору, као прилоге за протокол главнога скупа.

Г. Др. Медовић формулише затим свој предлог овако:

„Пошто је гласање на скупу свршено, па је одмах затим од неких на самом скупу изјављено, да су гласали неки који нису имали право гласа. то да се сравне спискови гласања оба контролора са списком гласања секретаревим, па кад се нађе, да су сви спискови сагласни, онда да се сравне са списком чланова друштвених, те тим начином да се констатује, је ли гласао когод ко није био члан, и према томе није имао право гласа.“

Предлог овај усвојен је једнодушно па су одмах сравњени спискови гласања контролора и секретара. Тиме је констатовано да су гласали :

За :

1. Гл. Араницки
2. Ад. Јакша
3. Д-р Весовић
4. Д-р Герасимовић
5. Јов. Ђурчић
6. Ђорђе Вујић
7. Спасоје Стефановић
8. Петар Јовановић
9. Михаило Михаиловић
10. Исак Албала
11. Стеван Поповић
12. Андрија Спиридоновић
13. Аврам Леви

14. Петар Ђурчић
15. Симон Ландау
16. Васа Аничич
17. Јоца Томашевић
18. Милан Најман
19. М. Рајхмут
20. Милан Ж. Ђорђевић
21. Лазар Андрејевић
22. Мих. Јовановић
23. Д-р Лазаревић
24. Д-р Гонсијеровски
25. Мил. Ст. Марковић
26. Стев. Ђурчић
27. Жив. Јовичић

Против.

1. Димитрије Милојевић
2. Мих. Кр. Ђорђевић
3. Милан Андоновић
4. Коста Павловић
5. Панта Срећковић
6. Кузман Кузмановић
7. Радојко Поповић
8. Ђорђе Ж. Ђорђевић
9. Јован Калабић
10. Анта Радовановић
12. Јован Ђорђевић (воскар)
12. Јован Илиј
13. Светомир Николајевић
14. Дим. Пешика
15. Дим. Милутиновић
16. Мих. Вујић
17. Влад. Вујовић.

Уздржали се гласа :

1. Д-р. Медовић
2. К. Лекић

Према томе гласало је за предлог: 27 чланова, против: 17 чланова, а уздржало се гласања 2 члана. Пошто у списку гласања, који је водио г. Свет. Николајевић, има заведено само 26 чланова, који су дали свој глас „за“, то се објасњује тиме што је у његовим списку погрешно као први гласач заведен „Андрејевић“ место „Араницки“, који је по списку другог контролора и секретара, први гласао, а Андрејевић је гласао на послетку са осталом г.г. члановима Одбора, кад је свршено гласање чланова скупштинских.

Пошто је констатован овакав резултат гласања, изнесени и прегледани су спискови друштвених чланова, те г. председник објављује;

да је одбор једногласно нашао, пошто су сравњени спискови гласача са списком чланова, да није гласало ни једно лица, које није члан и које није платило улог за чланство. Протоколу овом прилаже се под ./· списак гласача, који је на данашњем састанку, према списку контролора и секретара, бележио г. Живојин Јовичић.

Бр. 3.

Како је од неких чланова одборских на ранијем једном састанку, на коме се није дошло до никаквог решења, иснесено питање, да ли неби било умесно, да Гл. Одбор према појави, која се од неких чланова на скупу десила, повуче цео предлог натраг, то ставља г. Д-р Медовић са погледом на друштвена штатута и пословник питање: „може ли Одбор повући предлог, који је скупштини учинио, пошто га је скупштина гласањем решила?“

Одбор већином гласова решава, да Одбор не може повући скупштином решен предлог.

Бр. 4.

Главна друштвена скупштина да се настави у недељу 16. Јуна у 9. час. пре подне. Позив да се објави у званичним новинама, а чланови да се позову особеним позивом преко поште.

На дневном реду остају несвршени предмети, а затим објава резултата о гласању по предлогу одборском о умножењу друштвених средстава.

Бр. 4.

Секретар саопштава да по дневном реду остаје да реферише о питању, које је донела трећа међународна конференција друштава Црвенога Крста о устројству међународнога Одбора. Пошто сви главни народни одбори морају послати своје мишлење по овом предмету централном Одбору до краја Јуна по римском то је нужно,

да се у нашем Одбору ово питање пре што реши, зато се одређује састанак Главног Одбора за суботу 1. Јуна.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

1. Јуна 1885 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ник. Крсмановић, Ж. Јовичић, С. Ђурчић, М. Јовановић, Л. Андрејевић, Д. Пешика и секретар Мил. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је протокол састанка Главног Одбора од 30. Маја ове год. Бр. 160.

Бр. 8.

Секретар реферише о окружници бр. 58 међународног Одбора у Женеви, наводећи, како је на трећој међународној конференцији друштва Црвенога Крста међу осталим питањима програма било и ово:

„У ратно време радња међународнога одбора мора се посветити пре свега рањеницима и болесницима војске, која се повлачи, без разлике народности.“

О овом предмету поднео је реферат изасланик руског Главног Одбора Црвенога Крста (читајући тај реферат по извешћу своје о конференцији стр. 31—32). Но на предлог изасланика руске владе, проф. Ф. Мартенса, конференција је овај предмет спојила са питањима 16 и 17. програма која гласе:

„На каквим општим начелима морају оснивати се односи и саопштења главних одбора међу собом.“ И

„Како се у ратно време може установити одвећ потребна кореспонденција са помажућим друштвима непријатељске војске“.

О овим питањима поднео је реферат међународни одбор (читајући га по извешћу о конференцији стр. 34) и руски одбор (читајући и овај).

Услед оба ова реферата отворила се на конференцији врло жива дебата, у којој је провејавала поглавито мисао, да је потребно установљење једне неутралне међународне установе, коју ће признавати све силе потписнице Женевске Конвенције.

Конференција није дошла по овим предлозима до коначне одлуке, него је решила, да се реферати руског и међународног одбора упуте свима главним народним одборима Црвенога Крста, да их проуче и испитају, те да се реше на идућој конференцији, а положај међународнога одбора да се дотле одржи онакав, какав је сада.

Ту конференцијску одлуку саопштава сада међународни Одбор својом 58-ом окружницом свима Главним Одборима, позивајући их да му поднесу своје мишљење о томе предмету до краја Јуна ове год. по римском.

Одбор усваја мисао о установи једне неутралне легалне установе као средишта за сва друштва Црвенога Крста, а поштујући заслугу коју је Женева стекла за ову установу, решава, да нарочити пододбор проучи предлог и да изради пројекат, који ће имати у виду:

- 1) установу легалног тела;
- 2) његову организацију;
- 3) његово седиште у Женеви.

У пододбор овај да уђу г.г. Ђ. С. Симић, Др. Радм. Лазаревић, М. Ст. Марковић и — по предлогу овога — г. Гл. Гершић проф., као признати научењак на пољу међународнога права, с тим да му се рад хонорише, ако он то затражи.

Рад овај да се изврши што пре, како би у захтеваном року могао стићи наш извештај у Женеву.

Бр. 3.

Односно пододбора ужичког, који никако не пиље новац Главном Одбору, и ако је протекао рок, који му је за то остављен :

Одбор решава да одборник прота г. Живојин Јовичић приватним путем позове председника пододборског, како би се избегли немиле кораци, које би иначе Одбор морао предузети.

Од овог решења одваја се г. Дим. Пешика, који тражи, да одбор одмах предузме судске мере за обезбеђење суме, која се код пододбора ужичког налази.

Бр. 4.

Прочитано је писмо Главног Одбора аустр. друштва Црвенога Крста, којим се јавља да је цар потврдио грофа Фалкенхајна за друштвеног председника.

Честитати председнику избор и потврду.

*Председник Главног Одбора
Члан државног Савета*

В. Вујовић.

Бележио :

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

14 јуна 1885 год.

Били су : г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ж. Јовичић, Мих. Јовановић, С. Ђурчић, Дим. Милутиновић, К. Лекић и Милан Ст. Марковић.

Бр. 1.

Председник износи Одбору питање када, изасланик одборски треба да иде на Анверску изложбу и колико му се одређује трошка за тај пут.

Како је изложба отворена 1 маја по новом кал. то би згодно време за посету и студију изложбе било у јулу — августу. Но при томе треба свакојако у виду имати, кад ће самом изасланику друштвеном бити угодно према његовим приватним пословима.

О трошку су одборници гг. Ђурчић, Милутиновић, М. Ст. Марковић и др. Медовић, били за то, да се одреди одсеком, а гг. Лекић, Вујовић, Крсмановић, Јовичић и Јовановић да се одреди дневница и путни трошак.

Секретар М. Ст. Марковић спомиње, да изасланик треба да обиђе и будимпештанску изложбу у колико се тиче Црвенога Крста.

Према свему томе одбор решава :

Да се изасланику одборском г. др. Гонсијеровском одобри путни трошак (пароброди, железница) и дневница од тридесет шест динира од дана поласка до повратка у Београд; да види и пештанску и Анверску изложбу те да о обема поднесе свој извештај Одбору. А бављење на путу овоме трајаће до тридесет дана, колико ће времена довољно бити за студију обе изложбе. Време, када ће се кренути на пут, да г. Др. Гонсијеровски јави Одбору.

Благајник се упућује, да на име путног трошка изда г. Гонсијеровском колико потражи према овоме решењу.

Бр. 2.

Секретар ставља питање колико ће Одбор одобрити изасланику за набавку ствари са изложбе за збирку модела и мустара.

Одбор решава, да за набавке, које се изасланику потребне свиде, извести одмах г. др. Медовића, а овај да сазове одмах седницу одборску, да ту набавку реши. На тој седници решаваће онолико одборника, колико на позив дођу.

Бр. 3.

Г. Илија Маргетић, члан Одбора подноси $\frac{1}{2}$. оставку због слабости и старости.

Да се реши после главног скупа.

Бр. 4.

Мих. Ђ. Добошаревић, моли да му се да на употребу жицана или лимана нога.

Овлашћује се г. председник да се извести о личности молноца, па према томе да поступи.

Бр. 5.

Суд општине смедеревске јавља да се неке ствари б. под-одбора Црвенога Крста налазе код њега на чувању и пита шта да ради.

Умолити га да ствари пошаље што пре Главном Одбору.

*Председник Главног Одбора,
члан државног савета,*

В. Вујовић

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

19. Јуна 1885 г.

Били су: г.г. В. Вујовић, д-р Медовић, Ђ. С. Симић, Ж. Јовичић, д-р Гонсијеровски, М. Јовановић, С. Ђурчић, Д. Пешика, Д. Милутиновић, К. Лекић, и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Г. Председник саопштава да је позвао данашњи састанак ради конститујисања одбора и одсека. Но како је јуче у

неким овд. новинама изашао по све неистинит извештај о главном друштвеном скупу, у коме се напада и на њега, председника, и на цео Главни Одбор, то он држи и предлаже, да Одбор пре свега побије званичном исправком, на коју му закон о штампи право даје, неистините извештаје, који су изашли у „Др. Одјеку“ и „Нов. беогр. Дневнику“, као и протест неколицине друштвених чланова, који је изашао у овим листовима као и у „Уставности“.

Одбор једногласно усваја предлог, да се пошље одмах именованим листовима званична исправка на белешку о друштвеном скупу и на протест чланова, нарочито што су протест потписали више чланова, који нису ни били на скупу, кад се већало о предмету, против кога су протест поднели.

Исправку да напише одмах секретар, а г. г. Ђ. С. Симић, С. Ђурчић и Мих. Јовановић да је прегледе, и тако да се поднесе Главном Одбору на одобрење.

Све то да се изврши сутра 20 ов. мес., а тога дана да се састане и одбор, да исправку прочита и одобри.

Бр. 2.

Члан Одбора г. Стеван Ђурчић предлаже и Одбор једногласно усваја, да секретар напише у виду једне брошурице постанак и цео ток рада по предлогу о срећкама, рад у Одбору по томе предлогу, извештаје комисија, гласање на скупу итд., па све то да се распошље свима члановима и другима.

*Председник Главног Одбора,
члан државног савета*

В. Вујовић

Бележио:

Секретар Гл. Одбора

Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

20 Јуна 1885.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Ђ. С. Симић, Др. Гонсијеровски, Ж. Јовичић, М. Јовановић, Др. Стефановић, Д. Милутиновић, Н. Крسمановић, С. Турчић, К. Лекић, Д. Пешика и М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан је одговор друштвени који је према јучерањој одлуци одборској написан да се попије као званична исправка уредништву „Другог Одјека“

Исправка гласи:

Г. властнику и уреднику „Др. Одјека.“

У 32. броју вашег листа изашао је чланак „Са главнога скупа друштва Црвенога Крста“, у коме се по кратком уводу уредништва, саопштава једно писмо г. Светомира Николајевића о току рада одборског по предлогу о срећкама „Црв. Крста“ и „протест“ неколицине чланова о истом предмету.

И увод уредништва, и писмо г. Николајевића и „протест“ неколицине чланова тако су неосновани, да Гл. Одбор друштва Црвенога Крста — задржавајући себи право да за подметања и увреде тражи законског задоволења — не може пропустити, а да у интересу друштва, које је у Србији основао и подигао, не опровргне све оне неистините вести, што су у споменутом чланку изнете, вести недостојне јавне речи, тим више, што су cadre да необавештену публику отуђе од једне установе, која је у првом реду посвећена великој маси нашега народа.

С тога Вас Гл. Одбор, г. уредниче моли, да ово писмо примите у ваш лист као *исправку* по закону о штампи.

Главни Одбор Црвенога Крста, у коме су већина одборника *оснивачи* овога друштва у Србији и чланови одборски већ скоро десет година, старао се да пронађе друштву материјална средства, којима би наш Црв. Крст могао одговорити

својим обвезама према отачбини и војсци исто онако, као што то раде друштва Црв. Крста других народа. По свршеним ратовима, у којима нам је страна потпора била најјачи извор наших средстава, престало је прилагање нашем друштву од народа нашег у Србији скоро сасвим, тако да друштво броји данас свега 160 чланова, мање него што у другим земљама има пододбора Црв. Крста (на пр. Белгија). Сви кораци, које је Одбор учинио, да пробуди симпатију нашега света, осталоше безуспешни. И сама наша штампа слабо се трудила, да обавештава народ о користи установе Црв. Крста, и да пробуди живљи интерес у народу за ту установу. Овакво стање ствари с једне стране, а с друге обвеза, коју је друштво наше као члан међународне заједнице Црв. Крста примило на себе, на име обвеза, да у време мира спреми сва средства за рат тако, да ратна мобилизација друштва не буде ни за један час спречена, — та обвеза принудила је управу друштвену да размишља о средствима, како ће својој дужности одговорити.

Врло је природно, да је наш Одбор размишљајући, како да дође до већих материјалних средстава, пао на ону исту мисао, којом су и Гл. Одбори Црвенога Крста других народа дошли до великих новчаних средстава. Још VII. главни скуп нашега друштва (20. Маја 1884.), *решио је начелно*, да се путем сређака умноже друштвени приходи. Дакле и наше друштво усвојило је оно исто начело, којим су се послужила друга страна друштва, што су тим путем дошла до толиких средстава и толике спреме, да с утехом и уверењем, да су савесно своју дужност испунила, могу очекивати тешке часове за своје народе.

Ко се иоле интересује за установу Црвенога Крста у опште, знаће да су аустријско, угарско и талијанско друштво Црв. Крста стекли скоро сав свој капитал сређкама издатим у њихову корист. А нема ни месец дана, како је немачко друштво Црв. Крста под заштитом и на лично заузимање царице Августе решило, да у корист немачког Црв. Крста изда сређеке.

Но кад се наш Гл. Одбор упустио у проучавање такве једне понуде, која му је поднета, онда се у нашој штампи и међу нашим члановима налазе људи, који такав рад одборски

називају „стидном спекулацијом једне клике људи, који као агенти за провизионом јуре, да продају име друштва.“

Заиста невероватно, да се јавна реч на овако неуљудан и недостојан начин употребљује место да се, ако има, изнесу стварни разлози. Јер да су јавни критичари одборског рада хтели проучити установу срећака код других друштава, уверили би се да је понуда, коју је „Меркур“ поднео био српском друштву, основана у свему на истом систему, као код других друштава и да се она није остварила само зато, што Влада српска није могла у оно доба из државних разлога прихватити молбу друштвену. Но тадањи г. министар финансије, саопштавајући овај одговор Гл. Одбору, обећао му је уједно потпору владину у другом згоднијем тренутку за подобну операцију. То је и била побуда, те је Гл. Одбор прихватио нову понуду, коју су му поднели „Шпрингер и Касел“ и која је — као што ће се у своје доба из опширног извешћа друштвеног показати, — основана на бољој системи него и „Меркурова“ понуда, а поглавито с тога, што за своје остварење није условљавала никакву герантију, ни државну ни друштвену.

Ову је понуду, која је друштву обезбеђавала чисту добит од 1,000.000 дин. Одбор заиста прихватио и то изумимајући г. Маргетића (чији ће се против разлог у извешћу читати) *једнодушно*, само су се четири одборника одвојила у мишлењу, да наш Одбор не треба да води контролу над банком или банкарском групом, која срећке издаје и згодитке исплаћује, а већина одборника била је за овај надзор. Овом мишлењу већине придружио се и г. проф. Михаил Вујић, који је био члан комисије, изабране од Гл. Одбора да пројекат простудира са финансијске стране, а кад је затим изабрат за члана Главног Одбора, он је више пута наговешћавао, да сва тежина лежи у стилизацији текста срећака, што је и цео Одбор усвојио и сматрајући да главно питање целе ствари лежи у томе: да ли за друштво по томе уговору може прои- заћи ма каква одговорност, изабрао је једну правничку комисију, састављену из признатих наших правника (гг. Јов. Максимовића, Јов. Авакумовића, Алексе С. Јовановића, чланова касације, г. Јов. Лешјанина, председника трг. суда и г. Андре

Ђорђевића проф. вел. школе) и умолио их је за њихово мишлење по овоме предмету. И та правничка комисија дала је своје, *главном скупу саопштено мишлење, да друштво тим уговором са „Шпрингером и Каселом“ не прима апсолутно никакву одговорност на себе.*

О свему овоме намерно се не говори у „Др. Одјеку“ а на против тежи се, да се писмом г. Гарашанина даде ствари опет онакав вид, какав г. Николајивићу годи. Писмо г. Гарашанина, као министра председника, а не министра финансије, било је упућено г. председнику друштвеном као *приватно писмо*. Једно с тога, а друго њто је саопштено као *приватно писмо* од стране председника Одбору пред сам главни скуп од 7. Априла, треће и поглавито што Одбор нема шта да поверава „Шпрингеру и Каселу“, јер они само дају новац, а не примају ништа од Одбора; на послетку и с тога што Одбор зна, да се овакви послови врше а могу вршити само преко посредника, као је и сам Ад. Шпрингер, члан именоване фирме, Одбору сасвим отворено казао, — Одбор није имао разлога, да повуче натраг свој предлог, који је већ био изнесен на дневни ред скупу од 25. Марта.

Као што је о томе писму, тако је неверно саопштење и о самом предлогу одборском, на који се односи изјава у „Уставности“. Први састанак главнога скупа, о коме се у писму г. Николајевићевом намерно ништа не говори, био је 25. Марта. На том скупу раздат је свима члановима штампан пројекат. Пошто је објашњен и о њему два сата дебатовано, на предлог једног члана, одложен је скуп, да би чланови имали више времена да проуче пројекат, а уз позив за нов састанак на пуних 10 дана пре новог састанка, распослат је штампан пројекат по нова свима члановима. На том другом састанку, 7. Априла дебатовало се о предлогу само пуна три сата. Кад је дебата закључена наступило је гласање. Поред секретара одборског, који је по самом пословнику одборском морао да бележи гласање, скуп је изабрао два контролора гласања, г. Св. Николајевића и г. Милана Ж. Ђорђевића. Гласање је наступило па се и потпуно *свршило*, што ће се из каснијих ре- дака видети. Но кад се гласање свршило, надиже се вика и

неред, од људи, који су већ на самом скупу покушали да на Одбор изнесу, а сад г. Николајевић јавно износи, да су гласали „неколико јевреја, који су баш тог јутра уписани, као и такви (опет јевреји), који гласаше, а нису налазили за потребно и ту формалност да испуне, да се упишу у чланство.“

Док је ова вика трајала, многи су се чланови разишли, тако да се фактички није могло одмах констатовати ни да ли гласали нечланови, но какав је резултат гласања, тим више, што је г. Николајевић, као што сам у писму своје вели, „метнуо у џеп“ списак гласача.

Г. Николајевић је дакле списак, који је *друштвени документ*, метнуо у свој џеп, те га је на многа потраживања г. председникова, који је радио по решењу Гл. Одбора, овоме послао и то у *препису*; *оригинал* је и даље задржао при себи, зашто, — то ће ваљда он знати...!

После онога нереди на скупу од 7. Априла, коме заиста није дао повода одбор, који је углед друштва до сада у свим приликама очувао, шта је остало Одбору да ради, те да се увери о истинитости или неистинитости оних гласова, који су пронашани на самом скупу, а затим и у вароши и у „Др. Одјеку“?

Гл. Одбор је имао да констатује ова факта:

- 1.) Јесу ли гласали на скупу само чланови?
- 2.) Је ли гласање свршено?
- 3.) Какав је резултат гласања?

У томе смеру Одбору је пре свега потребно било да набави спискове гласача контролора. И г. председник поднео је Одбору списак, који је г. Николајевић *преписао* и њему дао. Какви су разлози руководили г. Николајевића, да овај списак преда г. председнику, хоће ли се он за „валидан“ узети или неће, то се Одбора не тиче, нити се Одбор при решавању у оваквим питањима управља по другом чему, него по правилима друштвеним и по своје пословнику.

Кад је добављен списак од г. Николајевића, сравњен је са списком, који је водио г. Милан Ж. Ђорђевић и оним, што га је водио секретар одборски. Па шта је нађено? *Нађено је да су сва два списка једнака.*

Шта је даље рађено?

Спискови гласача сравњени су са списком уписаних чланова, те је у Одбору *једнодушно* (дакле и од оних који су на главном скупу гласали против предлога), констатовано, да су гласали само чланови.

Шта је даље рађено?

Испитано и констатовано је, да су после гласања чланова друштвених, присутних на скупу, гласали најпосле чланови одбора, што сведоче сва три списка, и том околношћу, што су гласали и сви присутни одборници, доказано је *да је гласање формално свршено!*

Г. Николајевић тврди, да гласање није пребројано, верификовано и објављено.

Верификовано гласања и објављено резултата за време онаквог призора, који се на скупу 7 априла десио, није могло ни бити. По самом пословнику друштвеном оно се и не врши другчије него бројањем гласова по списку секретаровом, а у овом случају Одбор није имао ништа против тога, да скуп изабере контролоре гласања, и ако у пословнику нема о томе никаква наређења.

Сравнењем сва три списка гласања са списком чланова (а не само списком Николајевићевим, као што он држи) доказано је :

- 1). Да су гласали само уписани чланови.
- 2). Да је гласање потпуно свршено.
- 3). Да је гласало за предлог 27, а против предлога 17 чланова.

Доказано је дакле и то, да је, *неистинито тврђење г. Николајевића* у писму његовом у „Др. Одјеку“, да су гласали не уписани чланови.

Исто је тако не истинито тврђење г. Николајевића у истом писму, да је *Одбор решио*, да се погодба са Шпрингером и Каселом прекине. Под утиском оних неприлика, које су стваране Одбору и неким члановима његовим, било је заиста покренуто најпре у конференцији, а затим и у Одбору питање, да ли би умесно било, да се предлог тргне натраг. Али ве-

Ћина одборника нашла је, да се то не може чинити једно с тога, што би се могло услед поступка, који је против Одбора учињен, зацста наћи људи, који би из непознавања ствари или из зле воље, веровали у неправилност рада одборског, а друго с тога, што Одбор, као извршни орган друштва, нема права да узима натраг предлог, који је на скупу формално решен.

Кад је дакле то свршено, Одбор је морао урадити оно, што је и урадио, т. ј. г. председник његов морао је на трећем састанку скупа (16. јуна) објавити онај резултат, који је на прошлом скупу постигнут, који је са свим правилан, а који се од стране г. Николајевића као „неуљудно, неправилно протуривање“ представља.

Недостојна је инсинуација која се услед таквог резултата у писму г. Николајевићевом подмеће Одбору, да га је на овакав рад „нагнало уверење, да ће у садањем министру финансије наћи већег пријатеља за такве спекулације, него што су нашли у пређашњем министру“. Одбор не рачуна нити има потребе да рачуна на чије пријатељство. Он не ради за себе, него за државу, за српску војску. Понуда ова, баш ако би нов Одбор нашао за добро да по њој даље ради, не може ступити у живот, ако је Влада, са којом Одбор кореспондира преко г. министра председника, не одобри, а до Владиног испитивања и до њене слободне воље стоји, да ту ствар одобри или не. Било како му драго, Одбор ће имати уверење, да је савесно и поштено радио на задаћи, у којој је радњи имао права очекивати пре потпору него осуду чланова друштвених.

Према свему овоме Одбор мисли, да ће г.г. потписници „протеста“, уверити се, да у раду одборском није било никакве неправилности, а још мање себичних намера. А што г. Николајевић и неколицина чланова позивају вишу власт у заштиту против одлуке одборске, да не би садања управа упропастила хуману установу Црв. Крста код нас, то нека се дотична господа не боје, јер данашња управа друштвена састоји се већином из чланова оснивача овога друштва, која је не само за два рата знатне услуге указала држави и војсци, него која је после рата сазидала друштвени дом и стекла и сачувала готовину од близу 120.000 динара.

Ово нека служи за утеху господи, која се брину за опстанак и будућност Црвенога Крста у Србији.

Из седнице Гл. Одбора срп. друштва Црв. Крста. № 178 у Београду 20 јуна 1885 год.

Исту оваку исправку послати уредништву „Новог Београдског Дневника“ и „Установсти“, са потребним изменама у стилизацији.

Ове исправке треба послати што пре појединим уредништвима спроводним писмима.

Благајник се упућује да исплати штампање печатања зван. исправке, у колико уредништва на то права имала буду.

*Председник Главног Одбора
члан државног савета*

В. Вујовић.

Бележио

Члан Главног Одбора,

Ж. Јовичић.

Састанак Главног Одбора

22 Аугуста 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, М. Јовановић, С. Ђурчић, К. Лекић, Дим. Пешика и секретар М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитани и усвојени су записници састанака Главног Одбора од 1. Јуна ове год. Бр. 163, од 19 ис. мес. Бр. 176, и 20 ис. Бр. 177.

Бр. 2.

Пошто ће Њено Величанство Краљица заштитница свој имен дан провести ове год. у Крагујевцу, то изјавити честитку телеграфским путем. Денешу у име друштва да подишу Председник и Секретар.

Бр. 3.

Према дневноме реду приступљено је читању предлога за потпомагање пострадалих у округу пожаревачком. Први предлог, понднет од г. Д. Пешике, гласи :

Председништву Главног Одбора „Црвенога Крста“.

Свуда у Србији морао је одјекнути немио глас, да је извесна села у округу пожаревачком град потукао.

Да би и наше друштво могло својој пострадалој браћи у помоћ притећи, част ми је предложити: да се у границама штатута и пословника посредовања латимо и прилоге скушљамо, а пододборима, колико их има, препоручимо, на основу правила и тиме брзу потпору укажемо пострадалима, као што не давно учинисмо туђој браћи у туђој земљи.

у Београду
Августа 1885 год.

*Члан Гл. Одбора,
Дим. К. Пешика.*

Други предлог, који је поднео г. Милан Ст. Марковић гласи :

Главном Одбору друштва „Црвеног Крста“

Познато ће бити Главном Одбору, каква је елементарна несрећа постигла крајем пр. мес. неколико општина у окр. пожаревачком. Народ у тим општинама пострадао је толико, да неће имати ни леба, ако му опште милосрђе не притекне што скорије у помоћ.

У тој цели образовао се већ одбор у Пожаревцу. Но и „Црвени Крст“ има дужност да похита у помоћ, јер је III међународна конференција друштава „Црвенога Крста“ решила, да Главни Одбори могу у случају великих елементарних несрећа потпомагати пострадале, а то је начело признао и усвојио и наш Главни Одбор, те је у правилима за пододборе друштвене предвидео помагање у случају месних несрећа.

Да је Главни Одбор приступио — као што је одавна требао — устројству својих пододбора на основу нових правила, друштво Црвенога Крста имало би данас по целој Србији своје пододборе и могло би снажно притећи у помоћ пострадалима. Но како Главни Одбор не треба равнодушно да гледа несрећу, која је толики народ постигла, а нема ни основа, да сам врши улогу прикупљача, кад су се тога већ раније други латили, — то предлажем :

1) Да Главни Одбор из својих средстава одмах одреди суму од 2000 — две хиљаде — динара као помоћ за пострадале општине у окр. пожаревачком. А чим се пододбори установе позвати, их да (на основу §. 13. правила за пододборе) сразмерно сву ову суму накнаде Главном Одбору.

2) Да би свет наш видео користи од установе Црвенога Крста и у мирно доба, предлажем, да ову суму према величини штете и броју душа у појединим постарадалим општинама, поделе два члана Главног Одбора, који ће општине лично походити и поделу извршити.

3) Осим ове потпоре, коју треба одмах указати, предлажем, да Главни Одбор позове на прилагање у корист пострадалих поједине личности (или дружине) ван Србије, на чије симпатије према народу нашем можемо рачунати. Ово да се изврши особеним, појединим лицима (или дружинама) упућеним позивима, а резултат тога да се преда јавности.

12. Августа 1885 г.
у Београду.

Секретар Главног одбора,
Милан Ст. Марковић.

Одбор прихваћа мисао о потпори пострадалих налазећи да је друштво Црвенога Крста позвано да притиче у помоћ народу, јер је и главни смер. да друштво Црвенога Крста својим средствима у нужди помаже.

За предлог специјално говорили су г.г. Др. Медовић, г. Мих. Јовановић и Ђурчић, који је још навео да је башј данас стигла вест како је и у рудничком округу народ у четири општине пострадао од града, па с тога и предлаже да се помоћ друштвена распростре и на руднички округ.

Г. Лекић противан је предлогу и вели да ће своје разлоге дати на писмено.

Г. Вујовић је за предлог с тим да се половина суме, коју Одбор одобри, да пожаревачком а друга половина рудничком округу.

Према свему томе Одбор решава :

1) Да Главни Одбор из својих средстава одмах одреди суму од 2000 — две хиљаде — динара као помоћ пострадалим општинама у горњим окрузима.

2) Да Главни Одбор позове одмах на прилагање у корист пострадалим поједине личности (или дружине) ван Србије, на чије симпатије према народу нашем можемо рачунати. Ово да се изврши особеним, појединим лицима (или дружинама) упућеним позивима, а резултат тога да се преда јавности.

3) Да Главни Одбор изда у свима новинама нашим проглас, којим ће позвати на прилагање у корист пострадалим општинама у пожаревачком и рудничком округу.

Не упуштајући се у питање хоће ли и како ће се овај издатак благајне Главног Одбора накнадити, Одбор решава :

да се предлог пошаље окружницом на потпис, за или против, и оним г.г. одборницима, који на данашњи састанак дошли нису, па ако га већина одборска усвоји, онда да се на идучем састанку реши питање о начину поделе и утврди проглас.

Председавао :

*Председник Главног Одбора,
Члан државног Савета,*

В. Вујовић.

Бележио

Секретар Главног Одбора

М. Ст. Марковић

Састанак Главног Одбора

2. Септембра 1885 г.

Били су : г.г. В. Вујовић, Др. Медовић, Михаило Јовановић, Д. Милутиновић К. Лекић Д. Пешика, М. Андоновић, Др. Стефановић и секретар М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и устојен је записник састанка Главног Одбора од 22 Августа.

Бр. 2.

Кад је г. Председник хтео саопштити резултат гласања по предлогу због пострадалих у округу пожаревачком и рудничком, одборници г.г. М. Андоновић, Д. Милутиновић и Др. Стефановић изјавише да су гласали за 1 тачку предлога не познавајући штатуте друштвене. (!) Према томе ставља Др. Стефановић овакав предлог: Да ли да се по првом решењу издаду пострадалима из касе друштвене 2000 динара, па да се после прикупљеним прилозима та сума поцуни; или — да се прилози покупе, па колико се покупи онолико да се и пошље.

Секретар наводи да је према дневном реду, који је на позиву за данашњи састанак објављен, овај предлог нов, дакле да према пословнику и не може бити о њему гласања, него се може само саопштити резултат ранијег предлога, који је са 11 гласова већ усвојен. Но одбор ипак решава да се приступи гласању по предлогу г. Др. Стефановића.

За први део предлога гласали су г.г. Михаило Јовановић и Милан Марковић.

За други део предлога гласали су г.г. Андоновић, Лекић Др. Стефановић, Милутиновић, Пешика, и Вујовић.

Гласања се уздржао г. Др. Медовић.

Према томе је већином гласова на данашњем састанку решено:

Да Главни Одбор приступи одмах прикупљању прилога у корист пострадалих, а из своје благајне ништа да не издаје.

Друга тачка предлога остаје онако како је усвојена, а даље поднети предлог г. Андоновића о приређењу забаве у корист пострадалих, одбачен је.

Бр. 3.

Прочитано је писмо г. Министра Просвете, којим моли да друштво уступи две веће и две мање собе за смештај гимназије, за шта ће кирију платити.

Одговорити г. Министру да Одбор не може ову молбу испунити, јер у дому друштвеном нема таквих и толико соба.

*Председник Главног Одбора,
члан држ. Савета*
В. Вујовић.

Бележио:
Секретар Главног Одбора
Мил. Ст. Марковић.

Састанак Главног Одбора

13. Септембра 1885 год.

Били су: г.г. В. Вујовић, Н. Крсмановић, Д-р Гонсијеровски, М. Јовановић, С. Ђурчић, К. Лекић, Д. Пешика, и секретар М. Ст. Марковић.

Бр. 1.

Прочитан и усвојен је записник састанка Главног Одбора од 2. Септембра ове године.

Бр. 2.

Због недовољног броја присутних одборника оставља се конституисање одборско за други састанак.

Бр. 3.

Уређење друштвених пододбора у унутрашњости да се изврши преко комесара Главног Одбора и то за сада само у у јужно-источним крајевима Србије, а нарочито у Зајичару, Књажевцу, Шроту, Нишу, Прокушљу. Врањи, Лесковцу и Ђуприји.

По предлогу г. Михаила Јовановића Одбор усваја, да се умоле г.г. Министри војни и унутрашњих послова, да подручне власти извести о намери одборској и да им препоруче, да буду друштвеним комесарима при томе послу на руци.

За комесара друштвеног бира се Секретар одборски г. Милан Ст. Марковић, с тим да му се да дневница од 12 динара.

Бр. 4.

Пошто је покренуто питање, да ли би требало прогласом позвати народ на прилагање Црвеном Крсту, као и да ли би требало предузети неке кораке услед мобилизације војске, г. С. Турчић предлаже и Одбор усваја, да се о томе поверљиво упита г. Министар војни, и да његов одговор служи друштву за основ рада и поступања по овом предмету.

Бр. 5.

Секретар г. М. Ст. Марковић предлаже и Одбор усваја, да се г. Министар унутрашњих дела умоли, да реши што пре већ пре шеснајест месеци поднету му молбу због допуне друштвених правила.

Председник Главног Одбора
Члан државног Савета
В. Вујовић.

Бележио:
Секретар Главног Одбора
Милан Ст. Марковић.

VI

ОДЛИЧИЈЕМ СРПСКОГ „ЦРВЕНОГ КРСТА“ ОБДАРЕНИ ЗА УСЛУГЕ УКАЗАНЕ ДРУШТВУ

у 1884. г.

I. У Србији.

Живојин Јовичић, прота и члан Главног Одбора.

Јован Бошковић, професор велике школе и члан Главног Одбора.

Јован Мишковић, ђенералштабни пуковник, члан Главног Одбора и председник међународног одсека.

II. У Русији.

Г-ђа Марија Михаиловна Мелентијевна у Петрограду.

Г-ђа Марија Бакшетеф сада у Атини.

Г. Агафоник Илорионович Ситников губернијски секретар у Москви.

III. У Америци.

Мис Клара Бартон, председница народног америчког друштва Црвенога Крста у Вашингтону.

VII.

ЧЛАНОВИ ДРУШТВА „ЦРВЕНОГА КРСТА“ У БЕОГРАДУ
за 1884 год. и уписани до 31. Маја 1885.

- Др. Аћим Медовић, проф. вел. школе у пенз.
Адолф Јакша чиновник Гл. контроле.
Аврам Озеровић трговац.
Ана С. Николајевић.
Антоније Јовановић комесар телегр.
Антоније Радовановић, чиновник гл. контроле.
Алојз Хелих, сантет. мајор.
Аврам Леви, мењач.
Адолф Шпрингер, банкар из Беча,
Владислав Вујовић члан. државног савета.
Вељко Савић, трговац.
Др. Владан Ђорђевић, председник општ. беогр.
Војин Радуловић, трговац.
Васа Аниччић, трговац.
Васа Маџаревић, члан касационог суда у пензији.
Велимир Антић, инжињер.
Др. Гонсијеровски, лекар и упр. вел. болнице.
Гаја Јеремић, члан државног савета.
Глиша Араницки, фризер.
Др. Драга Љочић, лекарка.
Димитрије Милутиновић, двор. апотекар,
Димитрије Милојевић, трговац,
Др. Димитрије Герасимовић, санитет. капетан.
Димитрије Николић, штампар.
Димитрије Стефановић, чиновник.
Димитрије Пешика, чиновник гл. контроле.
Друштво осигуравајуће Генерали.

- Ернестина Шпрингер, из Беча.
 Живојин Блазнавац, Упр. вароши Београда.
 Живојин Јовичић, прота.
 Живко Стоиловић, телеграфиста.
 Зарија Поповић, златар.
 Др. Игњат Хирш, лекар.
 Илија Маргетић министар у пензији.
 Иван Јевтић, свештеник.
 Илија Рајковић, трговац.
 Јаков Димшић, члан касац. суда у пензији,
 Јован Мишковић, пуковник.
 Јован Калабић, трговац.
 Јован Крсмановић, трговац.
 Јован Дрибисављевић, бакалин.
 Јован Дилбер, апотекар.
 Јаков Туцаковић, члан. држ. савета у пензији.
 Др. Јован Данић, лекар,
 Јосиф Пецић, нач. мин. просвете.
 Јосиф Панчић, професор вел. школе.
 Јеврем Илијћ, проф. богословије.
 Јелена Грујић.
 Јован К. Антула, трговац.
 Јован Рошу, поштар.
 Јован Ђурчић, књижар.
 Јован Максимовић, члан. касац. суда.
 Јован Обрадовић, абација.
 Јован Ђорђевић, професор гимназије.
 Јован Бошковић, професор вел. школе.
 Јевта Лаковић, трговац.
 Јеврем П. Божовић, члан нар. позоришта.
 Јанко Цинрар Јанковић, приватије.
 Јеврем Ђуровић, чиновник минист. финансије.
 Јанићије Пантелић, адвокат.
 Јевта Неимаровић, трговац.
 Јован Ђорђевић, воскар.
 Јован Илијћ, воскар.
 Јован Анђелковић, ћурчија.

- Јован Штерић, трговац.
 Ј. Б. Русо, трговац.
 Коста Лекић, благајник мин. војног.
 Коста Павловић, нач. окр. у пензији.
 Коста Маринковић, трг. агент.
 Коста Алковић, професор вел. школе.
 Коста Месаровић, трговац.
 Кузман Кузмановић, благајник минист. војног.
 Коста Васиљевић, телеграфиста,
 Карло Пероло, кафеџија.
 Лазар Андрејевић, банкар.
 Др. Лазар Лазаревић, прак. лекар.
 Љуб. Весовић, санитет. мајор.
 Луји Капелан, позлатар.
 Др. Лазар Докић, васпитач Њ. Вис. Престолонаследника
 Љубомир Недић, професор.
 Лазар Газибарић, адвокат.
 Лука Беловић, трговац.
 Љуба Грујић, трговац.
 Лазар Трифковић, трговац.
 Др. Лазар Стефановић, секр. минист. унутр. дела.
 Милан Ст. Марковић, адвокат.
 Михаило К. Ђорђевић, адвокат.
 Михаило Јовановић, члан суда вар. Београда.
 Др. Михаило Лазаревић, санитетски потпуковник.
 Милутин Јовановић ђенерал.
 Милојко Лешјанин ђенерал.
 Милорад Шапчанин, управник нар. позоришта.
 Милан Јанковић начелник окр. београдског.
 Милован Спасић члан држ. савета.
 Милица Динуловића.
 Михаило Вујић проф. вел. школе.
 Милан Андоновић професор вел. школе.
 Марко Леко професор.
 Матија Бан књижевник.
 Др. Мита Поповић окр. физикус.
 Михаило Михаиловић бакалин.

- Милан Најман књиговођа.
 Милош Цветић члан народног позоришта.
 Милан Ђорђевић трговац.
 Макс Рајхмут трговац.
 Милан Маринковић бакалин.
 Михаило Мишић трговац.
 Михаило Молеровић трговац.
 Милош Вујић кројач.
 Милан Медовић писар министр. финансије.
 Михаило Павловић трговац.
 Никола Брсмановић трговац.
 Никанор Ружичић ректор богословије.
 Никола Петровић секретар министр. просвете.
 Новица Лазаревић прота.
 Петар Милушић трговац.
 Петар Живковић професор реалке.
 Др. Павле Стејић лекар.
 Петар Ђурчић књижар.
 Панта Живковић абација.
 Панта Срећковић професор.
 Петар Степић инжињер.
 Петар Петровић магација.
 Петар И. Јовановић трговац.
 Петар Миленковић адвокат.
 Паја Поповић пешад. капетан.
 Радојко Поповић члан управе вар. Београда.
 Радован Милетић пуковник.
 Раде Докмановић мењач.
 Риста Паранос трговац.
 Стеван Косановић чиновник.
 Др. Самуило Попс лекар.
 Стеван Поповић књиговезац.
 Свет. Николајевић професор.
 Светозар Гвоздић секретар министр. финансије.
 Стеван Ђурчић уредник „Срп. Новина“.
 Светозар Ивачковић инж. министр. грађевина.
 Спасоје Стевановић трговац.

Светис. Динуловић члан. нар. позоришта.
 Светозар Ботрић трговац.
 Др. Сава Петровић санитарски пуковник.
 Стеван Мијатовић трговац.
 Тихомиљ Николић ђенерал.
 Трифун Ђорђевић воскар.
 Таса Банковић трговац.
 Тома Анастасијевић члан. нар. позоришта.
 Тодор Јовановић трговац.
 Фердинанд Бајмел тапетар.
 Фирмилијан проф. богословије.
 Фрањо Блашке књиговођа.
 Хедвига Гонсијеровска.
 Др. Холец лекар.
 Хајнрих Илек трговац.
 Ђорђе Вајферт вицегувернер нар. банке.
 Др. Ђорђе Клинковски лекар.
 Ђорђе Симић ђенерални консул.
 Ђорђе Вујић књигов. мин. војног.
 Ђорђе Ђорђервић проф. вел. школе.
 Ђорђе Чушић дуваниција.
 Ђорђе пл. Хилесхајм диспонент код „Мора и Шпајера.“

VIII.
МЕЂУНАРОДНИ ОДБОР ЦРВЕНОГА КРСТА
У ЖЕНЕВИ 1885.

ПРЕДСЕДНИК :

Г. Густав Моаније.

ПОДПРЕДСЕУНИК :

Г. Луј Мишели — де ла Риве.

СЕКРЕТАР :

Г. Густаф Адор, члан савета.

ЧЛАНОВИ :

Г. Луј Апија, доктор медицине.

Г. Едуард Одије, артиљеријски официр.

Г. Др. Адолф Д'Еспин професор универзитета.

Г. Камило Фавр, потпуковник.

Г. Фридрих Феријер, доктор медицине.

IX.

ГЛАВНИ ОДБОР СРПСКОГ ДРУШТВА ЦРВЕНОГА
КРСТА ЗА 1885. И ЊЕГОВИ ОДСЕЦИ

(КОНСТИТУЛИСАН 16. СЕПТЕМБРА 1885).

Председник:

Владислав Вујовић, члан државног Савета.

Подпредседник:

Ђорђе С. Симић, дипл. агенат и ђенерални консул.

Секретар:

Стеван Ђурчић, уредник „Српских Новина“.

Благајник:

И

Заменик секретара:

Мијаило Јовановић, члан суда вар. Београда.

Магационар:

Димитрије Пешика, члан Главне Контроле.

Чланови:

Димитрије Милутиновић, дворски апотекар.

Живојин Јовичић, прота и професор богословије.

Др. Каз. Гонсијеровски, управник опште држ. болнице.

Коста Лекић, благајник министарства војног.

Др. Лаза Стефановић, секретар санитет. одел. министар.
унутрашњих дела.

Милан Ст. Марковић, јавни правозаступник.

Милојко Лешјанин, ђенерал.

Милан Андовић, професор велике школе.

Михаило В. Вујић професор велике школе.

Др. Радмио Лазаревић, санитетски потпуковник.

После скупа изабрани :

Коста Алковић, професор велике школе.

Милан Дамјановић, члан Касационога Суда.

Милорад Шалчанин, управник народнога позоришта.

I. Одсек административни и за међународне оодносе :

Председник : Милојко Лешјанин.

Чланови : Ђорђе С. Симић.
Милан Ст. Марковић.
Стеван Ђурчић.
Милан Андоновић.

II. Одсек санитетски :

Председник : Др. К. Гонсијеровски.

Чланови : Др. Л. Стефановић.
Др. Радмио Лазаревић.
Д. Милутиновић.

III. Одсек економни :

Председник : Живојин Јовичић.

Чланови : Мијаило Јовановић.
Коста Лекић.
Дим. Пешика.
Мих. Вујић.

